

Urząd Statystyczny w Rzeszowie

Statistical Office in Rzeszów

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

2011

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF PODKARPACKIE VOIVODSHIP**

Kwiecień 2012 April

Zespół Redakcyjny
Urzędu Statystycznego w Rzeszowie

*Editorial board of the Statistical Office
in Rzeszów*

Przewodniczący

President

Marek Cierpiął-Wolan

Członkowie

Members

Piotr Drygaś, Dorota Jasiukiewicz, Teresa Krzemińska, Irena Polak, Anna Tworek-Ptak,
Jadwiga Uchman, Elżbieta Woda, Elżbieta Wojnar, Józef Wojtak

Sekretarz

Secretary

Barbara Błachut

Redakcja merytoryczna i techniczna

Editors and technical supervision

Zespół pracowników Podkarpackiego
Ośrodka Badań Regionalnych

*Team of Podkarpackie Centre
for Regional Surveys*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 2084-7076

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

Druk i oprawa

Printing and binding

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

Nakład 80 egz. A4

Cena 15,00 zł

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE
ul. Jana III Sobieskiego 10, 35-959 Rzeszów
tel.: 17 8535210, 8535219; fax: 17 8535157
<http://www.stat.gov.pl/rzesz>
e-mail: SekretariatUSRze@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Rzeszowie oddaje do rąk Państwa pierwsze wydanie publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego w 2011 r.”. Niniejsze opracowanie analityczne zapoczątkowuje cykl wydawnictw opisujących rozwój społeczno-gospodarczy regionu w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju.

W raporcie poruszono szereg zagadnień dotyczących między innymi sytuacji demograficznej, tendencji obserwowanych na rynku pracy, wynagrodzeń, świadczeń społecznych, przemysłu, budownictwa, nakładów inwestycyjnych oraz wyników finansowych przedsiębiorstw. Zaprezentowano również wyniki badania obrotu towarów i usług w ruchu granicznym na granicy polsko-ukraińskiej, która po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, stała się zewnętrzną granicą Wspólnoty.

W celu lepszego zobrazowania przestrzennego zróżnicowania poszczególnych zjawisk, wybrane dane ujęto w formie graficznej na wykresach i mapach.

Przekazując Państwu niniejszą publikację, wyrażam przekonanie, że okaże się ona przydatna wielu osobom i instytucjom zainteresowanym prezentowaną tematyką.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiął-Wolan

Rzeszów, kwiecień 2012 r.

PREFACE

Statistical Office in Rzeszow presents the first edition of the publication "Report on the socio-economic situation of Podkarpackie voivodship in 2011". This book is the first in a series of analytical papers describing the socio-economic development of the region from a dynamic perspective, and also in relation to the average values for the country.

The report raised several issues concerning, among other things, demographic situation, trends in the labour market, wages and salaries, social benefits, industry, construction, investments expenditures and financial results of enterprises. It also presents the results of the survey of goods and services turnover in border traffic on the Polish-Ukrainian border, which, after the Polish accession to the European Union, became the Union's external border.

In order to better illustrate the spatial variety of the various phenomena, selected data were showed graphically on charts and maps.

Presenting this publication, I believe it will prove to be useful to individuals and institutions interested in the presented topics.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiat-Wolan, PhD

Rzeszów, April 2012

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Uwagi ogólne
PODSTAWOWE TENDENCJE
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA
LUDNOŚĆ
RYNEK PRACY
WYNAGRODZENIA
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE
CENY
ROLNICTWO
PRZEMYSŁ
BUDOWNICTWO
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
RYNEK WEWNĘTRZNY
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW
NAKŁADY INWESTYCYJNE
OBRÓT TOWARÓW I USŁUG W RUCHU GRANICZNYM NA GRANICY POLSKO-UKRAIŃSKIEJ

SPIS TABLIC

Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sek- torze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim
Bezrobocie rejestrowane
Bezrobocie rejestrowane w województwie podkarpackim
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

CONTENTS

	Nr No.	Str. Page
<i>Preface</i>	x	3
<i>General notes</i>	x	10
<i>BASIC TRENDS</i>	x	14
<i>VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY</i> <i>VOIVODSHIP COMPARED TO OTHER</i> <i>VOIVODSHIPS</i>	x	17
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	x	21
<i>POPULATION</i>	x	22
<i>LABOUR MARKET</i>	x	27
<i>WAGES AND SALARIES</i>	x	42
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	x	45
<i>PRICES</i>	x	50
<i>AGRICULTURE</i>	x	55
<i>INDUSTRY</i>	x	65
<i>CONSTRUCTION</i>	x	70
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	x	73
<i>INTERNAL MARKET</i>	x	78
<i>FINANCIAL RESULTS OF</i> <i>ENTERPRISES</i>	x	81
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	x	84
<i>GOODS AND SERVICES TURNOVER</i> <i>IN BORDER TRAFFIC AT THE POLISH-</i> <i>UKRAINIAN BORDER</i>	x	87

LIST OF TABLES

<i>Selected indicators for voivodship and Poland</i> <i>in 2011</i>	1	17
<i>Vital statistics and net migration per 1000</i> <i>population</i>	2	24
<i>Average paid employment in the enterprise</i> <i>sector</i>	3	27
<i>Indices of average paid employment</i> <i>in the enterprise sector in Podkarpackie</i> <i>voivodship</i>	4	28
<i>Registered unemployment</i>	5	29
<i>Registered unemployment in Podkarpackie</i> <i>voivodship</i>	6	33
<i>Economic activity of population aged</i> <i>15 and more in the 4th quarter</i>	7	36
<i>Average monthly gross wages and salaries</i> <i>in the enterprise sector</i>	8	42

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Podkarpackie voivodship</i>	9	43
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	10	45
Świadczenia społeczne w województwie podkarpackim	<i>Social benefits in Podkarpackie voivodship ...</i>	11	47
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	12	50
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim ..	<i>Price indices of consumer goods and services in Podkarpackie voivodship</i>	13	52
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	14	53
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	15	56
Przemysł	<i>Industry</i>	16	65
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podkarpackim	<i>Indices of sold production of industry in Podkarpackie voivodship</i>	17	67
Budownictwo	<i>Construction</i>	18	70
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podkarpackim	<i>Indices of construction and assembly production in Podkarpackie voivodship</i>	19	72
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	20	73
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim	<i>Dwellings completed in Podkarpackie voivodship</i>	21	75
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie podkarpackim	<i>Dwellings for which permits have been issued in Podkarpackie voivodship</i>	22	77
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	23	78
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie podkarpackim	<i>Indices of retail sale in Podkarpackie voivodship</i>	24	79
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises</i>	25	83
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	26	84
Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca w Polsce przekraczającego zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie województwa podkarpackiego	<i>Average expenses incurred by one foreigner in Poland who crossed the European Union's external border on the territory of Podkarpackie voivodship</i>	27	88
Średnie wydatki poniesione przez 1 Polaka za granicą przekraczającego zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie województwa podkarpackiego	<i>Average expenses incurred by one Pole abroad who crossed the European Union's external border on the territory of Podkarpackie voivodship</i>	28	88

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2011</i>	1	18
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2011</i>	2	18
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2011 r.	<i>Employment rate by LFS in 2011</i>	3	18

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Str. Page
Stopa bezrobocia według BAEL w 2011 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2011</i>	4	19
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	5	19
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.	<i>Increase in prices of consumer goods and services in 2011</i>	6	19
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2011</i>	7	19
Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.	<i>Dwellings completed in 2011</i>	8	20
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2011</i>	9	20
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2011 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2011</i>	10	20
Dynamika liczby ludności	<i>Indices of the population number</i>	11	22
Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie podkarpackim	<i>Indices of the urban and rural population number in Podkarpackie voivodship</i>	12	22
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in 2011 ...</i>	13	23
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in Podkarpackie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	14	24
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	15	25
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Podkarpackie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	16	26
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	17	27
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	18	28
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	19	31
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	20	31
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	21	32
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	22	33
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Unemployment rate in Podkarpackie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	23	34
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	24	36
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	25	37
Dynamika liczby pracujących w IV kwartale	<i>Indices of employed persons in the 4th quarter</i>	26	37
Struktura pracujących według wieku w województwie podkarpackim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in Podkarpackie voivodship in the 4th quarter</i>	27	38
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	<i>Employment rate in the 4th quarter</i>	28	38

	Nr No.	Str. Page
Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale	29	39
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie podkarpackim w IV kwartale	30	39
Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2011 r.	31	40
Stopa bezrobocia w IV kwartale	32	40
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	33	41
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	34	42
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	35	43
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	36	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	37	48
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	38	51
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie podkarpackim w 2011 r.	39	53
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	40	57
Plony ziemniaków z 1 ha	41	58
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	42	58
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	43	59
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych	44	60
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem	45	60
Dynamika skupu mleka krowiego	46	60
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	47	61
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	48	62
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	49	66
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2011 r.	50	66
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	51	68
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2011 r.	52	69
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	53	71
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	54	71
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów	55	72

		Nr <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	56	72
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	57	74
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	58	74
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	59	74
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Dwellings completed in Podkarpackie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	60	75
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	61	76
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	62	76
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	63	77
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	64	79
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	65	81
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	66	81
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	67	82
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	68	82
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	69	84
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	<i>Structure of investments outlays for fixed assets</i>	70	86
Struktura cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie województwa podkarpackiego według częstotliwości przekraczania granicy	<i>Structure of foreigners crossing the European Union's external border on the territory of Podkarpackie voivodship by frequency of crossing the border</i>	71	89
ANEKS			
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM	<i>SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP</i>	I	90
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP BY MONTHS</i>	II	94
APPENDIX			

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 1 I 2012 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego w 2011 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; dane nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 1 January 2012.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Podkarpackie Voivodship in 2011”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data in regard to:

1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons; data do not concern public post office and operators of the public telecommunication network;

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) *sold production of industry and construction* concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) *financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments* refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the *enterprise sector* is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
	sekcje <i>sections</i>
X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).*

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June, unless otherwise noted.

14. *Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.*

15. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.*

16. *The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>	
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej X	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

PODSTAWOWE TENDENCJE

- W województwie podkarpackim w 2011 r. utrzymał się dodatni przyrost naturalny. W ciągu roku obniżył się współczynnik zawieranych na Podkarpaciu małżeństw. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2011 r. było ujemne, natomiast saldo migracji zagranicznych – dodatnie.

In Podkarpackie voivodship the birth rate remained positive in 2011. During the year the rate of marriages contracted in Podkarpacie decreased. The total balance of migration of population for the permanent residence in 2011 was negative, however the balance of migration foreign was positive.

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym zwiększyło się o 3,3%, jednak w kolejnych kwartałach 2011 r. obserwowano osłabienie tendencji wzrostowej.

The annual average employment in the enterprise sector increased by 3.3%, however in consecutive quarters of 2011 the upward trend weakened.

- W ujęciu rocznym zanotowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (największy wśród osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok). W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek liczby zgłoszonych ofert zatrudnienia oraz wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego.

There was a rise in the total number of the registered unemployed persons during the year (the highest amongst persons remaining unemployed longer than 1 year). Compared with 2010 a drop in the number of job offers and increase of the unemployment rate were registered.

- Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku: zwiększyła się liczba bezrobotnych oraz wzrosła stopa bezrobocia. Zmniejszył się udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej), wzrosło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi oraz zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

Results of Labour Force Survey (LFS) carried out in the 4th quarter of 2011 show that compared with the corresponding period of the previous year the number of unemployed persons as well as the unemployment rate increased. The participation of employed persons in the population (at the age of 15 and more) decreased, burdening working persons with non-working persons grew and the number of economically passive persons increased.

- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 4,9% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,4% w 2010 r.).

The average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector were higher by 4.9% than a year ago (in comparison with the increase by 5.4% in 2010).

- Przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż w roku ubiegłym (również wśród rolników indywidualnych pobierających świadczenia). Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamikę miały świadczenia wypłacane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

The average number of retirees and pensioners was lower than in the last year (also amongst farmers receiving benefits). A rise in the average monthly pension and disability pensions was observed, with benefits paid by ZUS having higher dynamics than the ones paid to farmers.

- Mniejsza niż przed rokiem była produkcja zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) co było wynikiem nieznacznego ograniczenia powierzchni uprawy i niższej wydajności z jednostki powierzchni. Zmniejszył się również areał uprawy ziemniaków. W odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyło się погоłowie bydła, trzody chlewnej i drobiu, natomiast zwiększyło się погоłowie owiec. Odnotowano spadek skupu ziarna pszenicy, żyta, mleka oraz żywca rzeźnego (w wadze żywej), a więcej niż przed rokiem skupiono ziemniaków. W 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych, zarówno w skupie (z wyjątkiem ziemniaków) jak i na targowiskach.

The production of basic cereals (with cereal blends) was smaller than a year ago which was caused by a slight limiting the area of the cultivation and the lower productivity of the unit of area. Acreage of the cultivation of potatoes was also smaller. With reference to the previous year the number of cattle, pigs and the poultry decreased, however the number of sheep increased. A fall in purchase of cereal of wheat, rye, milk and animals for slaughter (in the weight living) was reported, and more potatoes were purchased than a year ago. In 2011, compared with the previous year, a rise in prices of the majority of agricultural outputs was observed, both in the collection point (except for potatoes) as well as on marketplaces.

- Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był szybszy od notowanego w 2010 r. i wystąpił we wszystkich grupach towarów i usług. Najwyższy wzrost odnotowano w zakresie transportu, żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem.

The rise in the prices of consumer goods and services per annum was faster than the one in 2010 and was reported in all groups of goods and services. The highest growth was in transport, food and non-alcoholic beverages well as and goods and services associated with housing.

- Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o 11,5%. Na kształtowanie się dynamiki decydujący wpływ miała sekcja przetwórstwo przemysłowe, w której produkcja wzrosła o 14,0%.

The sold production of industry increased by 11.5%. The dynamics was mainly influenced by the manufacturing section, in which the production increased by 14.0%.

- Wyższa niż w poprzednim roku była produkcja budowlano-montażowa (o 15,7% wobec 14,2%). Wysoką dynamikę produkcji odnotowano w podmiotach zajmujących się wznoszeniem budynków i robotami budowlanymi specjalistycznymi.

The construction and assembly production was higher than in the previous year (by 15.7% compared with 14.2%). High production dynamics was observed in entities dealing with construction of buildings and specialised construction activities.

- Uzyskane efekty budownictwa mieszkaniowego były lepsze niż rok wcześniej. Wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, wydanych pozwoleń na ich realizację oraz rozpoczętych budów. Jednakże przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

The effects of the housing industry were better than a year ago. The number of dwellings completed, permits issued for construction of dwellings and dwellings started increased. However, the average usable floor space per dwelling completed was smaller than in the previous year.

- W porównaniu z 2010 r. wzrosła sprzedaż detaliczna (o 7,8%) oraz sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych (o 23,3%), w tym hurtowych (o 25,4%).

Compared with 2010 there was an increase in retail sales (by 7.8%) and wholesale in retail outlets (by 23.3%), of which in the wholesale (by 25.4%).

- Wyniki finansowe osiągnięte przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były korzystniejsze niż w roku ubiegłym (z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych). Szybsze tempo wzrostu przychodów z całokształtu działalności, niż kosztów ich uzyskania wpłynęło na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Nieznacznie wzrosły wskaźniki rentowności, natomiast niewielki spadek zanotowały wskaźniki płynności finansowej.

Financial results achieved by the surveyed non-financial enterprises were more beneficial than in the last year (except for the result on financial operations). The rate of growth of the revenues from total activity, which was faster than the rate of costs of obtaining these revenues affected the improvement of the cost level indicator. Profitability ratios increased slightly, however, indicators of the financial liquidity declined slightly.

- Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw wzrosły w stosunku do poprzedniego roku, z tego najwyższy wzrost osiągnęły nakłady na budynki i budowle. Natomiast niższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy mniejszej liczbie nowych inwestycji.

Investment outlays of the surveyed enterprises increased compared to the previous year, of which the highest growth was in expenditure on buildings and structures. At the same time, the estimate value of investments started was lower, with lower number of newly started investments.

- Wartość zakupionych w Polsce towarów i usług przez obcokrajowców przekraczających granicę polsko-ukraińską na terenie województwa podkarpackiego w 2011 roku wyniosła ponad 1,9 mld zł, a przed rokiem nieco ponad 1,1 mld zł. Natomiast wartość wydatków poniesionych za granicą w 2011 r. przez Polaków przekraczających granicę polsko-ukraińską w województwie podkarpackim wyniosła 152,4 mln zł (przed rokiem 144,4 mln zł).

The value of purchased goods and services in Poland by foreigners crossing the Polish-Ukrainian border in Podkarpackie voivodship in 2011 was over 1.9 billion PLN and slightly over 1.1 billion PLN in the previous year, whereas the value of the expenditure incurred abroad in 2011 by the Poles crossing the Polish-Ukrainian border in Podkarpackie voivodship was 152.4 million PLN (144.4 million PLN in the previous year).

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

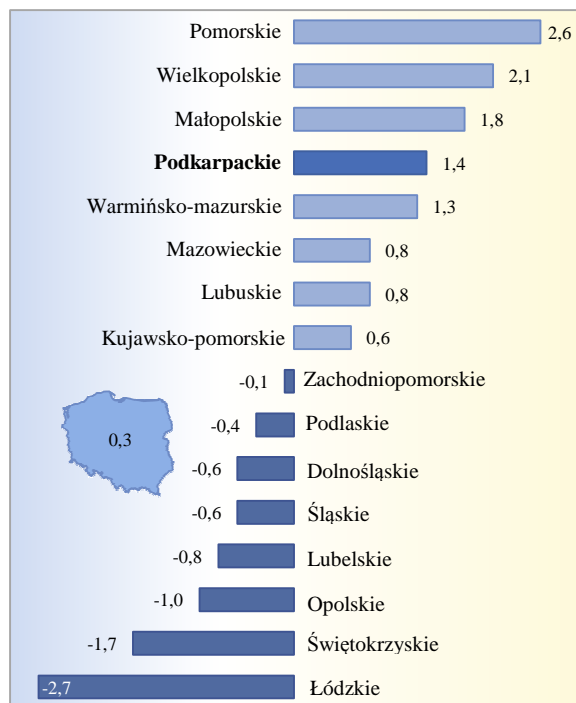
Tabl. 1. Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.

Wyszczególnienie	Polska	woj. podkarpackie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	118
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,34	1,38
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,11	-1,03
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,1	56,7
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,7	49,6
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	9,7	12,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3604,02	2914,02
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1669,22	1423,74
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	986,24	958,23
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010 = 100)	104,3	104,9
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w jednym gospodarstwie rolnym w ha	6,9	2,6
Pogłowie bydła na 100 ha użytków rolnych ^b w szt.	35,6	14,1
Pogłowie trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	84,5	26,6
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	438819	276886
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	394783	283324
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,4	2,7
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1012,8	717,6
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	18,6	4,9
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	78,3	78,8
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach w %	94,6	95,3
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2010=100, ceny bieżące)	111,9	138,5
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2009 r. w zł	35210	24131

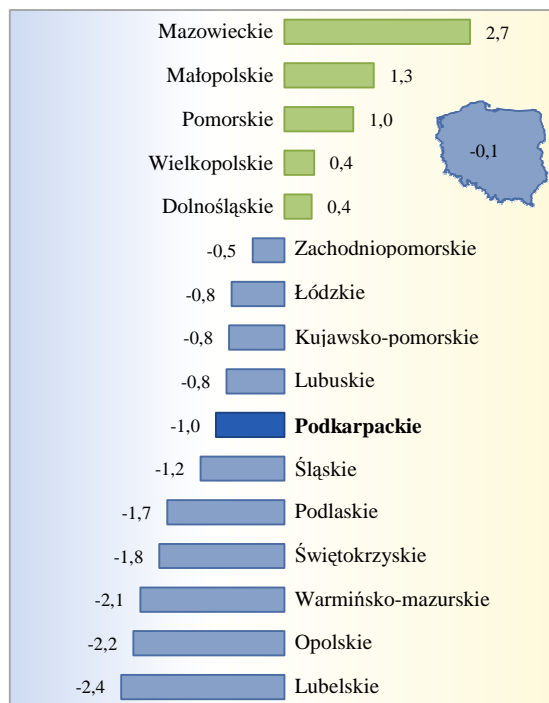
a Przeciętne w roku. b Stan w grudniu. c Stan w końcu listopada. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

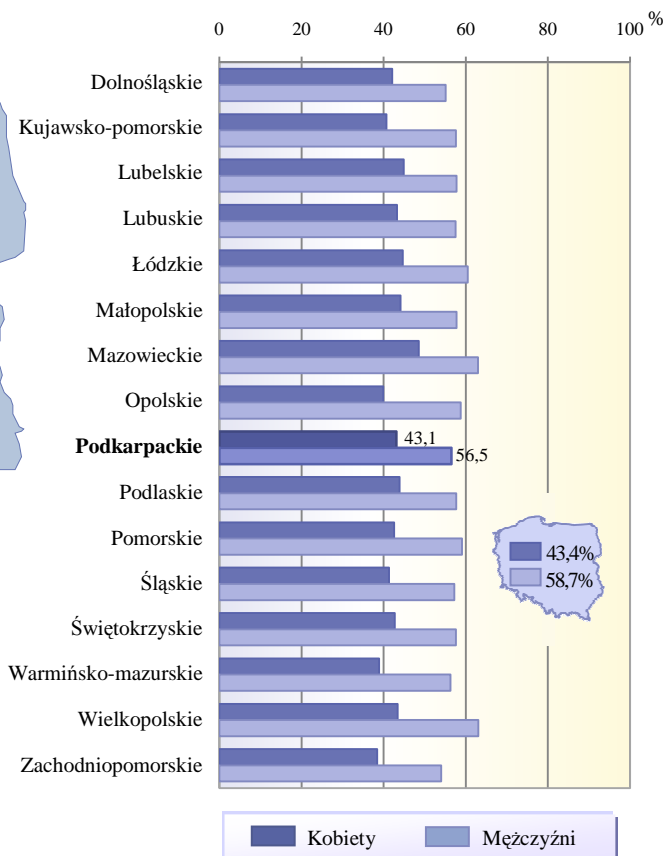
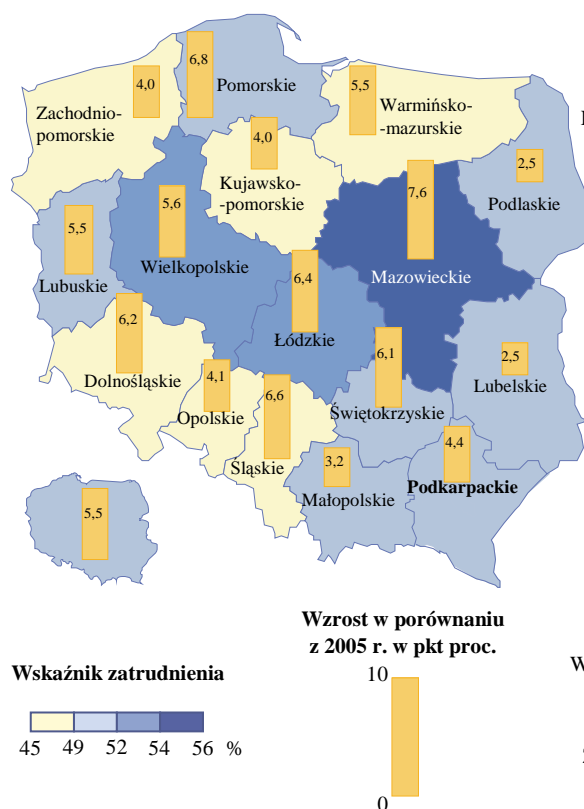
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2011 r.

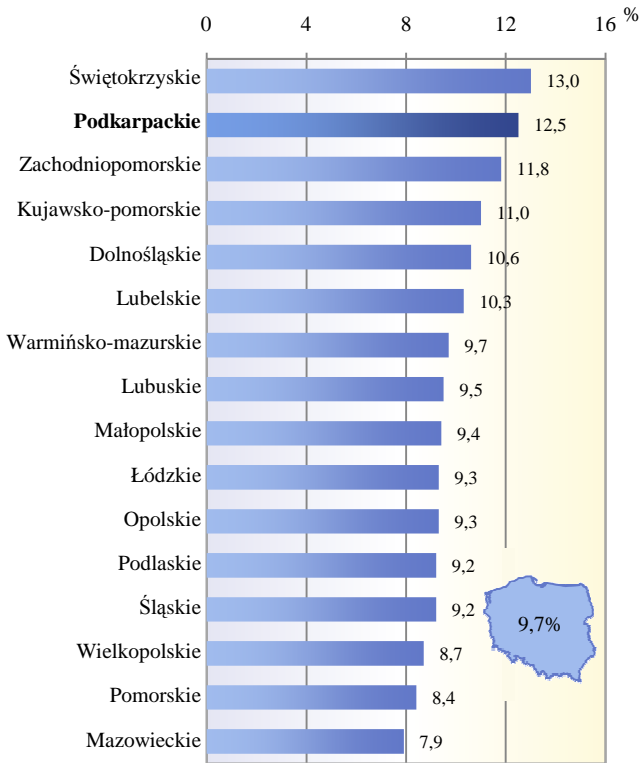

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2011 r.

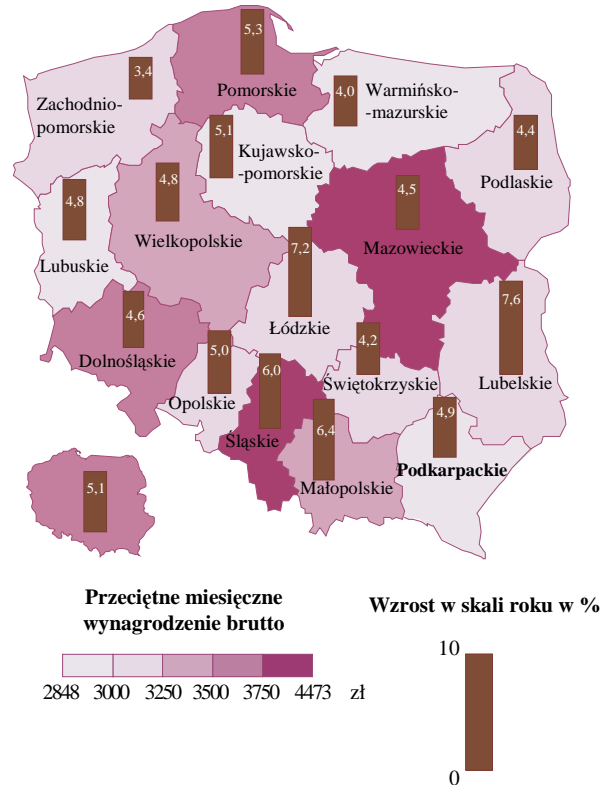

^a Przeciętny w roku.

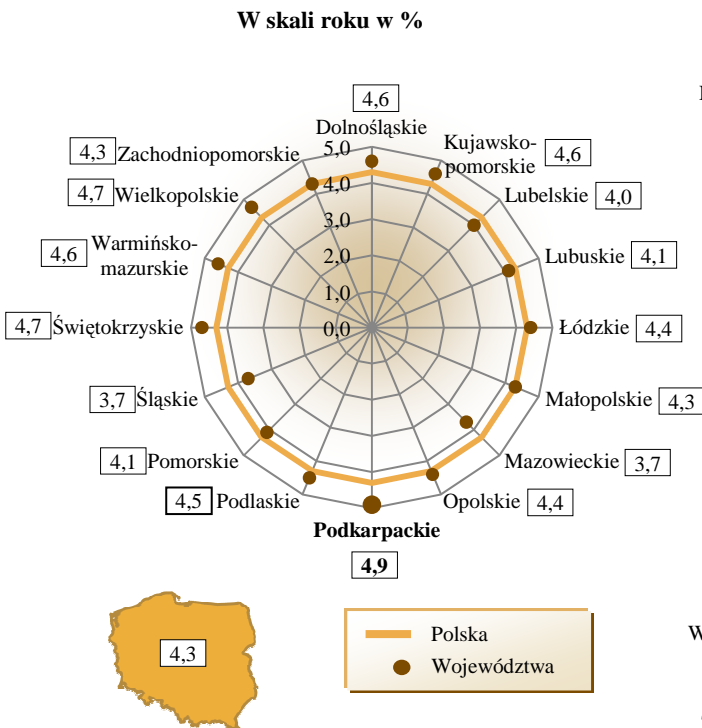
Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2011 r.

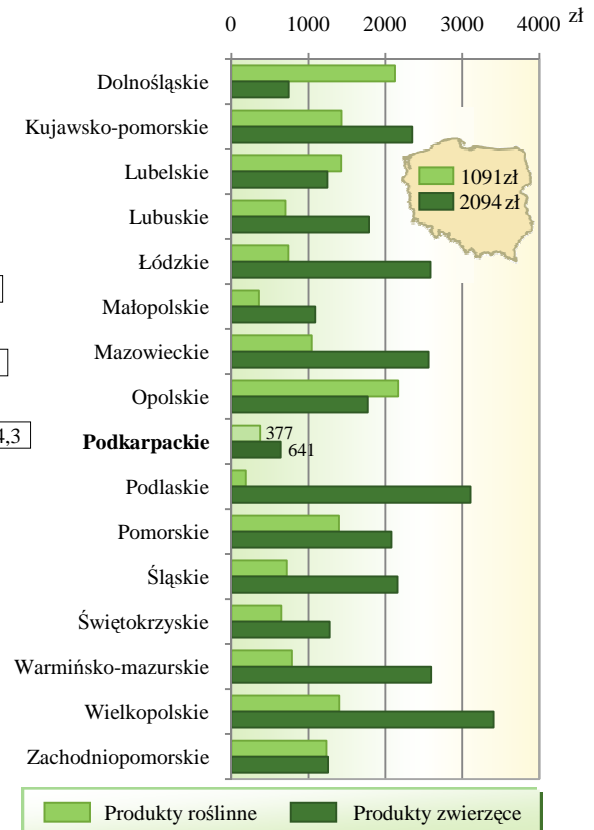
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.

Wykres 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.

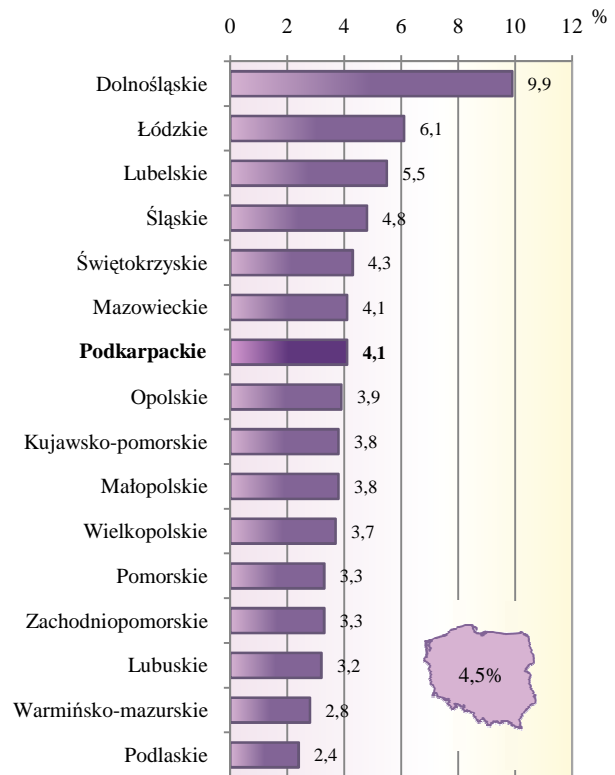
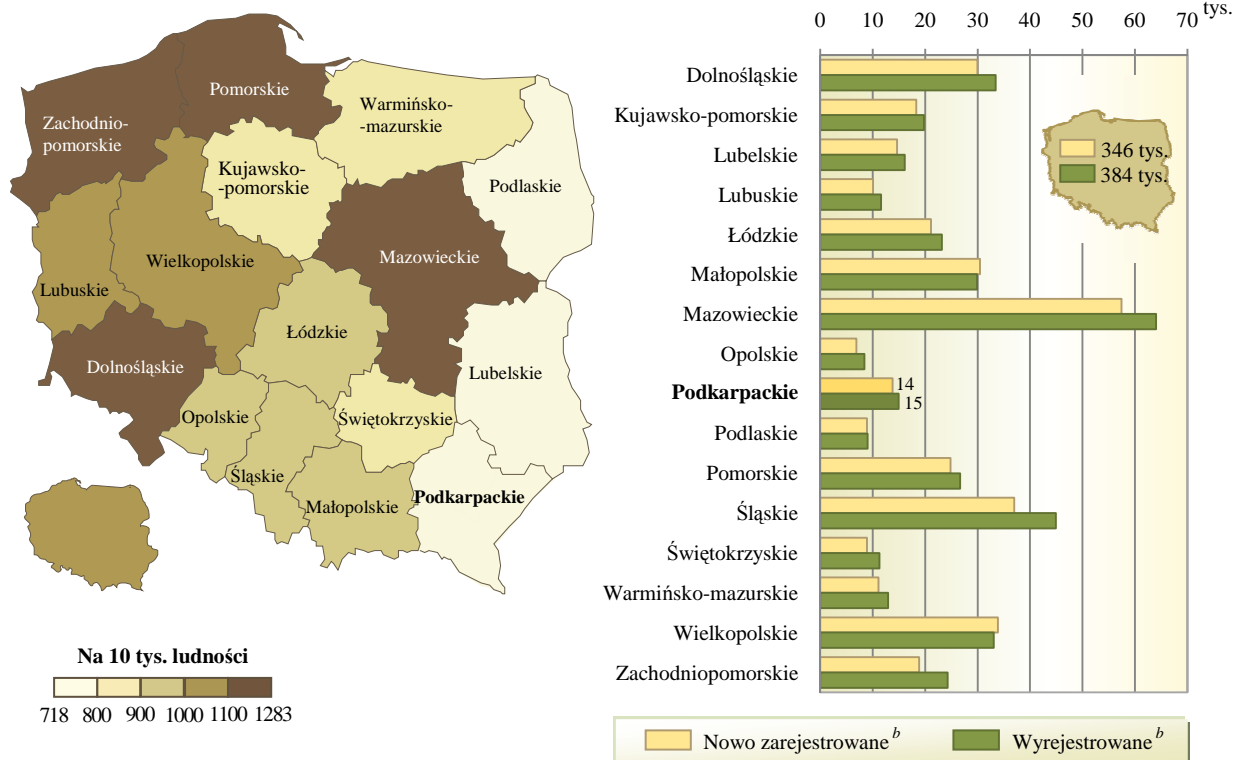
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.

Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.

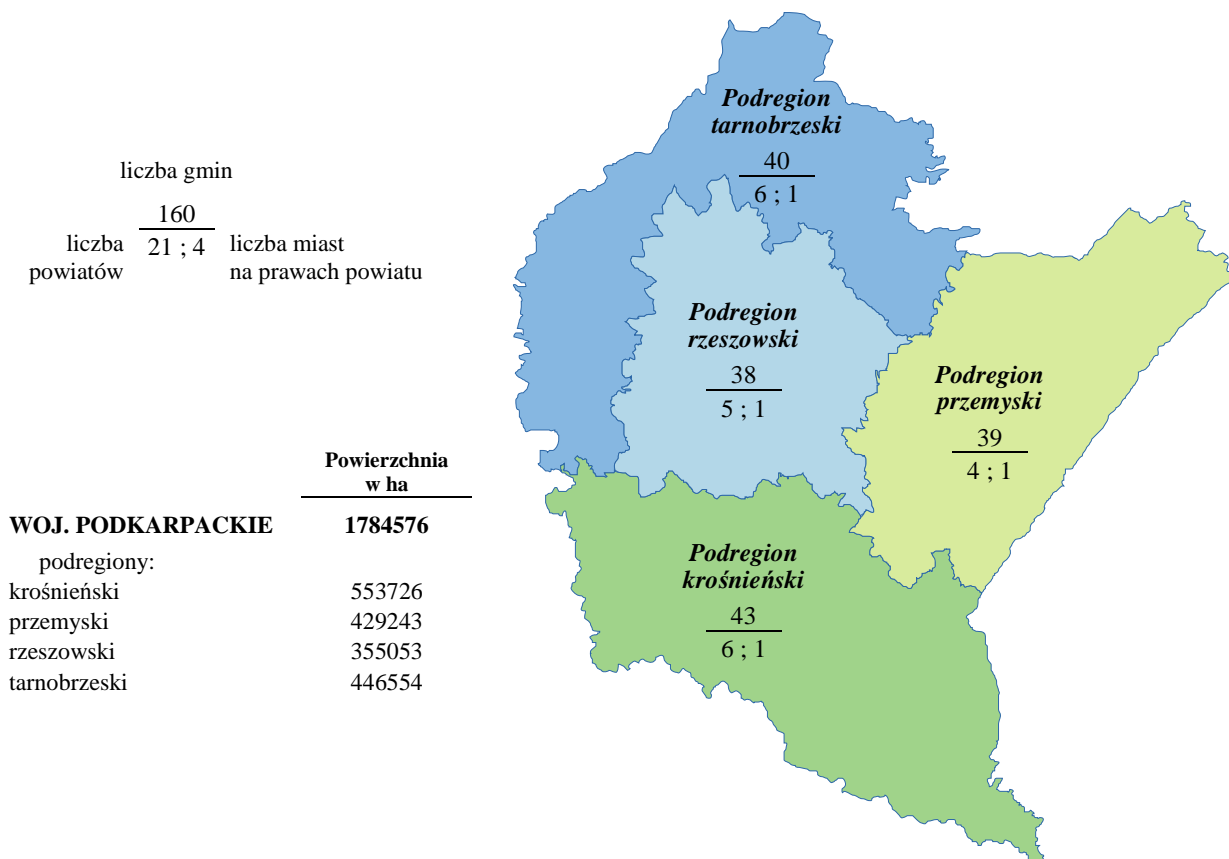
Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2011 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2012 R.

Stan w dniu 1 I

Podregion krośnieński	Podregion przemyski	Podregion rzeszowski	Podregion tarnobrzegi
Miasto na prawach powiatu: Krosno	Miasto na prawach powiatu: Przemysł	Miasto na prawach powiatu: Rzeszów	Miasto na prawach powiatu: Tarnobrzeg
Powiaty: bieszczadzki brzozowski jasielski krośnieński sanocki leski	Powiaty: jarosławski lubaczowski przemyski przeworski	Powiaty: kolbuszowski łańcucki ropczycko-sędziszowski rzeszowski strzyżowski	Powiaty: dębicki leżajski mielecki niżański stalowowolski tarnobrzegi

Według stanu w dniu 1 I 2012 r. województwo podkarpackie zajmowało powierzchnię 17846 km² (1784576 ha), co stanowi 5,7% powierzchni kraju. W świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (stan w dniu 31 III 2011 r.) obszar województwa zamieszkiwało 2022 tys. osób, tj. 5,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 113 osób (dziewiąta lokata w kraju). Ludność mieszkająca w miastach stanowiła 41,5% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

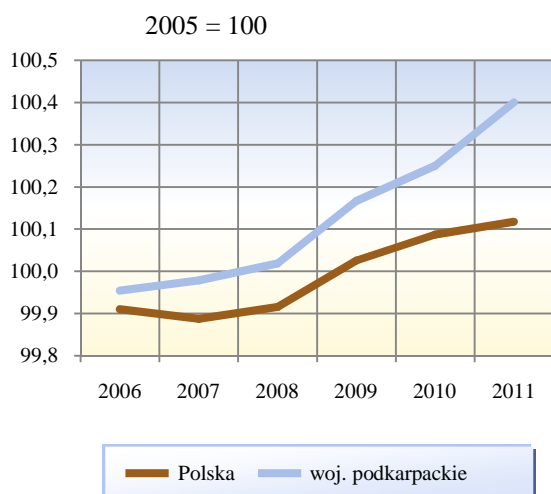
W województwie podkarpackim w 2011 r. współczynnik urodzeń żywych był wyższy od współczynnika zgonów, co przełożyło się na utrzymanie dodatniego przyrostu naturalnego. W porównaniu do roku 2010 obniżył się współczynnik zawieranych na Podkarpaciu małżeństw. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2011 r. było ujemne. Saldo migracji zagranicznych, w przeciwieństwie do roku 2005, przyjmowało wartości dodatnie.

W województwie podkarpackim w 2011 r. zanotowano 21130 urodzeń żywych, tj. o 860 mniej niż przed rokiem, ale o 605 więcej niż w 2005 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 10,0‰ (dla kraju – 10,2‰) i był niższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (10,4‰), ale osiągnął wyższą wartość niż w 2005 r. (9,7‰).

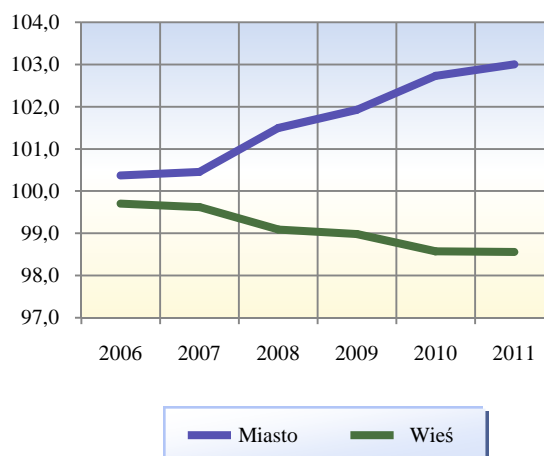
W 2011 r. w województwie podkarpackim zmarło 18214 osób, tj. o 74 osoby mniej niż przed rokiem i o 75 mniej niż w 2005 r. Ogólny współczynnik zgonów wyniósł 8,6‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadło 8,6 zgonów (w Polsce 9,8). Wskaźnik ten był niższy zarówno od notowanego przed rokiem, jak i w 2005 r. (po 8,7‰). Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w miastach wynosiła 7,8, a na wsi – 9,2. Wśród zmarłych osób przeważali mężczyźni, którzy w 2011 r. stanowili 52,5%.

Dane o ludności zbilansowano w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz dane ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności. Dane o stanie i strukturze ludności oraz wszystkie wskaźniki obliczone na tej podstawie mają charakter tymczasowy i po opracowaniu wyników NSP 2011 ulegną zmianie.

Wykres 11. **Dynamika liczby ludności**
Stan w dniu 31XII

Wykres 12. **Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie podkarpackim**
Stan w dniu 31 XII
2005 = 100

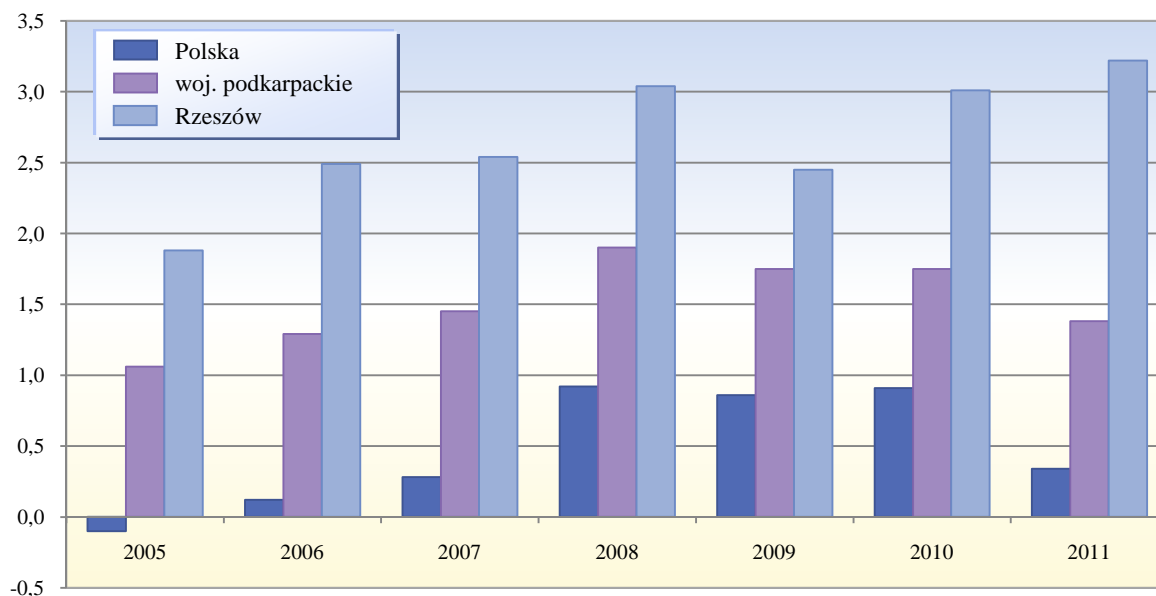
W 2011 r. zarejestrowano 112 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia), w stosunku do roku poprzedniego, jak i do roku 2005 umieralność niemowląt zmniejszyła się.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2011 r. przyjął wartość 5,3‰. W analogicznym okresie 2010 r. ukształtował się na poziomie 5,2‰, natomiast w 2005 r. – 7,3‰.

Ludność Podkarpacia cechuje dość wysoki poziom przyrostu naturalnego, tj. różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W 2011 r. ukształtował się on na poziomie 2916, podczas gdy rok wcześniej wyniósł 3702, zaś przed sześcioma laty 2236.

Wykres 13. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.**

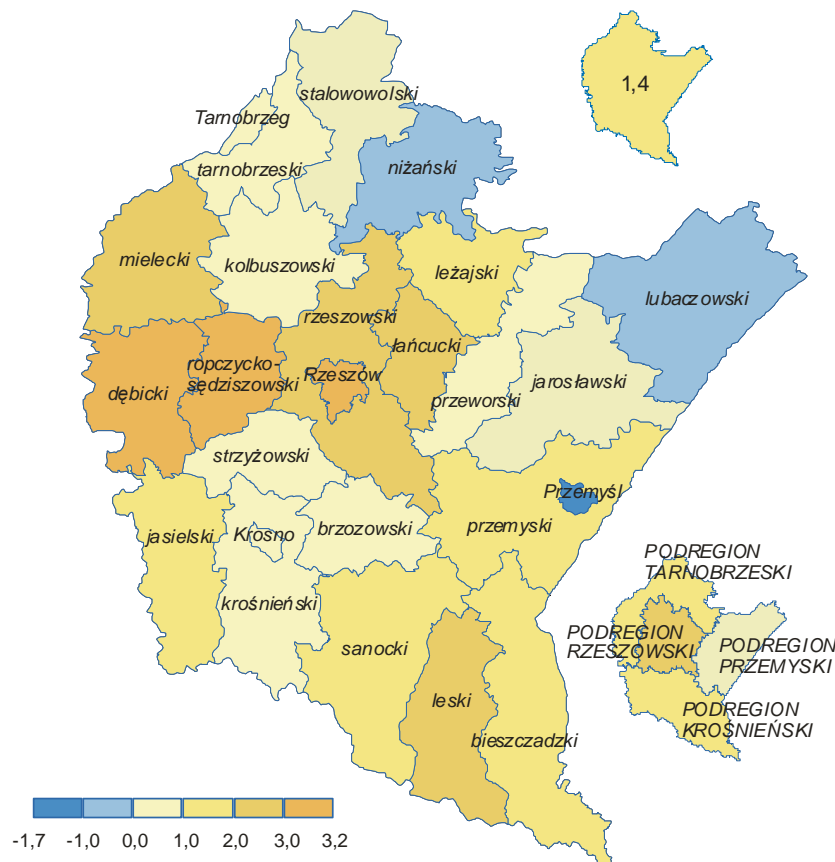

Współczynnik przyrostu naturalnego w 2011 r. osiągnął wartość 1,4‰ i był niższy, niż w 2010 roku (1,8‰), ale wyższy niż w 2005 r. (1,1‰). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2011 r. ukształtował się na poziomie 0,3‰.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały.

W większości powiatów województwa podkarpackiego przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyjmował wartości dodatnie, przy czym najwyższe w Rzeszowie (3,2) i w powiatach: dębickim oraz ropczycko-sędziszowskim (po 3,1). Ujemne wartości współczynnika przyrostu naturalnego odnotowano w Przemyślu (-1,7) oraz w powiatach lubaczowskim (-0,5) i nizańskim (-0,4).

Wykres 14. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.**

W podkarpackich urzędach stanu cywilnego od stycznia do grudnia 2011 r. zarejestrowano 12323 nowo zawarte małżeństwa, tj. o 890 mniej niż przed rokiem, ale o 541 więcej niż w 2005 r. Niższy niż przed rokiem był również współczynnik małżeństw, który w omawianym okresie osiągnął poziom 5,8‰ (wobec 6,3‰ w 2010 r.), natomiast w porównaniu z 2005 r. był wyższy (5,6‰). Na wsi wskaźnik ten wynosił 5,9‰ i był nieznacznie wyższy niż w mieście (5,7‰). We wszystkich analizowanych okresach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa na Podkarpaciu, niż średnio w Polsce.

Tabl. 2. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2005	2007	2010	2011
POLSKA				
Małżeństwa	5,42	6,52	5,98	5,41
Urodzenia żywe	9,55	10,18	10,82	10,17
Zgony	9,65	9,90	9,91	9,83
w tym niemowląt ^a	6,42	5,99	4,98	4,73
Przyrost naturalny ^b	-0,10	0,28	0,91	0,34
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,34	-0,54	-0,06	-0,11

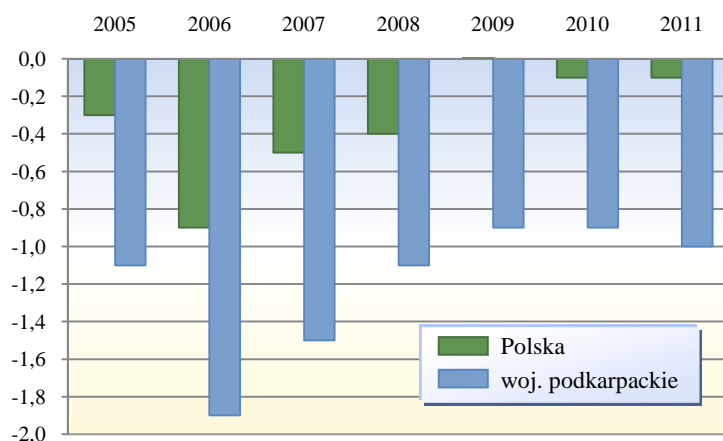
^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabl. 2. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2007	2010	2011
WOJ. PODKARPACKIE				
Małżeństwa	5,59	6,54	6,26	5,84
Urodzenia żywe	9,74	9,95	10,42	10,01
Zgony	8,68	8,50	8,66	8,63
w tym niemowląt ^a	7,26	6,01	5,23	5,30
Przyrost naturalny ^b	1,06	1,45	1,75	1,38
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,18	-0,47	0,02	0,02
RZESZÓW				
Małżeństwa	5,46	6,51	6,70	5,86
Urodzenia żywe	9,34	9,67	10,72	10,95
Zgony	7,46	7,12	7,70	7,73
w tym niemowląt ^a	9,10	4,50	6,50	2,11
Przyrost naturalny ^b	1,88	2,54	3,01	3,22
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,33	-0,35	-0,06	0,02

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wykres 15. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

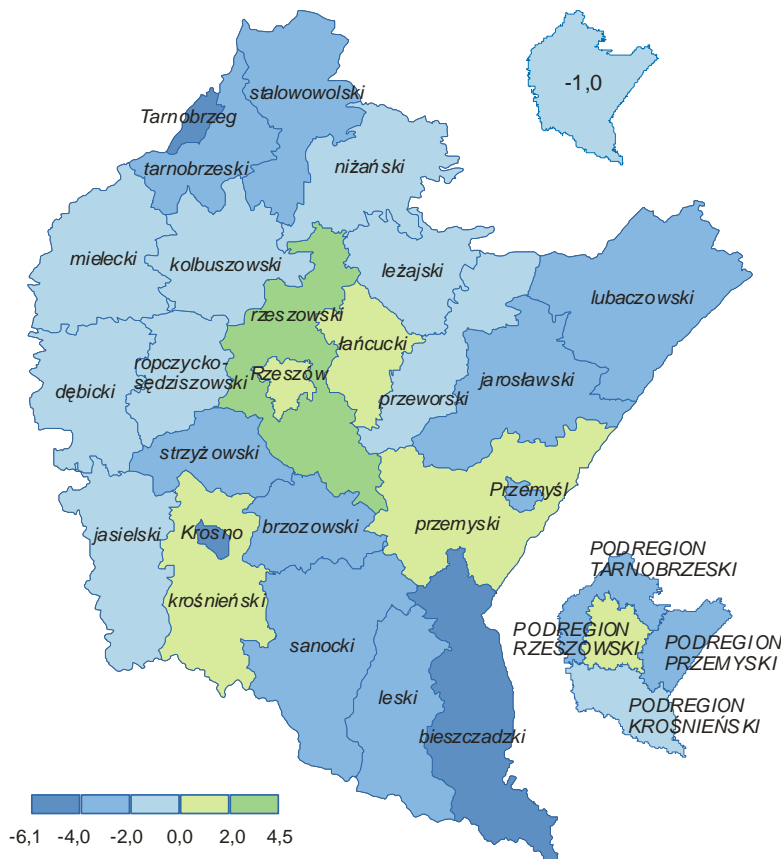

w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie.

Odnosząc się tylko do migracji zagranicznych należy stwierdzić, iż ostatnie lata pokazują spadek liczby wyjazdów Polaków za granicę na pobyt stały. O ile w Polsce w latach 2005, 2010 i 2011 liczba emigrantów przekraczała jeszcze liczbę imigrantów, to w województwie podkarpackim sytuacja była podobna w roku 2005, ale już w latach 2010 i 2011 liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w regionie przekroczyła liczbę tych, którzy wymeldowali się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju (w roku 2010 o 44 osoby, zaś w 2011 – o 35 osób).

W 2011 r. w województwie podkarpackim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne (taką sytuację notuje się w województwie już od wielu lat). W wyniku migracji liczba ludności Podkarpacia zmniejszyła się w 2011 r. o 2177 osób, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wynosi minus 1,0 (w kraju minus 0,1). Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego

Wykres 16. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie podkarpackim według powiatów w okresie styczeń-grudzień 2011 r. należy stwierdzić, iż przyjęło ono wartości dodatnie jedynie w 5 powiatach, tj.: krośnieńskim, łańcuckim, przemyskim, rzeszowskim oraz w Rzeszowie.

Dane prezentujące ludność w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie podkarpackim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

RYNEK PRACY

■ ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w kolejnych kwartalnych okresach narastających w 2011 r. było wyższe w stosunku do analogicznych okresów ubiegłego roku, jednak tempo wzrostu ulegało stopniowemu i systematycznemu zmniejszaniu.

W 2011 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim ukształtowało się na poziomie 232,6 tys. osób, tj. o 3,3% wyższym niż w 2010 r. (wobec wzrostu o 2,6% przed rokiem). W kraju przeciętne zatrudnienie wzrosło o 3,4% w stosunku do 2010 r., a w odniesieniu do 2009 r. było wyższe o 1,0%.

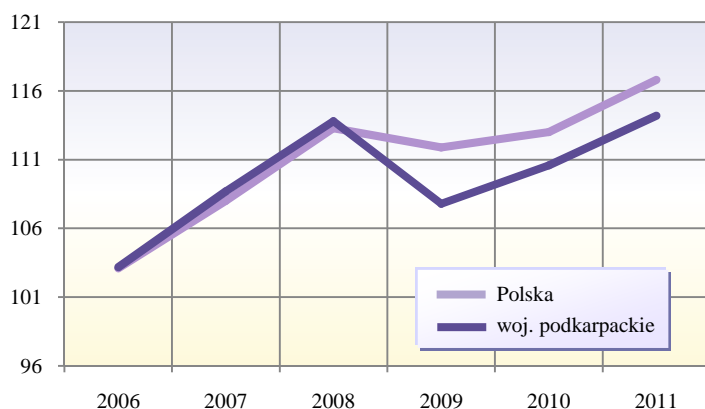
Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 3. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw^a**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w tysiącach		2005=100	2010=100	
Polska	4646,4	5260,9	5439,1	117,1	103,4
Woj. podkarpackie	203,9	225,2	232,6	114,1	103,3
Rzeszów	39,0	47,0	48,1	123,1	102,2

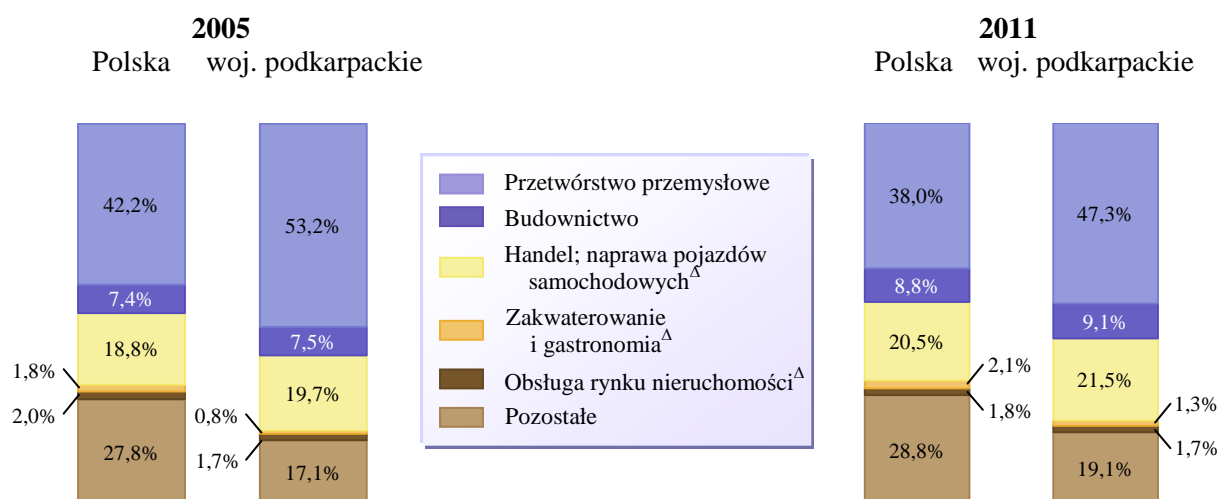
^a Dane nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

Wykres 17. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

w odniesieniu do 2005 r. Przedsiębiorstwa sektora publicznego w omawianym okresie zatrudniały 22,8 tys. osób, tj. o 5,0% mniej niż w 2010 r. i o 36,9% mniej niż w 2005 r.

W 2011 r. udział sektora prywatnego wyniósł 90,2% i zwiększył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2005 rokiem odpowiednio o 0,8 pkt proc. i 7,9 pkt proc. W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 209,8 tys. osób i było o 4,3% wyższe w stosunku do zanotowanego rok wcześniej i o 25,1%

Wykres 18. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007^a

^a Dane nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

Czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarki województwa jest m.in. udział i zmiany w strukturze zatrudnienia dwóch najliczniejszych sekcji. W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym wyniosło 110,0 tys. osób, tj. 47,3% ogółu zatrudnionych i obniżyło się do roku poprzedniego o 0,4 pkt proc. W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych zatrudnienie wyniosło 50,1 tys. osób, tj. 21,5% ogółu zatrudnionych i było niższe o 0,9 pkt proc. w stosunku do 2010 r.

Tabl. 4. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	95,6	98,3	100,3	102,6	105,3	104,7	103,9	103,3
w tym:								
Przemysł	91,7	94,6	96,6	99,7	103,9	103,2	102,2	101,8
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	91,1	94,2	96,3	99,9	104,2	103,5	102,9	102,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	94,7	95,1	93,8	91,8	92,8	92,7	83,1	84,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	97,2	97,0	99,1	99,1	106,4	106,8	105,1	104,9
Budownictwo	101,2	104,2	107,2	109,0	110,0	110,4	109,6	106,8
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	100,9	103,3	105,2	106,3	103,8	101,4	99,6	99,2
Transport i gospodarka magazynowa	92,6	91,9	94,2	96,0	100,0	103,1	104,3	105,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	110,0	124,4	128,8	126,7	111,0	109,7	110,7	108,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	114,7	103,5	103,4	105,1	106,5	104,5	105,0	104,4
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna ^a	105,4	103,4	104,2	108,2	108,5	113,6	117,1	115,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	90,0	95,4	97,0	97,4	102,0	102,5	102,0	101,2

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W 2011 r. w porównaniu z rokiem poprzednim znacząco wzrosło zatrudnienie m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 8,4%) oraz budownictwo (o 6,8%). Mniejszy wzrost zatrudnienia wystąpił w górnictwie i wydobywaniu (o 5,5%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,2%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 4,4%). Niższe przeciętne zatrudnienie zanotowano w dwóch sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 15,2%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 0,8%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2011 r. w województwie podkarpackim nadal utrzymywała się niekorzystna sytuacja na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (największy wśród osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok). W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek liczby zgłoszonych ofert zatrudnienia oraz wzrost stopy bezrobocia.

W końcu grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego wyniosła 146,2 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 3,9 tys. osób, tj. o 2,8%), natomiast niższa niż w 2005 r. (o 17,7 tys. osób, tj. o 10,8%). W kraju na koniec 2011 r. liczba bezrobotnych była o 1,4% wyższa niż rok wcześniej, ale w stosunku do 2005 r. niższa o 28,5% i spadek ten był znacznie większy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami).

Tabl. 5. **Bezrobocie rejestrowane**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1954,7	1982,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	3042,0	2591,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2979,8	2563,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	158	83	90
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,6	12,4	12,5

^a W ciągu roku.

Tabl. 5. **Bezrobocie rejestrowane** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
WOJ. PODKARPACKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	164,0	142,3	146,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	151,8	174,5	155,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	158,1	174,2	151,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	436	148	152
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	18,5	15,4	15,7
RZESZÓW			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	8,6	8,2	8,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	9,9	11,5	10,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	9,3	10,7	10,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	61	26	26
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,2	7,6	7,7

^a W ciągu roku.

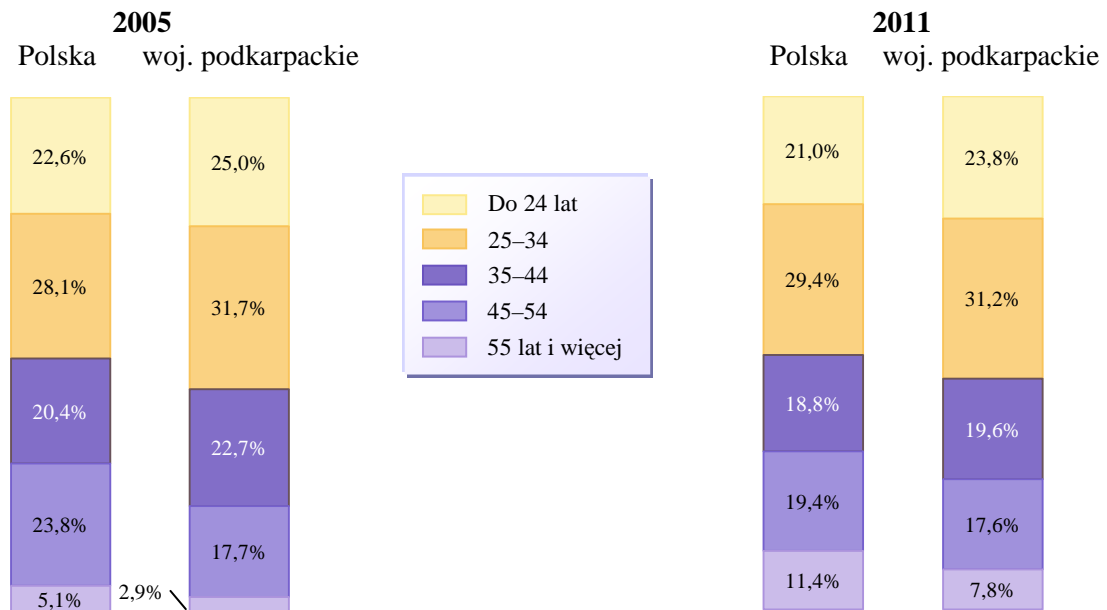
W województwie podkarpackim w końcu 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w osiemnastu powiatach, przy czym najwyższy w mieleckim (o 11,0%), a najniższy w leskim (o 1,1%). W pozostałych siedmiu powiatach zanotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w tym największy w sanockim (o 5,6%) oraz przemyskim (o 2,6%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

Bez prawa do zasiłku pozostawało w końcu grudnia 2011 r. 125630 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 85,9% (przed rokiem – 85,5%). Mieszkańcy wsi stanowili 62,4% ogólnej liczby bezrobotnych (przed rokiem – 62,3%).

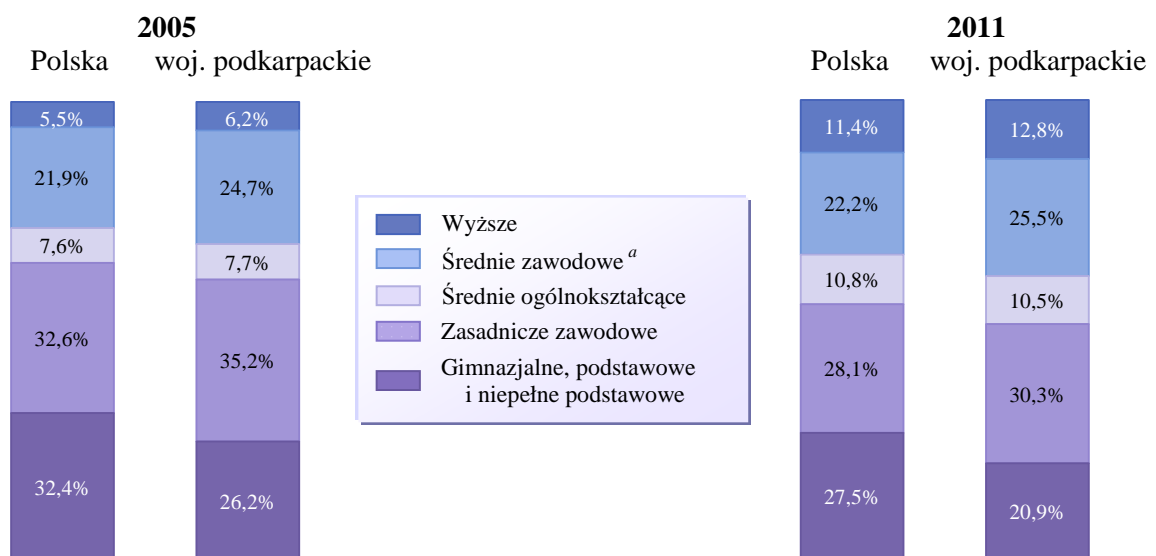
W końcu grudnia 2011 r. w województwie podkarpackim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety, które stanowiły 52,9% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 77403 i w porównaniu z grudniem 2010 r. zwiększyła się o 5,5%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,3 pkt proc. Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2011 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat oraz od 18 do 24 lat. Ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu 2011 r. wyniósł odpowiednio: 31,2% i 23,8%. Osoby w wieku od 35 do 44 lat stanowiły 19,6% bezrobotnych, od 45 do 54 lat – 17,6%, a powyżej 54 lat – 7,8%.

Wykres 19. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,3%) oraz średnie zawodowe i policealne (25,5%) (przed rokiem odpowiednio 30,9% i 25,3% ogółu bezrobotnych). Wykształcenie gimnazjalne i niższe posiadało 20,9%, licea ogólnokształcące ukończyło 10,5% bezrobotnych, a szkoły wyższe – 12,8%.

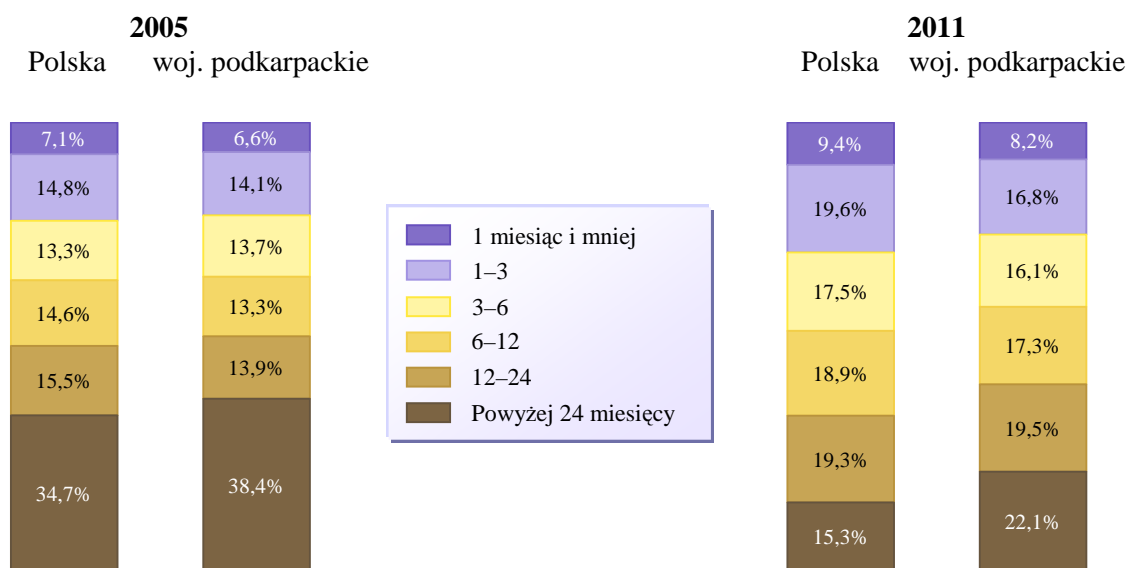
Wykres 20. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z policealnym.

W 2011 r. bezrobotni poszukujący pracy ponad rok stanowili 41,6%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w odniesieniu do końca grudnia 2010 r. zwiększył się o 4,2 pkt proc. Osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca stanowiły w końcu 2011 r. 8,2% (rok wcześniej 9,5%) bezrobotnych, od 1 do 3 miesięcy – 16,8% (19,9%), od 3 do 6 miesięcy – 16,1% (16,5%), natomiast od 6 do 12 miesięcy – 17,3% (w końcu 2010 r. – 16,8%).

Wykres 21. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

W ogólnej liczbie bezrobotnych 26,1% (rok wcześniej 26,8%) stanowiły osoby dotychczas niepracujące. Wśród bezrobotnych posiadających staż pracy, największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy 1-5 lat – 29,8% (29,9%) oraz ze stażem pracy do 1 roku – 20,6% (20,1%).

Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą m.in. długotrwale bezrobotni (tzn. pozostający bez pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy), których udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł w końcu grudnia 56,9% i w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku zwiększył się o 2,6 pkt proc. W porównaniu z końcem grudnia 2010 r. zmalał udział osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat (z 24,5% do 23,8%), a wzrósł osób powyżej 50 roku życia (z 16,1% do 16,8%). Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 25,1% zarejestrowanych bezrobotnych, 5,0% samotnie wychowywało co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 lat, a 3,9% stanowili niepełnosprawni.

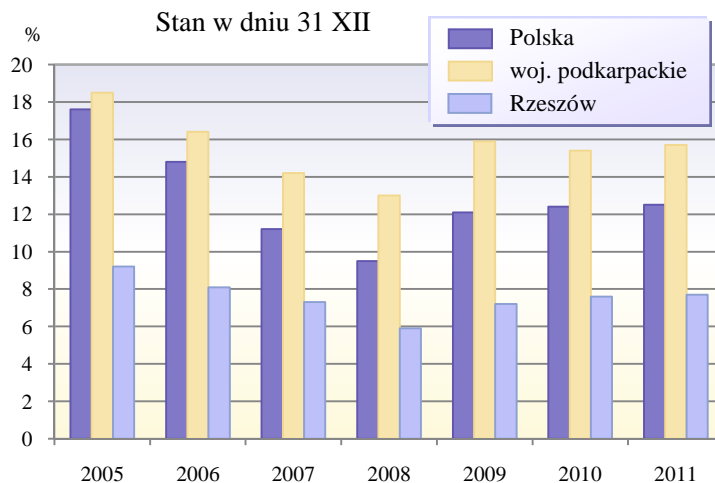
Tabl. 6. Bezrobocie rejestrowane w województwie podkarpackim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tys. osób	149,5	133,6	131,6	142,3	151,8	135,7	136,4	146,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	113,1	106,0	100,2	100,2	101,5	101,6	103,7	102,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tys. osób	42,8	36,3	45,6	49,8	41,3	30,9	41,3	42,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	92,1	90,5	94,8	106,7	96,6	85,2	90,5	84,4
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tys. osób	35,3	52,2	47,6	39,1	31,8	47,0	40,5	32,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	118,1	112,9	111,2	108,4	90,2	90,1	85,1	82,4
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tys. osób	7,5	-15,9	-2,0	10,7	9,5	-16,1	0,7	9,8
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	16,5	15,0	14,8	15,4	16,1	14,7	14,8	15,7

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy województwa podkarpackiego w końcu grudnia 2011 r. stanowili 15,7% (rok wcześniej – 15,4%) cywilnej ludności aktywnej zawodowo. W kraju stopa bezrobocia wyniosła 12,5%, wobec 12,4% przed rokiem. W Rzeszowie stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 7,7% i była o 0,1 pkt proc. wyższa niż rok wcześniej.

Wykres 22. Stopa bezrobocia rejestrowanego

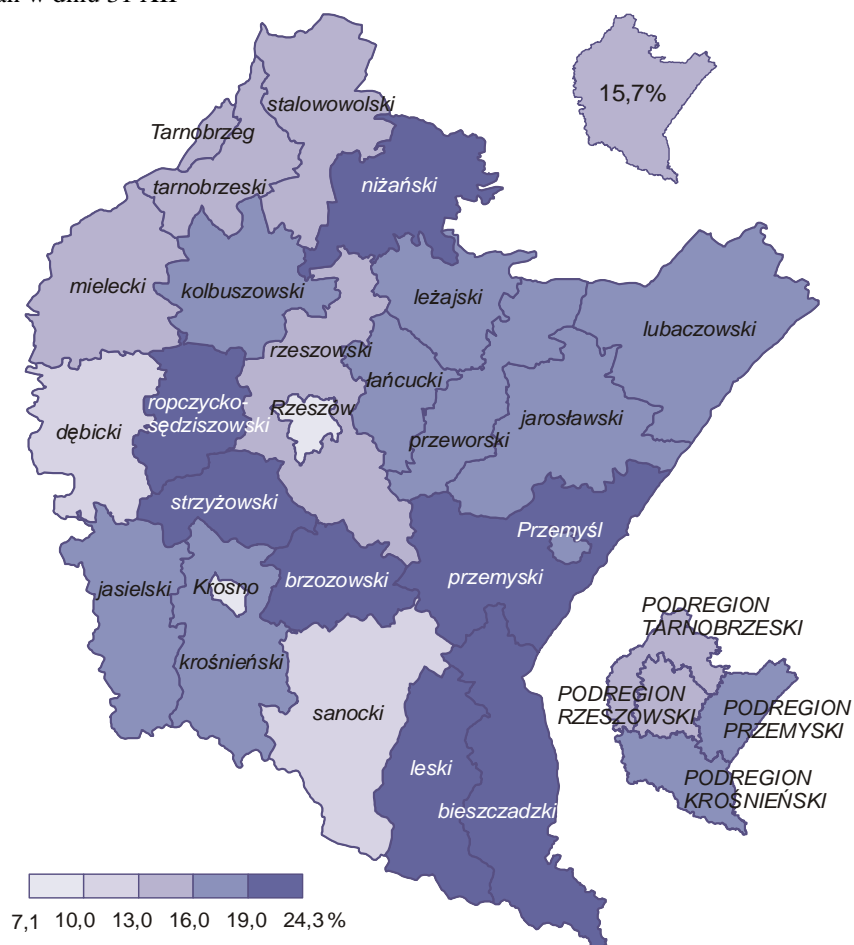

Wzrost omawianego wskaźnika w skali roku odnotowano w osiemnastu powiatach i wyniósł on od 0,1 pkt proc. w powiatach leskim i strzyżowskim oraz w Rzeszowie do 1,2 pkt proc. w powiatach mieleckim i ropczycko-sędziszowskim. Największy spadek zanotowano w powiecie sanockim (o 0,7 pkt proc). Nadal obserwowano dość duże terytorialne różnicowanie

stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością tego wskaźnika w powiatach wyniosła 17,2 pkt proc. i w skali roku zwiększyła się o 1,0 pkt proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: niżańskim (24,3%), brzozowskim (23,1%) oraz bieszczadzkim i strzyżowskim (po 22,6%), zaś najniższą w Krośnie (7,1%) i Rzeszowie (7,7%).

Wykres 23. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.

Stan w dniu 31 XII

W 2011 r. w województwie podkarpackim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 155,5 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 19,0 tys., tj. o 10,9%), a większa w porównaniu z 2005 r. (o 3,8 tys., tj. o 2,5%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych wyniósł 79,6%, i zwiększył się w stosunku do 2010 r. (o 1,1 pkt proc.).

Jednocześnie z ewidencji bezrobotnych w ciągu 2011 r. skreślono 151,6 tys. osób, tj. o 13,0% mniej niż przed rokiem oraz o 4,1% mniej niż w 2005 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 71,2 tys. osób (wobec 71,7 tys.

przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 5,7 pkt proc. (do 46,9%). Drugą znaczącą przyczyną wyrejestrowania było niepotwierdzenie gotowości do pracy w wyniku czego w 2011 r. wyrejestrowano 48,1 tys. osób (w 2010 r. – 48,8 tys.), a udział tej kategorii zwiększył się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 3,7 pkt proc. (do 31,7%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie podkarpackim w ciągu całego 2011 r. miały do dyspozycji 42,6 tys. ofert pracy, tj. o 26,0% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 152 bezrobotnych (wobec 148 osób przed rokiem).

▪ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r. w województwie podkarpackim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- nastąpił wzrost bezrobocia; zwiększyła się liczba bezrobotnych oraz wzrosła stopa bezrobocia zarówno w populacji mężczyzn i kobiet oraz wśród mieszkańców miast i wsi,
- zmniejszył się udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej,
- wzrosło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie podkarpackim liczyła 992 tys. osób, a biernych zawodowo – 742 tys.

Populacja aktywnych zawodowo w województwie podkarpackim, (według danych BAEL) zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 2,8% oraz do IV kwartału 2006 r. o 8,1%. Znaczący

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych.

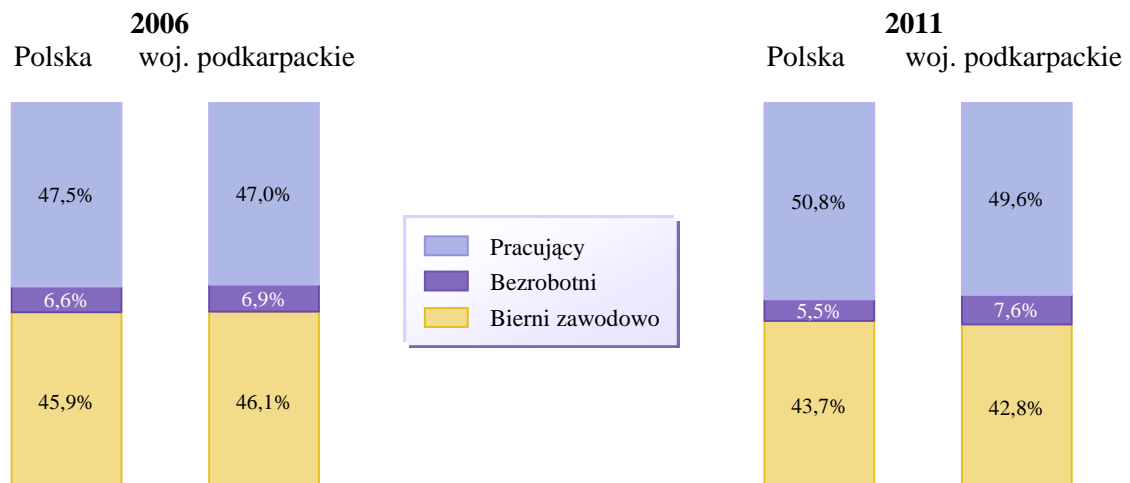
wpływ na ten wzrost miała przede wszystkim wyższa liczba bezrobotnych – 132 tys. osób (o 26,9% więcej niż w 2010 r.). W IV kwartale 2011 r. zanotowano również nieznaczny spadek liczby pracujących do 860 tys. osób (o 0,1% mniej niż przed rokiem).

Tabl. 7. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2006	2010	2011
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	16987	17724	17951
pracujący	14911	16075	16201
bezrobotni	2076	1649	1750
Bierni zawodowo w tys.	14394	14016	13934
Współczynnik aktywności zawodowej w %	54,1	55,8	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	47,5	50,6	50,8
Stopa bezrobocia w %	12,2	9,3	9,7
WOJ. PODKARPACKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	918	965	992
pracujący	802	861	860
bezrobotni	117	104	132
Bierni zawodowo w tys.	786	755	742
Współczynnik aktywności zawodowej w %	53,8	56,1	57,2
Wskaźnik zatrudnienia w %	47,0	50,1	49,6
Stopa bezrobocia w %	12,7	10,8	13,3

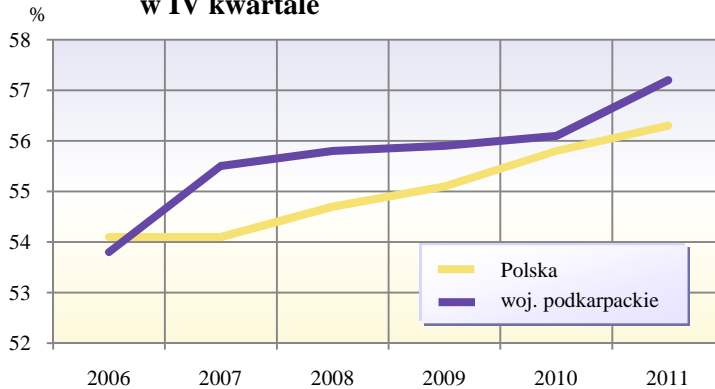
Struktura ludności według statusu na rynku pracy w IV kwartale 2011 r. zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju uległa zmianie. W porównaniu z sytuacją sprzed 5 lat w województwie podkarpackim odnotowano wzrost udziału liczby pracujących o 2,6 pkt proc. (w kraju o 3,3 pkt proc.), a także wzrost udziału liczby bezrobotnych o 0,7 pkt proc. (w Polsce spadek o 1,1 pkt proc.). Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszenie na Podkarpaciu udziału osób biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności z 46,1% w IV kw. 2006 r. do 42,8% w IV kw. 2011 r. (w Polsce spadek ten wyniósł 2,2 pkt proc.).

Wykres 24. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 57,2%, co oznacza, że na każde 100 osób (które ukończyły 15 lat) 57 było aktywnych zawodowo, czyli miało pracę lub jej poszukiwało.

Wykres 25. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale

Współczynnik ten wzrósł zarówno do IV kwartału 2010 roku o 1,1 pkt proc., jak i do IV kwartału 2006 r. (o 3,4 pkt proc.). W omawianym okresie wartość tego współczynnika była wyższa dla mężczyzn (64,1%) niż dla kobiet (50,5%). Na wsi wskaźnik osiągnął wartość wyższą (58,2%) niż w mieście (55,8%). W Polsce współczynnik aktywności zawodowej ludności wyniósł 56,3% i był wyższy zarówno w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, jak i do IV kw. 2006 r. (odpowiednio o 0,5 pkt proc. i o 2,2 pkt proc.).

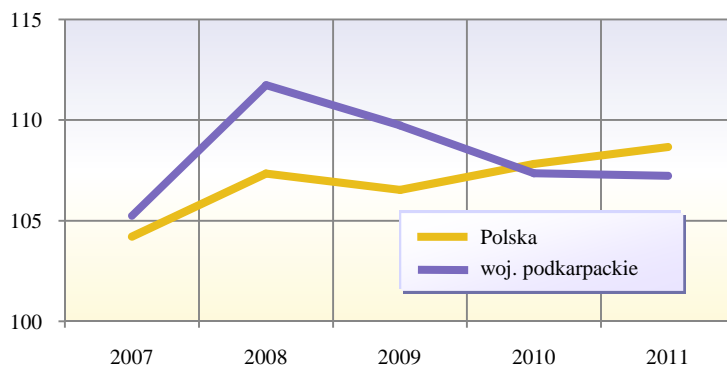
Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Współczynnik ten wzrósł zarówno do IV kwartału 2010 roku o 1,1 pkt proc., jak i do IV kwartału 2006 r. (o 3,4 pkt proc.). W omawianym okresie wartość tego współczynnika była wyższa dla mężczyzn (64,1%) niż dla kobiet (50,5%). Na wsi wskaźnik osiągnął wartość wyższą (58,2%)

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (od I kwartału 2006 r.).

Wykres 26. Dynamika liczby pracujących w IV kwartale
IV kwartał 2006 = 100

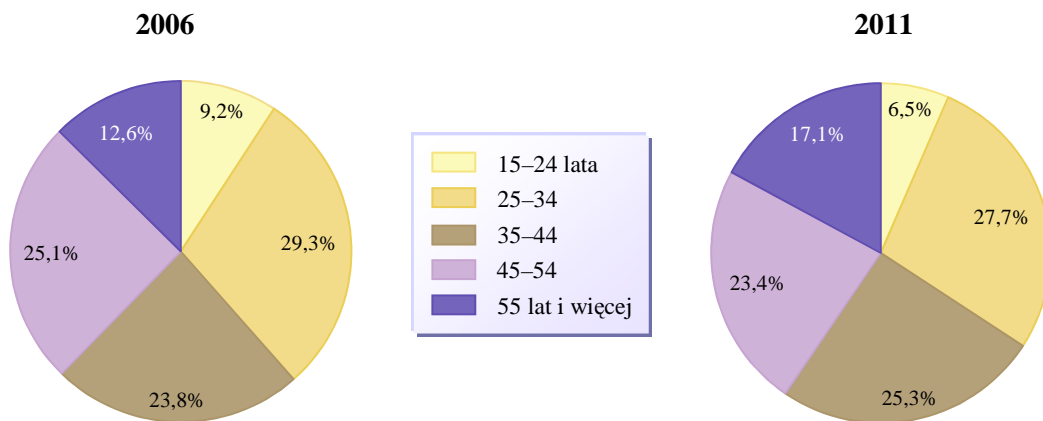

W IV kwartale 2011 r. populacja osób pracujących w województwie podkarpackim (według danych BAEL) wyniosła 860 tys. osób i stanowiła 86,7% aktywnych zawodowo. Wśród pracujących przeważali mężczyźni (55,8%), jak również mieszkańcy wsi (58,8%).

W Polsce według danych BAEL populacja pracujących wyniosła 16201 tys. osób i stanowiła 90,3% aktywnych zawodowo. Populacja ta uległa zwiększeniu w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego oraz IV kw. 2006 r. odpowiednio (o 0,8% i 8,7%).

Biorąc pod uwagę wiek pracujących na Podkarpaciu największy udział w omawianej populacji miały osoby w wieku 25-34 lata – 27,7%, najmniejszy zaś osoby w wieku 15-24 lata – 6,5%. W województwie populacja pracujących w stosunku do IV kw. 2010 r. uległa zmniejszeniu o 0,1% natomiast w odniesieniu do IV kw. 2006 r. wzrosła o 7,2%

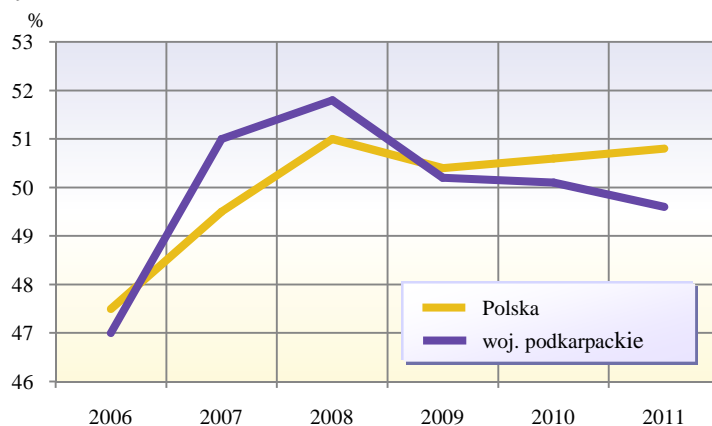
Wykres 27. **Struktura pracujących według wieku w województwie podkarpackim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie podkarpackim w IV kw. 2011 r. wyniósł 49,6%. W odniesieniu do IV kw. 2010 r. nastąpił spadek wskaźnika zatrudnienia o 0,5 pkt proc. (w skali kraju wzrósł o 0,2 pkt proc.), przy czym obserwowany w tym czasie spadek dotyczył populacji kobiet (o 1,9 pkt proc.) przy wzroście populacji mężczyzn (o 0,8 pkt proc.).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wykres 28. **Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale**

szkolnego (18,1%). Stosunkowo niski wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób legitymujących się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (35,4%).

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, w IV kwartale 2011 r. najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia na Podkarpaciu charakteryzowały się osoby z wykształceniem wyższym (73,9%), najniższym zaś osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia

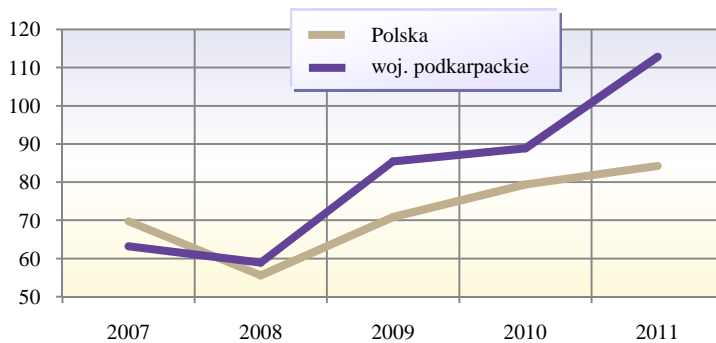
Liczba bezrobotnych w IV kwartale 2011 roku na Podkarpaciu wyniosła 132 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, jak i do IV kw. 2006 roku wzrosła (odpowiednio o 26,9% i o 12,8%). W analizowanym okresie w województwie podkarpackim wśród bezrobotnych większość stanowili mężczyźni – 51,5%.

Bezrobotni według BAEL są to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

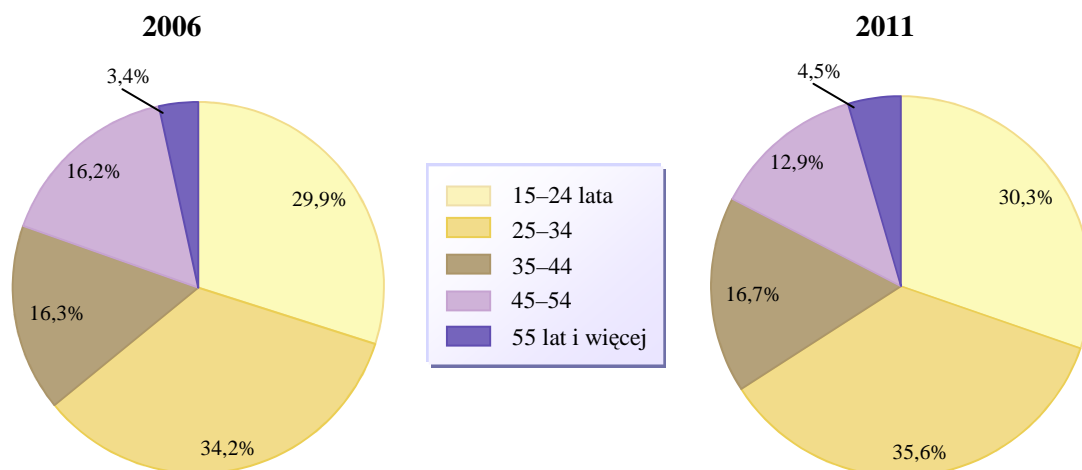
Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wykres 29. **Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale**
IV kwartał 2006 = 100

W Polsce liczba bezrobotnych (według danych BAEL) wyniosła 1750 tys. osób i była wyższa w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego o 6,1%, natomiast w porównaniu z tym samym kwartałem sprzed 5 lat zmniejszyła się o 15,7%.

Wykres 30. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie podkarpackim w IV kwartale**

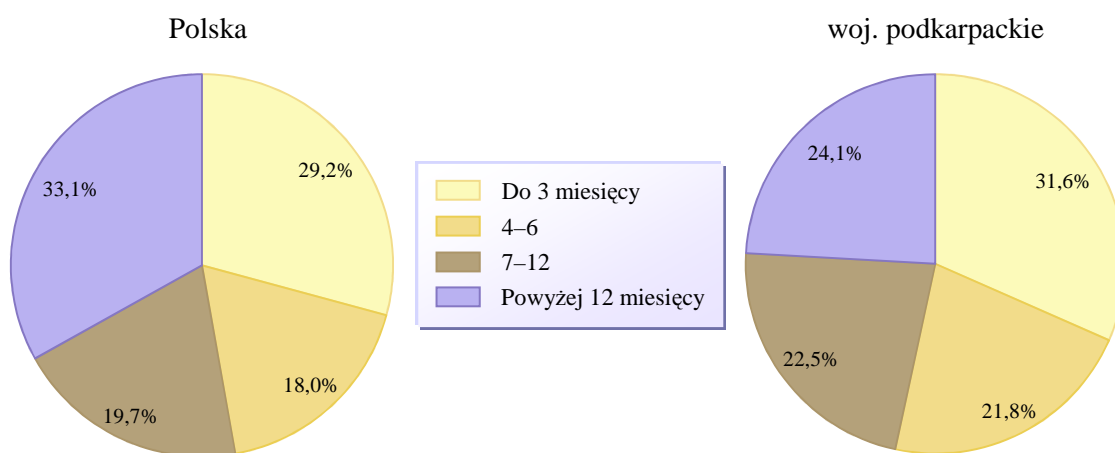
Biorąc pod uwagę strukturę wiekową bezrobotnych, w IV kwartale 2011 r. najliczniejszą grupę bezrobotnych odnotowano w przypadku osób młodych, tj. w wieku 25-34 lata (35,6%) oraz wśród osób wchodzących na rynek pracy (w wieku 15-24 lata – 30,3%), a najmniej liczną grupą bezrobotnych były osoby w wieku 55 lat i więcej (4,5%). Podobne tendencje można było zaobserwować przed 5 laty.

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2011 r. w województwie podkarpackim wyniósł 9 miesięcy i nie uległ zmianie w stosunku do IV kw. 2010 r.

W Polsce przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kw. 2011 r. przekraczał 11 miesięcy, natomiast w IV kwartale 2010 r. przekraczał 10 miesięcy. W analizowanym okresie w województwie podkarpackim liczba osób, które poszukiwały pracy dłużej niż rok, tj. długotrwale bezrobotnych wyniosła 32 tys. Udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 24,1%, a w IV kwartale 2010 r. – 26,0%.

W Polsce w IV kw. 2011 r. długotrwale bezrobotni stanowili 33,1% ogólnej liczby bezrobotnych, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 29,4%.

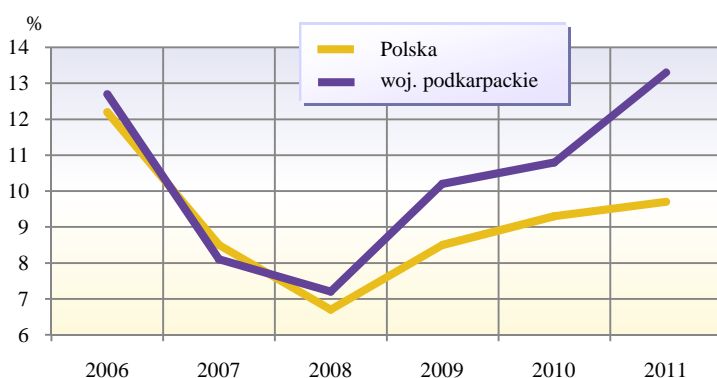
Wykres 31. **Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2011 r.**

W IV kw. 2011 r. stopa bezrobocia w województwie podkarpackim wyniosła 13,3%, co oznacza, że wśród aktywnych zawodowo co ósma osoba była bez pracy. Wskaźnik ten dla województwa podkarpackiego był wyższy o 3,6 pkt proc. od wskaźnika ogólnokrajowego. Stopa bezrobocia zwiększyła się na Podkarpaciu w stosunku do IV kw. 2010 r. o 2,5 pkt proc. Nieznaczny jej wzrost odnotowano również w porównaniu do sytuacji sprzed 5 lat (o 0,6 pkt proc.).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wykres 32. **Stopa bezrobocia w IV kwartale**

W badanym okresie w województwie podkarpackim wskaźnik ten wyniósł 12,4% w populacji mężczyzn i 14,4% w populacji kobiet. Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzowały się osoby w wieku 15-24 lata (42,1%), a najniższą osoby w wieku 55 lat i więcej (3,9%).

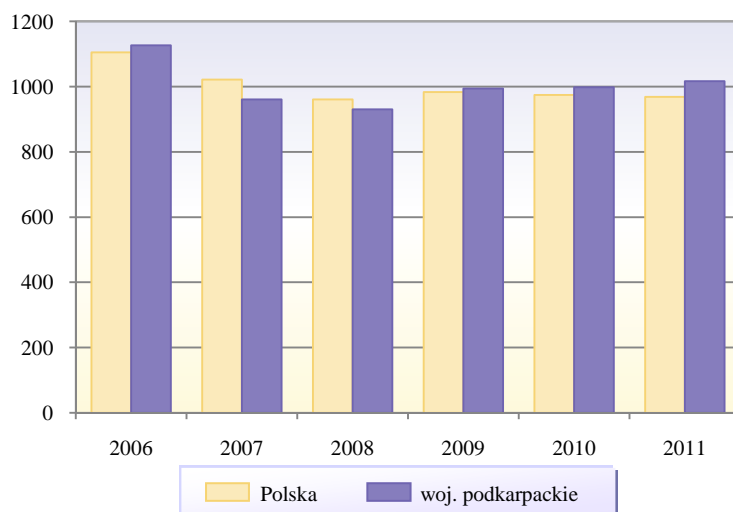
Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższą stopą bezrobocia odznaczała się grupa osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (20%), a najniższą z wykształceniem wyższym (8,6%).

W kraju stopa bezrobocia w IV kwartale 2011 r. wyniosła 9,7% i była wyższa o 0,4 pkt proc. w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., natomiast w odniesieniu do IV kwartału 2006 roku odnotowano spadek o 2,5 pkt proc.

W analizowanym okresie zbiorowość biernych zawodowo w województwie podkarpackim liczyła 742 tys. osób i stanowiła 42,8 % ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej.

W Polsce w tym samym okresie udział biernych zawodowo stanowił 43,7% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W województwie podkarpackim liczba biernych zawodowo uległa zmniejszeniu o 1,7% w porównaniu do analogicznego okresu 2010 r. oraz o 5,6% w stosunku do IV kw. 2006 roku. W skali kraju również uległa zmniejszeniu zarówno w odniesieniu do IV kw. 2010 r., jak i IV kw. 2006 r. odpowiednio o 0,6% i 3,2% . W województwie podkarpackim większość biernych zawodowo stanowili mieszkańcy wsi – 56,3%, a biorąc pod uwagę płeć – kobiety (58,5%).

Wykres 33. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

W IV kwartale 2011 r. w województwie podkarpackim na 1000 osób pracujących przypadało 1016 osób niepracujących, podczas gdy w analogicznym okresie 2010 r. 998 osób, a w IV kw. 2006 r. 1126 osób. W skali kraju w analizowanym okresie oraz w IV kwartale 2010 i 2006 r. na 1000 osób pracujących przypadało mniej osób niepracujących niż w województwie podkarpackim.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podkarpackim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim w 2011 roku było wyższe niż przed rokiem, jednak w drugiej połowie roku tempo wzrostu w kolejnych okresach narastających, w porównaniu z analogicznymi okresami ub. roku, uległo spowolnieniu. W porównaniu z 2010 r. zwiększył się czas przepracowany oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

Tabl. 8. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw^a**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w złotych			2005=100	2010=100
Polska	2502,79	3429,64	3604,02	144,0	105,1
Woj. podkarpackie	1983,31	2777,74	2914,02	146,9	104,9
Rzeszów	2255,24	3405,12	3523,96	156,3	103,5

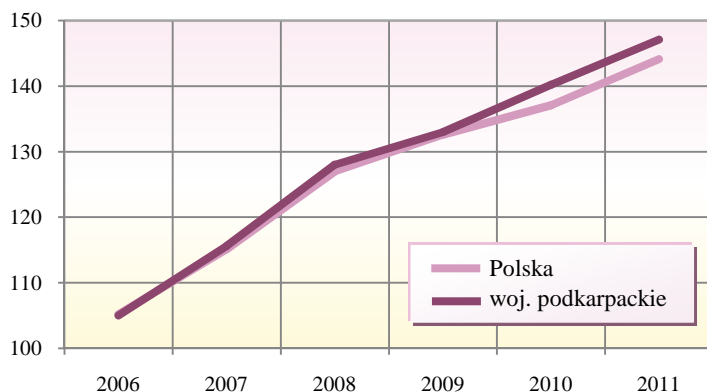
^a Dane nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r. ukształtowało się na poziomie 2914,02 zł i było o 4,9% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (w Polsce wyniosło 3604,02 zł i wzrosło o 5,1%).

Przeciętne wynagrodzenie brutto (z wypłatami z zysku) to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 34. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne miesięczne 2005 = 100

W sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3354,04 zł i w porównaniu z 2010 r. wzrosło o 5,6%. W sektorze prywatnym ukształtowało się na poziomie 2866,23 zł, tj. o 5,0% wyższym niż przed rokiem.

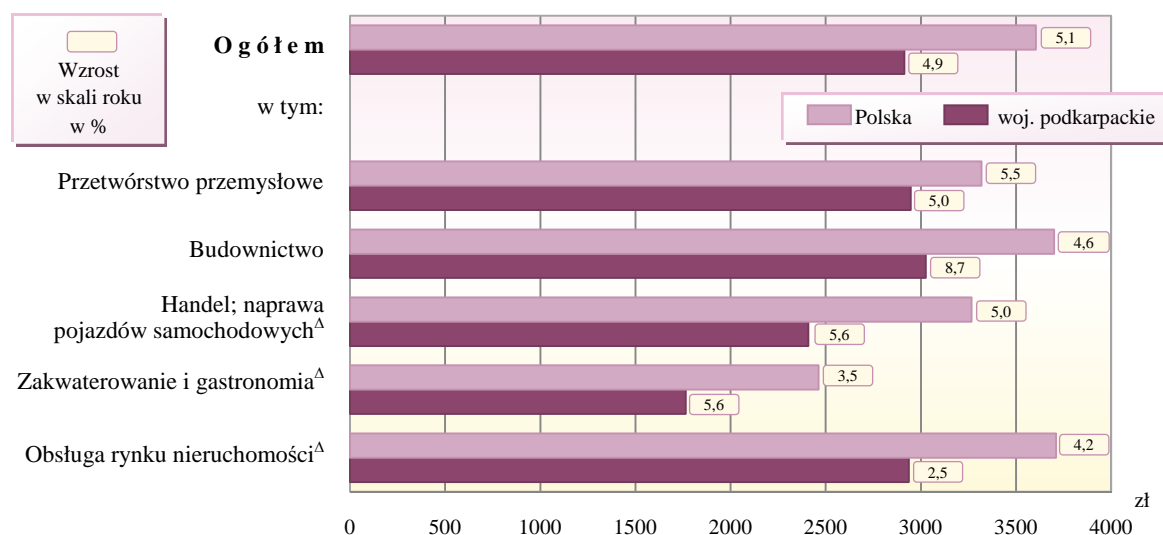
Tabl. 9. **Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim**

Sekcje	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	106,2	105,4	105,4	105,4	105,1	105,8	105,1	104,9
w tym:								
Przemysł	107,9	106,8	106,4	105,6	104,1	105,3	104,5	104,6
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	107,6	107,0	106,6	106,1	104,1	105,5	104,9	105,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz parę wodną i gorącą wodę ...	110,9	103,4	103,9	99,6	105,3	103,7	102,9	104,8
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ	108,1	106,5	106,2	105,9	102,8	102,5	103,3	103,0
Budownictwo	101,5	101,7	102,0	101,8	109,9	109,4	108,7	108,7
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	102,5	102,5	102,4	103,4	106,0	106,1	106,1	105,6
Transport i gospodarka maga- zynowa	100,4	97,3	98,4	100,5	109,0	108,5	108,8	106,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	99,7	95,4	92,2	94,4	103,8	103,0	104,7	105,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104,1	106,8	107,1	106,3	99,9	102,3	101,9	102,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	100,8	101,9	101,9	103,4	105,1	102,6	100,7	97,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	101,6	101,2	101,1	101,5	105,8	106,2	106,9	106,3

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna

Wzrost wynagrodzeń, w porównaniu z 2010 r., wystąpił niemal we wszystkich sekcjach. Wzrost płac odnotowano m.in.: w budownictwie (o 8,7%), górnictwie i wydobywaniu (o 7,6%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,3%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 6,1%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz zakwaterowaniu i gastronomii (po 5,6%), a także w przetwórstwie przemysłowym (o 5,0%). Spadek wynagrodzeń odnotowano w trzech sekcjach, w tym w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej o 2,5%.

Wykres 35. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.**

W omawianym okresie wyższe przeciętne wynagrodzenie od średniej wojewódzkiej odnotowano w dziewięciu sekcjach na 15 badanych. Najwyższe płace, kształtujące się na poziomie wyższym od 5 tys. zł, wystąpiły w trzech sekcjach i jednocześnie w trzech sekcjach wynagrodzenia nie przekroczyły kwoty 2 tys. zł. W sekcji przetwórstwo przemysłowe, która jest najliczniejszą sekcją pod względem liczby osób zatrudnionych, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2011 r. wyniosło 2946,33 zł.

W 2011 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw na Podkarpaciu przepracowano łącznie 406,4 mln godzin, tj. o 3,9% więcej niż przed rokiem. Przepracowany czas zmniejszył się o 5,0% w sektorze publicznym, natomiast w sektorze prywatnym zwiększył się o 4,9%. Najwięcej godzin przepracowano w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 190,6 mln (46,9% ogółu) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 88,1 mln (21,7%), zaś najmniej w pozostałej działalności usługowej – 1,6 mln (0,4%) oraz górnictwie i wydobywaniu – 3,1 mln (0,8%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r. wyniósł 146 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie ukształtowało się na poziomie 20,01 zł, przy czym w sektorze publicznym osiągnęło wartość 23,36 zł, zaś w sektorze prywatnym – 19,65 zł. W porównaniu z 2010 r. odnotowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 4,3% (w sektorze publicznym – o 5,7%, a w prywatnym – o 4,3%). Wysokie wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni m.in. w sekcji górnictwo i wydobywanie – 35,37 zł oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 30,74 zł, a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 11,11 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie podkarpackim w 2011 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż w roku ubiegłym. Na przestrzeni analizowanych lat notuje się systematyczny spadek świadczeniobiorców. Liczba świadczeniobiorców ZUS w kolejnych okresach narastających 2011 r. była zmienna. Systematyczny spadek odnotowano natomiast wśród rolników indywidualnych pobierających świadczenia.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym. Wysokość świadczeń w województwie podkarpackim była jedną z niższych (KRUS) lub najniższą (ZUS) w kraju.

W 2011 r. na Podkarpaciu przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 466,5 tys. osób i była niższa niż w ubiegłym roku o 1,2% oraz w odniesieniu do odnotowanej w 2007 r. i 2006 r. (odpowiednio o 3,3% i o 3,5%). Zmiany w tym zakresie stwierdzono także w skali kraju – w omawianym roku świadczenia otrzymało przeciętnie 8740,8 tys. osób, tj. o 1,4% mniej niż w roku ubiegłym, o 1,0% mniej niż w 2007 r. oraz o 0,7% mniej niż w 2006 r.

Tabl. 10. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2007	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych				2006 = 100	2010 = 100
POLSKA ^a						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:						
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7217,4	7303,2	7491,4	7414,2	102,7	99,0
rolników indywidualnych	1586,0	1530,2	1374,6	1326,6	83,6	96,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1214,75	1251,74	1588,95	1669,22	137,4	105,1
w tym emerytura	1310,75	1346,42	1698,35	1783,06	136,0	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	813,93	954,68	986,24	122,9	103,3
w tym emerytura	841,06	852,20	996,18	1028,51	122,3	103,2

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Tabl. 10. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2007	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych				2006 = 100	2010 = 100
WOJ. PODKARPACKIE						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:						
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	375,4	378,9	380,8	379,1	101,0	99,6
rolników indywidualnych	108,2	103,6	91,4	87,4	80,8	95,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1028,42	1060,11	1351,01	1423,7	138,4	105,4
w tym emerytura	1127,54	1160,03	1472,22	1549,7	137,4	105,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	767,03	780,25	925,13	958,23	125,0	103,6
w tym emerytura	797,79	810,77	958,17	992,15	124,4	103,5

W 2011 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe na Podkarpaciu w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 5,3% i utrzymał się na poziomie sprzed roku. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa podkarpackiego stanowili 5,1%, natomiast KRUS 6,6% pobierających świadczenia.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

W 2011 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 379,1 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem (o 0,4%), jednak więcej niż przed czterema laty (o 1,0%). Liczba emerytów wzrosła o 0,8% w stosunku do 2010 r. W porównaniu z rokiem poprzednim nie uległa istotnej zmianie liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,3% więcej), zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 5,1%). W 2011 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (64,6% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty rodzinne (17,1%).

Tabl. 11. Świadczenia społeczne w województwie podkarpackim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	474,8	473,9	473,1	472,2	467,9	466,9	467,0	466,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	98,2	98,0	98,1	98,1	98,5	98,5	98,7	98,8
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	381,9	381,5	381,2	380,8	379,0	378,5	379,1	379,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	98,7	98,6	98,6	98,7	99,2	99,2	99,5	99,6
rolników indywidualnych	92,9	92,4	91,9	91,4	88,8	88,3	87,9	87,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	95,9	95,9	95,8	95,8	95,6	95,6	95,6	95,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1313,12	1335,83	1344,96	1351,01	1391,28	1408,96	1417,72	1423,74
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	107,4	106,8	106,7	106,7	106,0	105,5	105,4	105,4
rolników indywidualnych	904,16	917,30	922,23	925,13	943,81	952,96	956,13	958,23
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	105,8	105,3	105,1	105,0	104,4	103,9	103,7	103,6

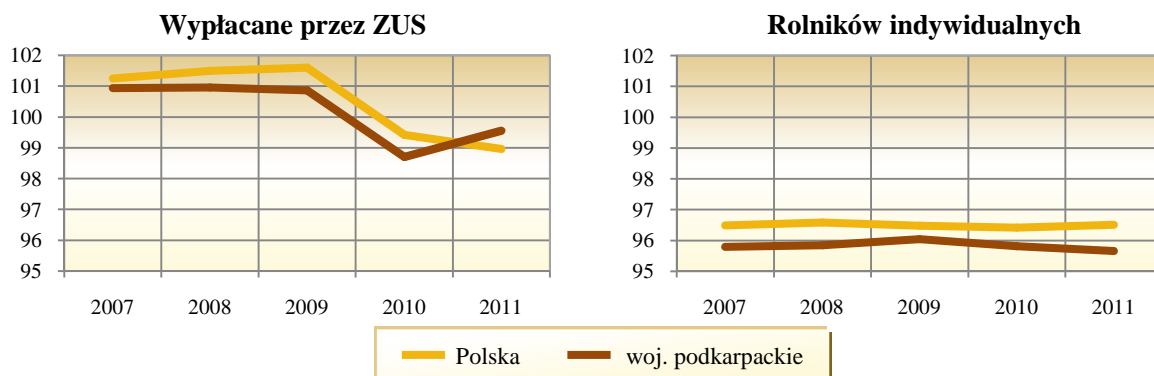
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, gdzie we wszystkich kategoriach świadczeniobiorców zanotowano zmniejszenie zbiorowości w porównaniu z 2010 r. Emerytury i renty rolnicze w 2011 r. pobierało 87,4 tys. osób (o 4,4% mniej niż przed rokiem, o 15,6% mniej niż w 2007 r. i o 19,2% mniej w stosunku do 2006 r.). W ciągu ostatniego roku zaobserwowano spadek w przypadku osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy (o 3,9%), natomiast w niewielkim stopniu zmalała zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych – o 0,4%. Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również odmienną strukturą. Podobnie, jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, a ich odsetek wyniósł 80,4%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 2,7% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 2,7% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wykres 36. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia**

Rok poprzedni = 100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

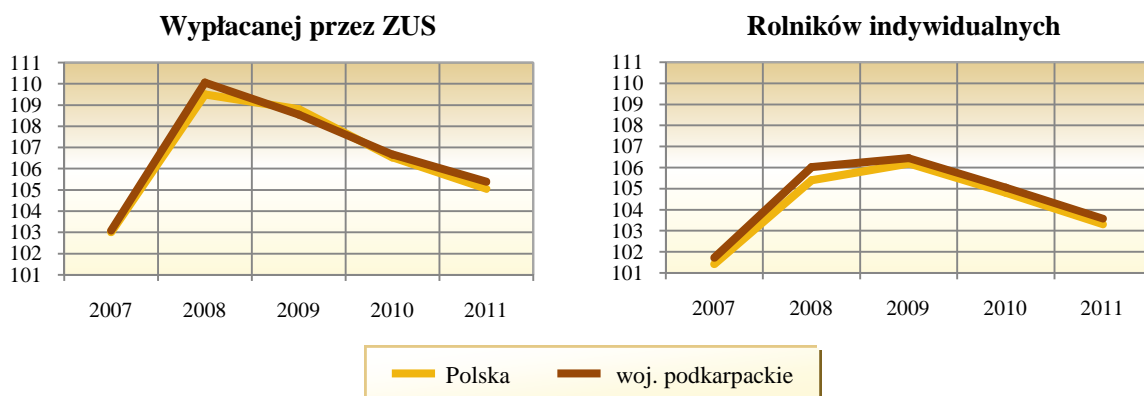
W województwie podkarpackim w 2011 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1423,74 zł i była wyższa o 5,4% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 5,1%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 958,23 zł i zwiększyło się o 3,6% w ciągu roku.

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS. W 2011 roku różnica między krajem a województwem wyniosła 1,8 pkt proc. W województwie podkarpackim przeciętna emerytura wypłacana przez ZUS, w ciągu ostatniego roku, wzrosła o 5,0% (w kraju o 5,3%), a przeciętna renta z tytułu niezdolności do pracy wypłacana przez ZUS – o 4,9% (zarówno na Podkarpaciu, jak i w Polsce).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wykres 37. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2011 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS, województwo zajmowało ostatnie miejsce w kraju, natomiast analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych uplasowało się na trzynastym miejscu. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (o 3,5% przy emeryturach, 3,7% przy rentach rodzinnych, natomiast renty z tytułu niezdolności do pracy były wyższe o 1,4%) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie emerytury były niższe od średniej krajowej o 13,1%, renty rodzinne – o 15,5%, natomiast renty z tytułu niezdolności do pracy – o 17,5%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie podkarpackim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

CENY

W województwie podkarpackim w 2011 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był szybszy od notowanego w 2010 r. Ceny konsumpcyjne wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim w większym stopniu niż w skali kraju. Wzrost cen wystąpił we wszystkich grupach towarów i usług. Podobnie jak w kraju najwyższy wzrost odnotowano w zakresie transportu, żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim w 2011 r. w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 4,9% (w Polsce średni wzrost wyniósł 4,3%). W województwie najbardziej zdrożały towary i usługi związane z transportem (o 8,3%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 6,2%) oraz towary i usługi związane z mieszkaniem (o 6,0%). Podobne

tendencje, choć w mniejszym nasileniu odnotowano w skali kraju.

Tabl. 12. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

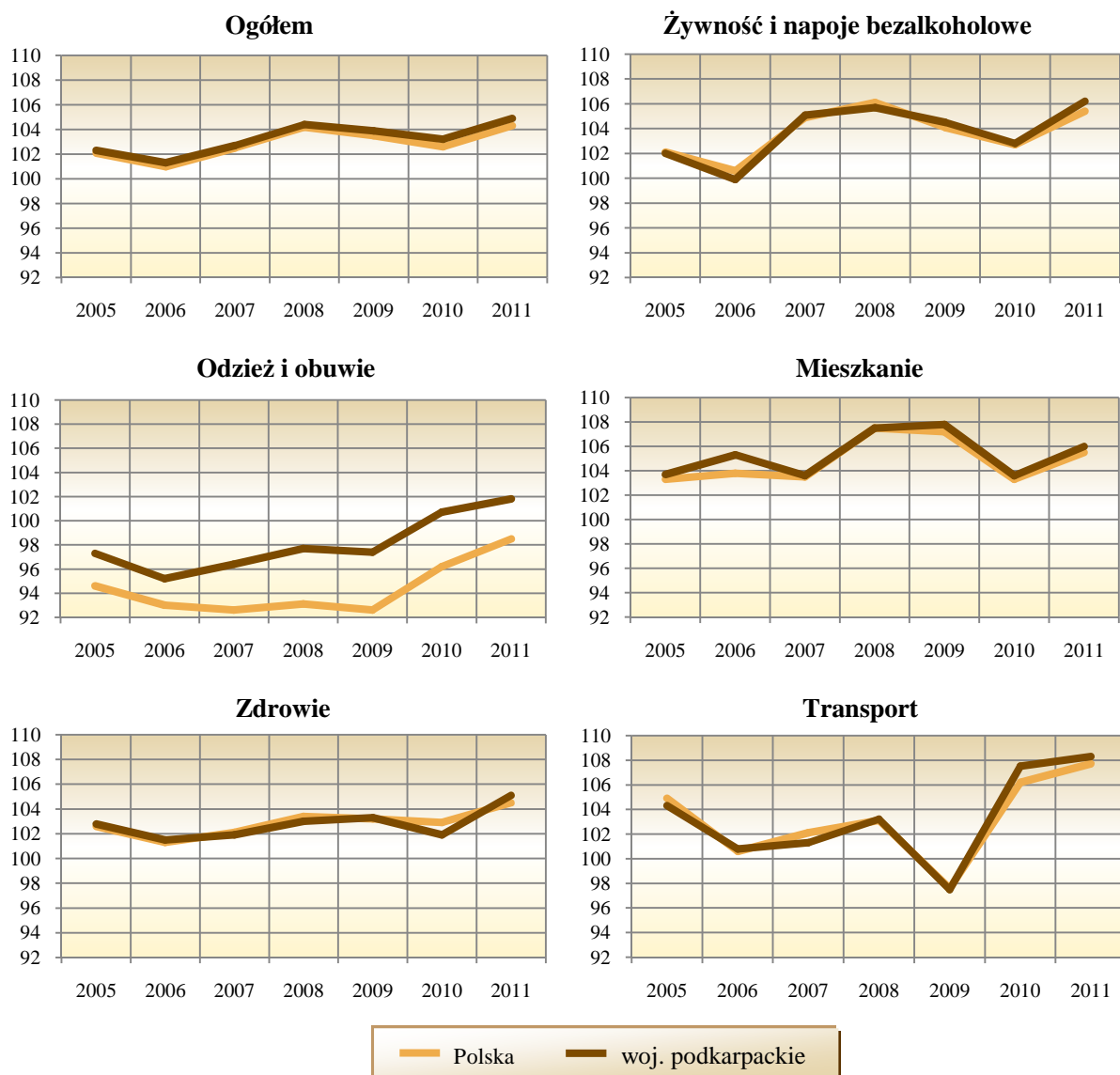
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,1	102,6	104,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	102,7	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	105,3	103,7
Odzież i obuwie	94,6	96,2	98,5
Mieszkanie	103,3	103,3	105,5
Zdrowie	102,6	102,9	104,5
Transport	104,9	106,2	107,7
Rekreacja i kultura	100,6	99,7	100,5
Edukacja	103,2	102,7	103,4

Tabl. 12. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
WOJ. PODKARPACKIE			
Ogółem	102,3	103,2	104,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,8	106,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,0	105,2	102,0
Odzież i obuwie	97,3	100,7	101,8
Mieszkanie	103,7	103,6	106,0
Zdrowie	102,8	101,9	105,1
Transport	104,3	107,5	108,3
Rekreacja i kultura	100,5	101,6	101,0
Edukacja	103,6	102,5	103,3

Wykres 38. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W 2011 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w II kwartale (o 5,4%), w tym najbardziej zdrożała żywność i napoje bezalkoholowe (o 8,8%) oraz transport (o 7,5%), których ceny znacząco rosły także w pozostałych kwartałach. We wszystkich kwartałach 2011 r. w porównaniu z analogicznymi okresami 2010 r. zaobserwowano wzrost cen towarów i usług związanych z mieszkaniem, zdrowiem oraz edukacją. Natomiast niewielki wzrost utrzymywał się w grupach napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, odzież i obuwie oraz rekreacja i kultura.

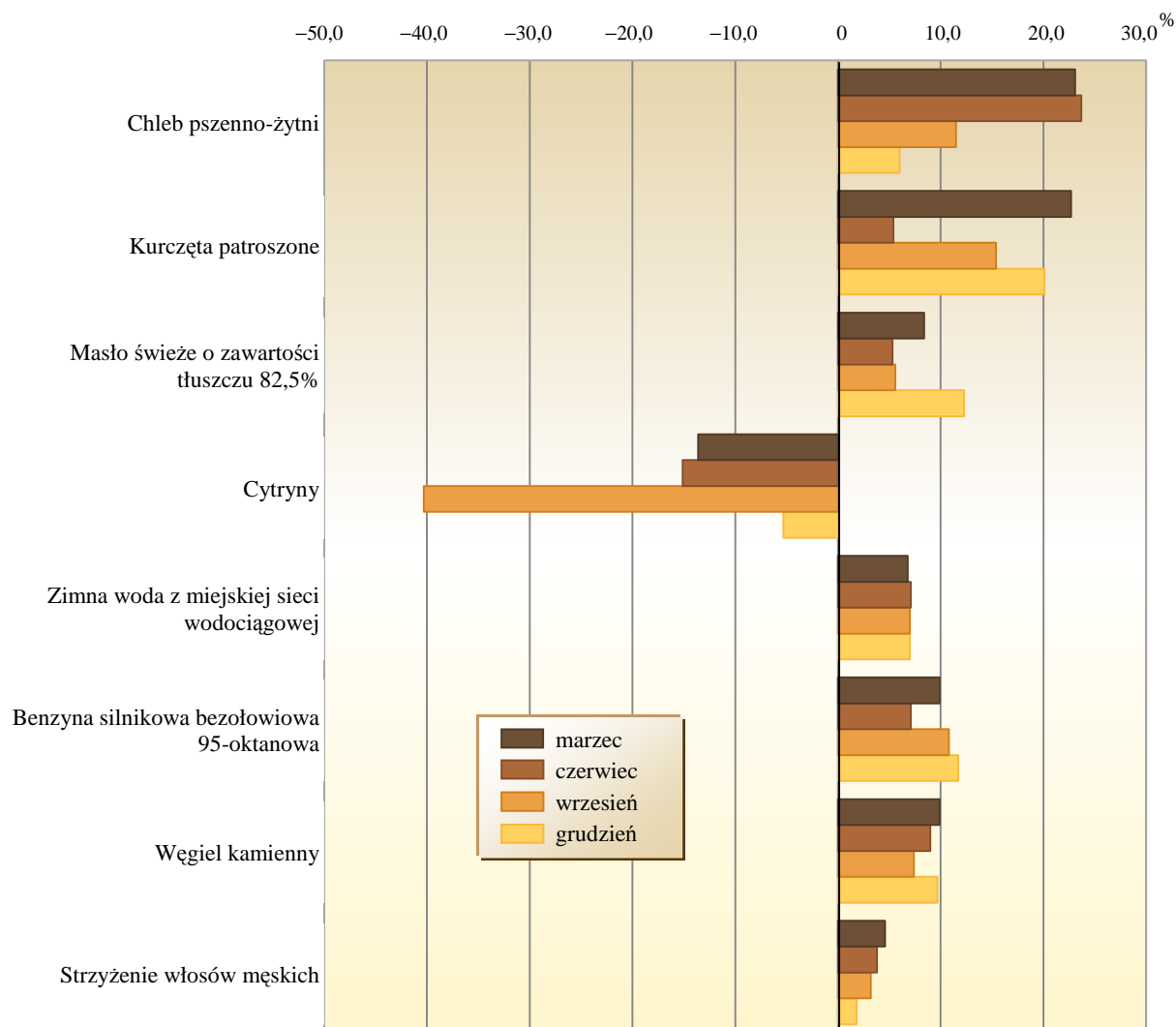
Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,3	102,6	102,9	103,8	104,8	105,4	104,4	105,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,8	100,4	103,5	105,4	106,9	108,8	104,5	104,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	107,5	107,0	103,5	102,8	102,5	101,2	102,1	102,4
Odzież i obuwie	99,5	100,7	101,0	101,5	100,8	103,9	101,8	100,7
Mieszkanie	103,2	103,3	103,6	104,2	105,9	105,6	106,1	106,3
Zdrowie	101,8	101,0	101,7	103,0	103,8	105,2	105,3	106,2
Transport	111,2	108,5	104,4	106,3	107,5	107,5	107,9	110,2
Rekreacja i kultura	102,3	101,8	101,2	101,1	100,8	100,4	100,7	101,9
Edukacja	102,0	102,2	102,6	103,1	101,8	101,6	102,5	107,1

W grudniu 2011 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie podkarpackim najbardziej podrożał cukier (o 36,6%), kasza jęczmienna (o 31,2%) oraz kurczęta patroszone (o 20,1%). Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono m.in. za cebulę (o 57,2%), ziemniaki (o 56,6%), marchew (o 25,6%). W grupie artykułów nieżywnościowych znacząco zdrożała benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa (o 11,7%). Wśród usług konsumpcyjnych znacznie wzrosła opłata za wizytę u lekarza specjalisty II stopnia (o 14,3%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (w 2005 i 2010 roku 3 razy w miesiącu).

Wykres 39. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie podkarpackim w 2011 r.**

Tabl. 14. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,08	2,25	108,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	5,96	7,12	119,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	13,68	15,34	112,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,67	21,65	22,95	106,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,45	2,67	2,78	104,1
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,10	4,27	4,63	108,4
Cebula – za 1 kg	1,20	2,25	1,40	62,2
Ziemiaki – za 1 kg	0,89	1,43	0,74	51,7

Tabl. 14. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	2,94	3,95	134,4
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,64	3,73	102,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	458,31	467,17	484,87	103,8
Półbuty skórzane męskie na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	146,77	164,09	172,72	105,3
Proszek do prania – za 400 g	2,97	4,43	4,46	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	17,89	18,61	104,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,94	2,23	2,46	110,3
Bilet normalny do kina	12,72	15,23	15,89	104,3
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	51,31	69,63	74,13	106,5
WOJ. PODKARPACKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,28	2,01	2,13	106,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,62	6,02	7,23	120,1
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,70	14,29	16,79	117,5
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	17,92	19,01	20,10	105,7
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,42	2,56	2,76	107,8
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,07	4,06	4,56	112,3
Cebula – za 1 kg	1,09	2,15	0,92	42,8
Ziemniaki – za 1 kg	0,92	1,52	0,66	43,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,92	2,84	3,88	136,6
Sok jabłkowy – za 1 l	2,91	3,54	3,88	109,6
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	469,07	543,30	576,30	106,1
Półbuty skórzane męskie na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	129,16	162,74	167,24	102,8
Proszek do prania – za 400 g	4,25	4,17	98,1
Ciepła woda – za 1 m ³	15,32	18,02	18,68	103,7
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,78	2,02	2,17	107,4
Bilet normalny do kina	11,65	13,18	13,45	102,0
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	47,44	58,33	66,67	114,3

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin jesienią 2010 r. było utrudnione z powodu zmiennych warunków pogodowych. Nadmiar wilgoci początkowo utrudniał prowadzenie orki przedsiewnych i siew ozimin. W październiku warunki agrometeorologiczne były sprzyjające do prowadzenia jesiennych prac polowych, a słoneczna pogoda korzystnie wpłynęła na wschody ozimin. Do końca drugiej dekady października zakończono siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. W pierwszej i drugiej dekadzie listopada - wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i dobre uwilgotnienie gleby tworzyły dobre warunki do wzrostu i rozwoju później zasianych ozimin.

Występujące na początku grudnia ochłodzenie zahamowało procesy życiowe roślin, jednak rośliny dobrze się rozkrzewiły i zahartowały przed wejściem w stan zimowego spoczynku. W drugiej dekadzie stycznia 2011 r. wzrost temperatury powietrza przyczynił się do zakłócenia zimowej przerwy w wegetacji roślin. Topniejący śnieg tworzył miejscami na polach zastoiska wody, które podczas nocnych spadków temperatury powodowały tworzenie się skorupy lodowej na powierzchni pól, która powodowała osłabienie ozimin.

Na przełomie lutego i marca wystąpił okres spadków temperatury powietrza przy powierzchni gruntu dochodzących do -12°C . Wegetacja roślin ruszyła na początku kwietnia. Przebieg prac polowych i siew zbóż jarych był wyjątkowo sprawny ze względu na sprzyjające warunki atmosferyczne. Warunki wegetacji w maju były korzystne dla rozwoju roślin, nie odnotowano również przymrozków wiosennych. Czerwiec był bardzo ciepły i słoneczny z przelotnymi opadami deszczu, co korzystnie wpłynęło na wegetację roślin. Pierwsza dekada lipca była zimna, deszczowa i występowały lokalne burze z gradem i silnym wiatrem. Druga dekada była słoneczna i upalna. W trzeciej dekadzie lipca wystąpiły ciągłe, intensywne opady deszczu, które spowodowały podtopienia pól. Nadmierne uwilgotnienie gleby uniemożliwiło zbiór zbóż i miało wpływ na rozwój chorób grzybowych, zwłaszcza na plantacjach ziemniaków.

W sierpniu słoneczna i bezdeszczowa pogoda stwarzała na ogół dobre warunki dla przeprowadzenia prac polowych, a przede wszystkim żniw i sianokosów. Na niektórych polach z powodu utrzymującej się zbyt dużej wilgotności gleby pozostawiono niewielkie powierzchnie nieskoszonych zbóż. Na uprzątniętych polach przeprowadzano podorywki i przygotowanie stanowisk pod siew zbóż ozimych. Pod koniec miesiąca zakończono siew rzepaku ozimego pod zbiory w 2012 roku.

Warunki agrometeorologiczne we wrześniu i w październiku sprzyjały przeprowadzaniu zbioru roślin okopowych i pastewnych. Jednak ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda pogłębiała przesuszenie wierzchniej warstwy gleby, które utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, orki przedsiewnych i siewów ozimin.

Panująca w większości dni listopada bezdeszczowa i słoneczna pogoda sprzyjała kończeniu wykopów i zbiorów upraw pastewnych, lecz występujący niedobór opadów przyczynił się do dalszego pogorszenia warunków wilgotnościowych gleb. Znaczny niedobór wilgoci niekorzystnie wpłynął na rozwój roślin ozimych. Mgły i rosa występujące w listopadzie bardzo często łagodziły skutki długotrwałego braku opadów. Jednak stan zbóż ozimych pod przyszłe zbiory był gorszy niż przed rokiem z powodu suszy glebowej.

Tabl. 15. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	31,5	34,9	32,9
rzepak i rzepik	26,3	23,6	22,4
ziemniaki	176	211	230
buraki cukrowe	416	483	574
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	34,5	37,2 ^a	37,3
trzoda chlewna	113,9 ^b	98,5 ^a	87,5 ^b
owce	2,0	1,7 ^a	1,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	1000,0 ^a	825,9
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	59,84	81,99
ziarno żyta za 1 dt	27,64	42,12	74,24
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	37,05	50,86	49,57
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,05	4,56	5,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	3,89	4,52
mleko krowie za 1 l	0,93	1,07	1,21
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	64,91	95,51
ziarno żyta za 1 dt	34,67	48,58	78,79
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	98,51	111,47
prosię na chów za 1 szt.	131,00	130,20	121,13
WOJ. PODKARPACKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	28,8	30,8	30,2
rzepak i rzepik	20,7	21,8	22,4
ziemniaki	164	188	198
buraki cukrowe	348	381	487
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	23,6	16,8 ^a	15,1
trzoda chlewna	48,9 ^b	43,3 ^a	27,8 ^b
owce	2,5	2,8 ^a	3,1
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	830,1	914,2 ^a	678,1
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	33,44	54,07	72,88
ziarno żyta za 1 dt	25,69	35,23	70,78
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	30,94	43,48	36,29
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	3,88	4,55	4,94
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,75	3,86	4,62
mleko krowie za 1 l	0,76	0,90	1,06
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	46,26	71,27	103,64
ziarno żyta za 1 dt	34,29	52,12	84,98
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	56,81	108,76	120,05
prosię na chów za 1 szt.	130,07	129,65	133,34

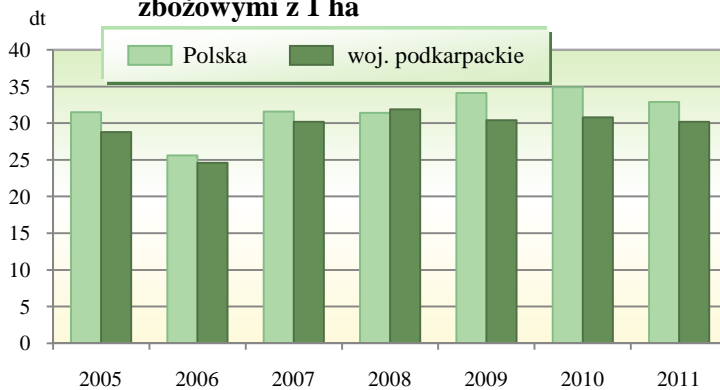
^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2011 r. w województwie podkarpackim uzyskano mniejszą niż przed rokiem produkcję zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, co było wynikiem nieznacznego ograniczenia powierzchni uprawy i niższej wydajności z jednostki powierzchni. Niższe były również zbiory ziemniaków. W omawianym roku wyższe były zbiory rzepaku i rzepiku. Zmniejszenie areалу uprawy ziemniaków miało wpływ na niższą produkcję, choć ich plonowanie było lepsze niż przed rokiem. O wyższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zdecydowała większa powierzchnia uprawy i lepsze plonowanie.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2011 r. wyniosła 209,3 tys. ha i w porównaniu do roku poprzedniego nieznacznie się zmniejszyła (o 0,2%), natomiast w porównaniu

Wykres 40. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

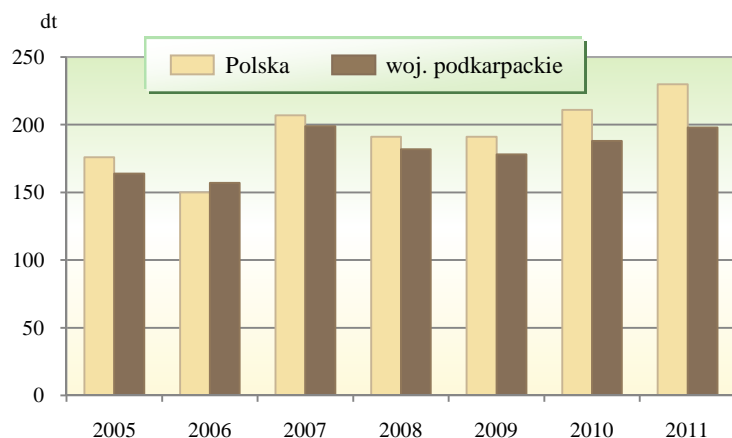
z powierzchnią z 2005 r. zmniejszyła się o 23,0%. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2011 r. osiągnęły poziom 30,2 dt z 1 ha i były niższe o 1,9% w porównaniu do plonów uzyskanych w 2010 r., a wyższe o 4,9% w porównaniu z plonami uzyskanymi w 2005 r. W odniesieniu do średnich plonów zbóż podstawowych z mie-

szankami w kraju były niższe zarówno w porównaniu z 2010 r. jak i 2005 r. odpowiednio o 8,2% i o 4,1%. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi kształtowały się na poziomie 632,8 tys. ton, i były niższe o 2,1% niż przed rokiem i o 19,2% niż w 2005 r. Ziarno zbóż ze zbiorów w 2011 r. było gorszej jakości od ziarna ze zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym. Opady deszczu pod koniec żniw spowodowały porastanie ziarna i zwiększały jego wilgotność.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2011 r. wynosiła 16,8 tys. ha i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,9%, a w stosunku do 2005 r. wzrosła o ponad 60%. Plony rzepaku i rzepiku w 2011 r. wyniosły 22,4 dt/ha i były wyższe zarówno od uzyskanych w roku poprzednim, jak i w odniesieniu do 2005 r. (odpowiednio o 2,8% i o 8,2%). Zbiory rzepaku i rzepiku w omawianym roku wyniosły 37,6 tys. ha i były wyższe o 6,5% od zbiorów uzyskanych w 2010 r., i o 77,5% w porównaniu z 2005 r. Opady deszczu o charakterze burzowym rejonami powodowały wyleganie roślin rzepaku i rzepiku, utrudniały zbiór oraz powodowały większe straty podczas zbiorów i pogarszały jakość zebranych nasion, których wilgotność była wysoka.

Uprawa ziemniaków od wielu lat ulega ograniczeniu. Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie

Wykres 41. **Plony ziemniaków z 1 ha**

z powierzchnią w ogrodach przydomowych) w 2011 r. wyniosła 34,5 tys. ha i była mniejsza o 6,0% niż przed rokiem i o 35,4% w porównaniu z 2005 r. W omawianym roku średni plon ziemniaków z 1 ha wyniósł 198 dt i był wyższy od uzyskanego w roku ubiegłym o 5,3% i o 20,7% większy od plonu z 2005 r. Plony ziemniaków uzyskane w województwie podkarpackim w odniesieniu do średnich w kraju były niższe o 13,9%. Pomimo wyższych plonów produkcja ziemniaków w województwie w 2011 r. wyniosła 682,3 tys. ha i była o 1,1% niższa niż w 2010 r. i o 22,1% niższa w porównaniu z 2005 r., ze względu na znaczne zmniejszenie areału uprawy.

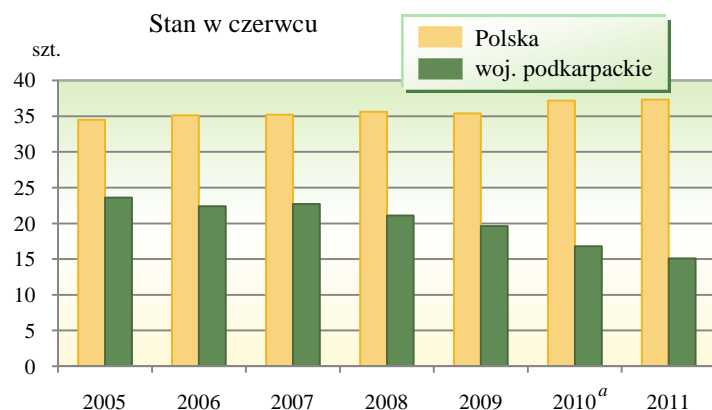
▪ **POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH**

W odniesieniu do roku poprzedniego w województwie podkarpackim zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej i drobiu, odnotowano natomiast zwiększenie pogłowia owiec.

Pogłowie bydła w 2011 r. w województwie liczyło 104,3 tys. szt., co stanowiło 1,8% pogłowia bydła w kraju. W porównaniu do wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. liczebność stada zmniejszyła się o 10,7% (w Polsce utrzymała się na tym samym poziomie), natomiast w odniesieniu do 2005 r. zmniejszyła się o 41,3% (w kraju odnotowano wzrost o 5,1%). W ogólnym pogłowie bydła 67,3% stanowiły krowy (dla Polski odsetek ten wyniósł 45,6%).

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wykres 42. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

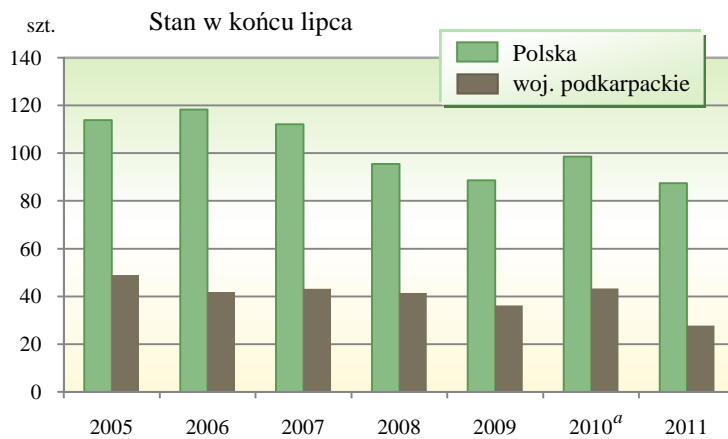

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Pogłowie trzody chlewnej w 2011 r. ukształtowało się na poziomie 192,0 tys. szt. (w tym 16,7 tys. szt. tj. 8,7% stanowiły lochy). W porównaniu z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 36,1% (w Polsce

odnotowano spadek o 11,6%), a w porównaniu z 2005 r. pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się o 47,9% (w kraju zmniejszyło się o 25,4%). Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowym pogłowie trzody wyniósł 1,4%.

Wykres 43. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W 2011 r. stado owiec liczyło 21,2 tys. szt., co stanowiło 8,5% pogłowia krajowego. W porównaniu z wynikami PSR 2010 pogłowie owiec zwiększyło się o 10,5% (w Polsce odnotowano spadek o 6,3%). Podobną tendencję odnotowano porównując stan stada owiec do 2005 r., w województwie jego pogłowie zwiększyło się o 13,8%, (w kraju zmniejszyło się o 20,6%).

Pogłowie drobiu ogółem na Podkarpaciu w 2011 r. liczyło 5242,9 tys. sztuk, a jego udział stanowił 3,7% pogłowia w Polsce. W porównaniu z wynikami PSR 2010 r. spadło o 26,6% (w kraju zmniejszyło się o 18,7%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2005 r. pogłowie drobiu zarówno w województwie, jak i w kraju było mniejsze odpowiednio o 26,4% i o 6,0%.

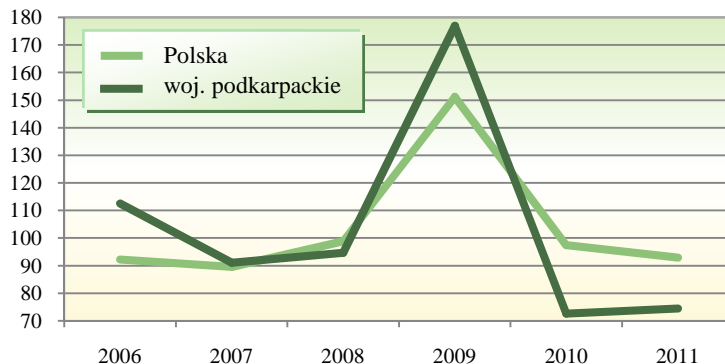
▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2011 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w województwie podkarpackim odnotowano spadek skupu ziarna pszenicy, żyta, mleka oraz żywca rzeźnego (w wadze żywej). Więcej niż przed rokiem skupiono ziemniaków.

W 2011 r. skupiono 70,5 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). Skup był niższy zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i do 2005 r. (odpowiednio o 25,5% i o 7,2%). W kraju skup był mniejszy o 7,1% od uzyskanego w roku poprzednim, natomiast większy o 11,6% w porównaniu z 2005 r. Skup zbóż podstawowych województwa podkarpackiego stanowił 0,9% skupu ogólnokrajowego. Na Podkarpaciu w 2011 r. skupiono 63,7 tys. ton pszenicy. Skup był niższy zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim (o 18,2%) jak i w odniesieniu do 2005 r. (o 0,5%). Żyta skupiono 3,5 tys. ton, tj. 60,9% mniej niż rok temu i o 39,3% mniej w porównaniu z 2005 r.

Wykres 44. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

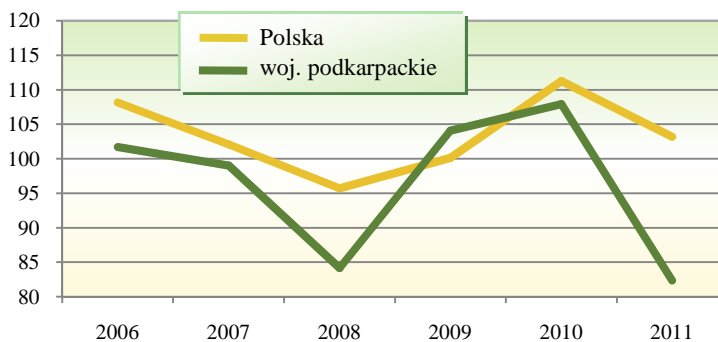

(o 11,5% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 18,6% w stosunku do 2005 r.).

W 2011 r. skupiono 75,7 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej (co stanowiło 1,6% skupu ogólnokrajowego), tj. o 17,7% mniej niż przed rokiem i o 21,6% mniej niż w 2005 r. W kraju odnotowano wzrost o 3,2% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 21,3% w porównaniu do 2005 r.

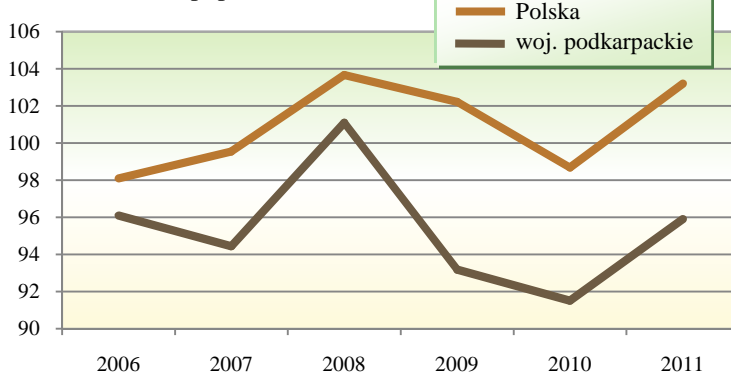
Wykres 45. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)**

Rok poprzedni = 100

Wykres 46. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

w porównaniu do skupu z roku poprzedniego i o 25,0% mniejszy niż sześć lat wcześniej. W kraju skupiono więcej mleka w porównaniu do skupu sprzed roku jak i do 2005 r. (odpowiednio o 3,2% i o 5,3%).

W omawianym roku odnotowano znaczący wzrost skupu ziemniaków zarówno w porównaniu z 2010 r. jak i 2005 r. (odpowiednio o 97,9% i o 106,1%) i skup ten w 2011 r. kształtował się na poziomie 27,6 tys. ton. Skup ziemniaków w województwie podkarpackim stanowił 2,2% skupu ogólnokrajowego. W kraju również odnotowano wzrost skupu ziemniaków choć nie tak znaczący jak w województwie

W ciągu ostatniego roku skupiono 31,5 tys. ton żywca wieprzowego w wadze żywej, tj. mniej o 18,4% niż rok wcześniej i o 24,3% mniej niż w 2005 r. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 9,0 tys. ton i był mniejszy w porównaniu z rokiem poprzednim jak i w stosunku do 2005 r. (odpowiednio o 28,1% i o 42,6%).

Mniejszy był również skup żywca drobiowego. W 2011 r. skupiono 33,4 tys. ton tego surowca (zmniejszenie o 12,4% w porównaniu z 2010 r. i o 1,8% niż w 2005 r.).

W województwie podkarpackim w 2011 r. skupiono 97,1 mln litrów mleka (co stanowiło 1,1% ogółu mleka skupionego w kraju). Skup mleka na Podkarpaciu był mniejszy o 4,1%

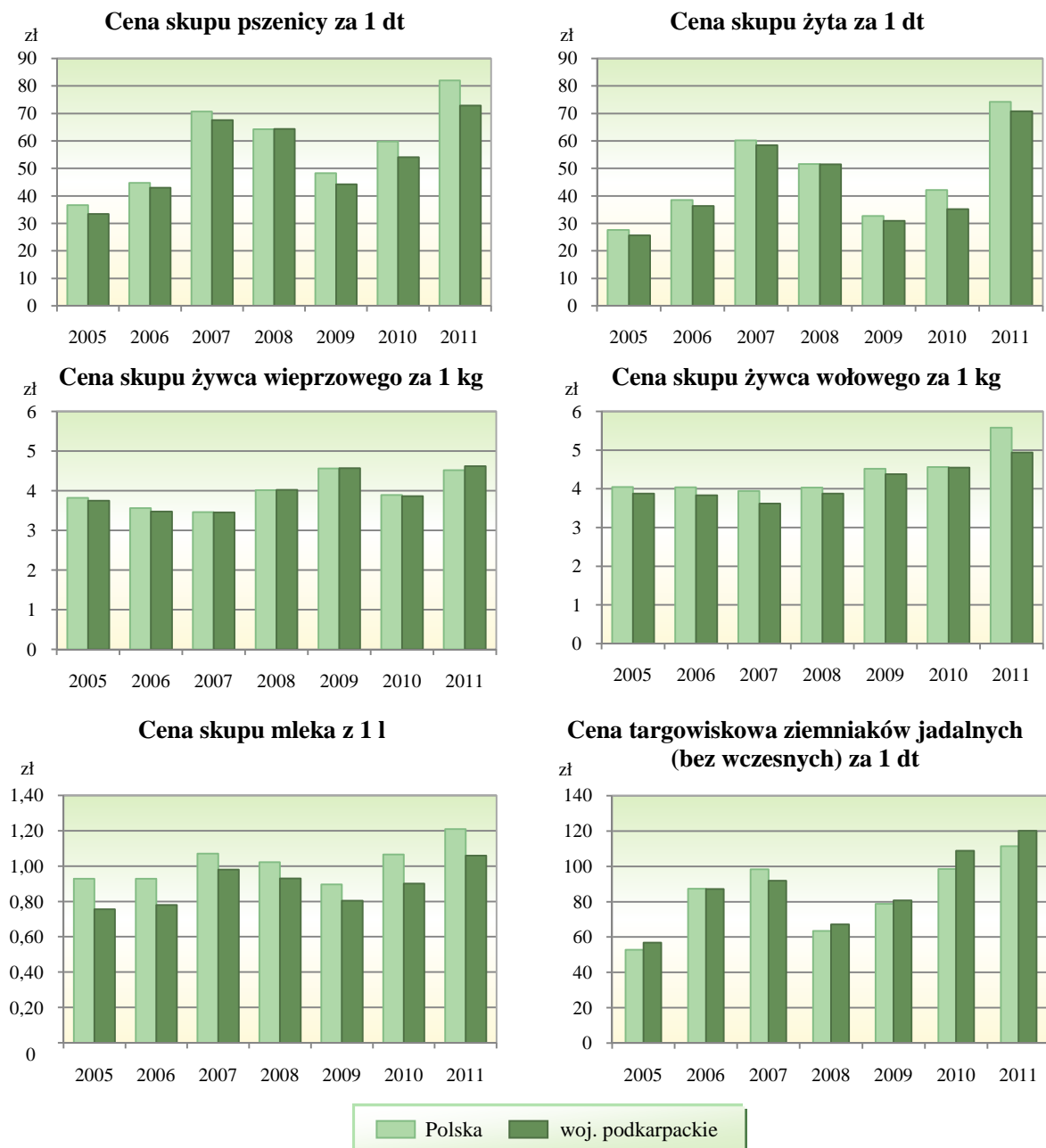
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2011 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych zarówno w skupie (z wyjątkiem ziemniaków), jak i na targowiskach.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2011 r. wyniosła 72,88 zł za 1 dt (w kraju – 81,99 zł) i była o 34,8% wyższa niż przed rokiem i ponad dwukrotnie wyższa w porównaniu z 2005 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 103,64 zł (w kraju – 95,51 zł) i podobnie jak w skupie jej cena była wyższa w porównaniu z ceną z 2010 r. (o 45,4%) jak i z uzyskaną w 2005 r. (ponad dwukrotny wzrost).

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wykres 47. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Cena skupu żyta w omawianym roku ukształtowała się na poziomie 70,78 zł za 1 dt (w kraju – 74,24 zł) i była ponad dwukrotnie wyższa w porównaniu z ceną uzyskaną w 2010 r. i prawie trzykrotnie wyższa niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena żyta była również znacznie wyższa niż rok wcześniej (o 63,0%) i w odniesieniu do ceny uzyskanej przed sześcioma laty (o 147,8%) osiągając poziom 84,98 zł (w Polsce – 78,79 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

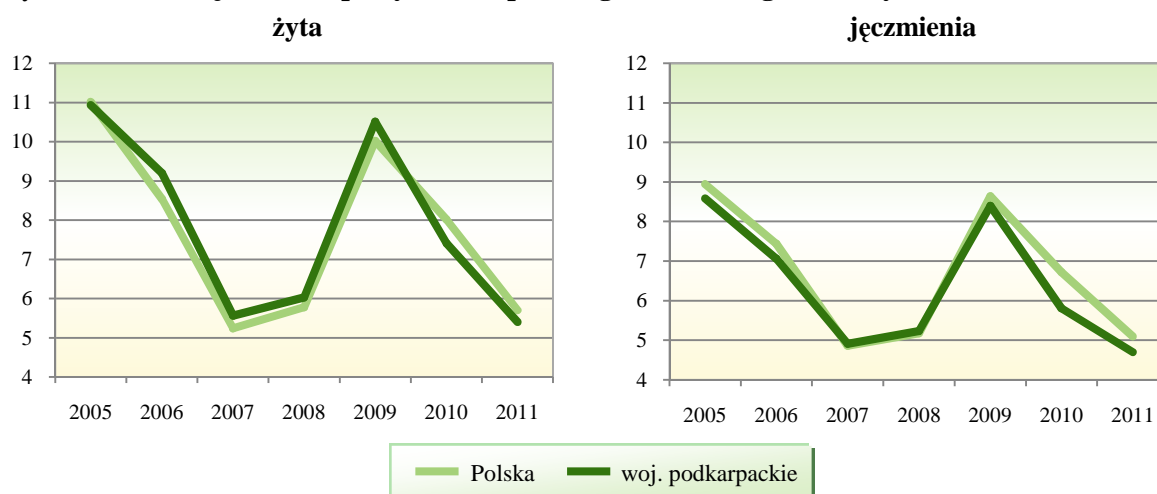
W 2011 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 36,29 zł za 1 dt (w kraju – 49,57 zł), tj. o 16,5% mniej niż przed rokiem natomiast o 17,3% więcej niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 120,05 zł za 1 dt, tj. o 10,4% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2010 r. i ponad dwukrotnie wyższym niż w 2005 r. W Polsce cena ziemniaków w 2011 r. wyniosła 111,47 zł za 1 dt.

Cena skupu żywca wołowego w 2011 r. wyniosła 4,94 zł za 1 kg (w kraju – 5,58 zł) i zwiększyła się zarówno w stosunku do uzyskanej w roku poprzednim, jak i w odniesieniu do 2005 r. (odpowiednio o 8,6% i o 27,3%).

W omawianym roku cena żywca wieprzowego w skupie była na poziomie 4,62 zł za 1 kg (w kraju 4,52 zł) i zwiększyła się o 19,7% w porównaniu z ceną uzyskaną w 2010 r. i o 23,2% w porównaniu z notowaną w 2005 r.

W 2011 r. w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2005, pogorszyła się relacja skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. W badanym roku na Podkarpaciu ukształtowała się na poziomie 5,4 (wobec 7,4 w 2010 r. i 10,9 w 2005 r.), a w kraju relacja ta wyniosła 5,7 (wobec 8,0 w roku poprzednim i 11,0 w 2005 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie również uległa zmniejszeniu i wyniosła 4,7 w 2011 r. wobec 5,8 w 2010 r. i 8,6 w 2005 r. (w kraju relacja ta kształtowała się odpowiednio – 5,1; 6,7; 8,9).

Wykres 48. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych:

Cena skupu żywca drobiowego w województwie w 2011 r. osiągnęła poziom 3,73 zł za 1 kg (w kraju – 4,08 zł) i była o 14,4% wyższa w porównaniu z notowaną w roku poprzednim i o 28,2% niż w 2005 r.

W 2011 r. za 1 litr mleka płacono 1,06 zł (w kraju – 1,21 zł), tj. o 17,8% więcej niż przed rokiem i o 39,5% więcej w odniesieniu do 2005 r.

■ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie podkarpackim w 2010 r. odnotowano zmniejszenie globalnej produkcji rolniczej w odniesieniu do 2009 r. (w cenach stałych) o czym zadecydowała niższa wartość zarówno produkcji roślinnej jak i zwierzęcej. Zmniejszenie wartości w skali roku notowano również w produkcji końcowej jak i produkcji towarowej.

Globalna produkcja rolnicza w 2010 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 16,9%. Było to wynikiem zmniejszenia zarówno produkcji roślinnej (o 21,1%), jak i produkcji zwierzęcej (o 12,2%). Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji w 2010 r. wyniósł 2,7% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 2,9%, a zwierzęcej – 2,5%. W 2010 r. produkcja globalna w kraju była niższa (o 3,1%) w porównaniu do roku poprzedniego, przy czym spadek w produkcji roślinnej wyniósł 10,2%, natomiast w produkcji zwierzęcej odnotowano wzrost o 5,0%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- *produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);*
- *produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.*

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

ku produkcji roślinnej o 25,8% i zwierzęcej o 11,9%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w 2010 r., na Podkarpaciu 67,0% stanowiła produkcja zwierzęca, natomiast na produkcję roślinną przypadało 33,0%. Wartość produkcji końcowej w 2010 roku w porównaniu z rokiem poprzednim była o 17,0% niższa, wskutek spad-

W towarowej produkcji rolniczej w 2010 r. odnotowano również spadek wartości produkcji ogółem (o 18,9%) przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 23,8%), jak i produkcji zwierzęcej (o 16,3%).

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej wyniósł odpowiednio 2,4% i 2,2%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Rolnictwo w województwie podkarpackim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

PRZEMYSŁ

W 2011 r. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim, jednak tempo wzrostu ulegało spowolnieniu w kolejnych okresach kwartalnych. Wzrosła również wydajność pracy przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia. Na korzystne kształtowanie się dynamik wpłynęły wzrosty w największej sekcji przemysłu – przetwórstwie przemysłowym.

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie podkarpackim liczona w cenach bieżących wyniosła w 2011 r. 33324,6 mln zł. W stosunku do roku poprzedniego produkcja wzrosła w cenach stałych o 11,5% (w 2010 roku była wyższa o 18,8%), a w porównaniu z 2005 r. odnotowano wzrost o 49,6%. W kraju produkcja wzrosła o 7,7% w porównaniu z 2010 r. wobec wzrostu o 44,3% do 2005 r. Tempo wzrostu produkcji przemysłowej w 2011 r. na Podkarpaciu

ulegało stopniowemu spowolnieniu w kolejnych kwartałach w stosunku do analogicznych okresów poprzedniego roku (z 17,9% w I kw., 13,9% w II kw., 11,0% w III kw. do 4,8 w IV kw.).

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

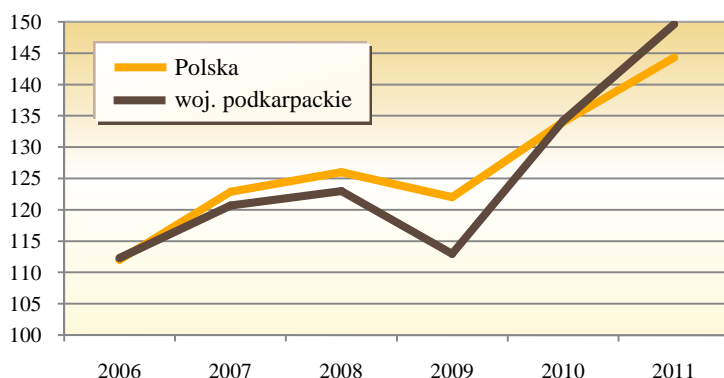
- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 16. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	945306,9	1094654,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,0	83,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2442,2	2494,5
WOJ. PODKARPACIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	22750,0	29656,2	33324,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	91,3	91,7	94,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	119,5	118,2	120,4

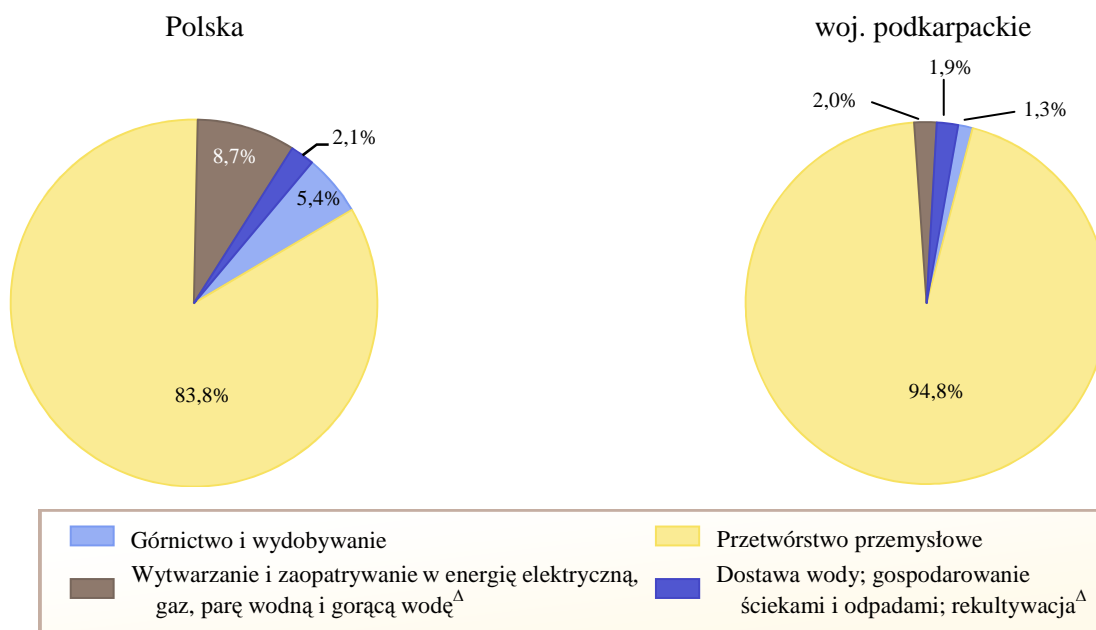
Tabl. 16. **Przemysł (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
RZESZÓW			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	2711,6	3624,9	3520,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	63,3	76,2	88,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	17,5	16,7	16,6

Wykres 49. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2005 = 100

Decydujący wpływ na dynamikę przemysłu ma sekcja przetwórstwo przemysłowe partycypująca 94,8% w produkcji całkowitej (w kraju 83,8%). W sekcji tej produkcja wyniosła 31579,5 mln zł i w stosunku do 2010 r. wzrosła o 14,0%. Wysoki wzrost wystąpił także w górnictwie i wydobywaniu (o 16,5%), ale udział tej sekcji w produkcji sprzedanej przemysłu

był najniższy i wyniósł zaledwie 1,3%. W pozostałych dwóch sekcjach odnotowano spadki produkcji, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o 55,0%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 4,4%.

Wykres 50. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2011 r.**
(ceny bieżące)

W 2011 r. wzrost produkcji wystąpił w 22 działach, na 29 badanych. Biorąc pod uwagę działy o znaczącym udziale najbardziej zwiększyła się produkcja: mebli (o 62,5%), wyrobów z metali (o 26,7%), metali (o 25,9%), pozostałego sprzętu transportowego (o 21,4%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 20,9%) oraz wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o 15,3%). Spadki natomiast miały miejsce w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 17,0%) oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 3,2%).

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Tabl. 17. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podkarpackim**
(ceny stałe)

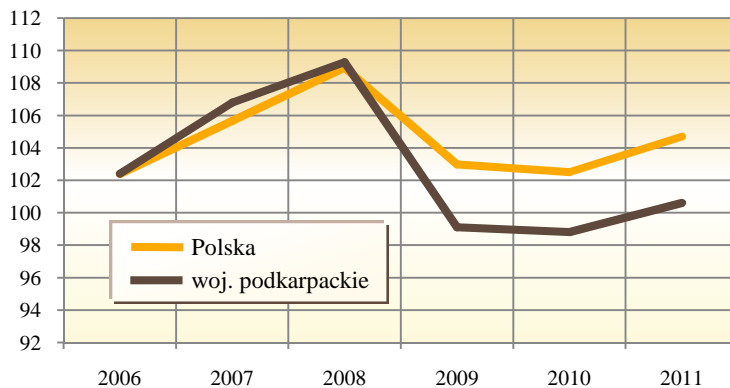
Sekcje i działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	111,9	112,9	114,3	118,8	117,9	115,8	114,1	111,5
Górnictwo i wydobywanie	158,4	141,7	139,2	148,7	110,3	112,9	130,2	116,5
Przetwórstwo przemysłowe ...	112,4	113,9	115,5	120,9	121,4	118,8	117,0	114,0
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	100,4	100,9	111,4	107,6	101,5	101,6	99,3	105,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	94,3	100,2	102,8	106,0	113,5	103,3	99,3	96,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	107,7	113,5	116,5	119,5	130,2	120,0	108,9	104,6
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	128,3	159,2	151,0	146,7	105,8	96,2	98,8	101,3
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	102,0	101,0	91,8	89,6	79,4	76,5	79,5	83,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	99,5	98,6	104,3	104,4	123,4	120,8	111,9	110,3
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	118,5	127,3	121,1	121,4	122,3	105,9	105,2	101,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	105,3	108,2	111,7	122,7	123,3	123,2	122,1	115,3
Produkcja metali	109,0	129,1	128,5	131,4	144,2	138,2	130,6	125,9
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	128,9	132,0	129,5	130,7	135,6	128,3	130,6	126,7

Tabl. 17. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podkarpackim (dok.)**

Sekcje i działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja urządzeń elektrycznych	154,8	139,2	137,7	140,3	126,5	129,3	128,0	113,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	114,7	119,4	119,5	129,0	103,3	110,6	112,1	109,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	112,6	109,5	111,2	142,1	132,9	129,0	126,0	120,9
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	126,6	127,4	132,2	146,8	102,7	124,3	125,4	121,4
Produkcja mebli	112,0	99,3	102,4	101,1	138,4	156,4	157,5	162,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	101,4	93,4	89,6	79,3	59,7	58,2	39,9	45,0
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	99,3	100,3	101,7	100,3	96,4	96,4	95,3	95,6
z tego:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	101,3	99,7	100,3	98,5	115,3	114,5	114,8	114,2
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	113,8	112,2	111,7	107,8	90,5	90,8	88,0	89,1
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	86,8	91,4	94,9	95,7	88,6	89,0	88,7	88,5

W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 120,4 tys. osób i zwiększyło się w odniesieniu do 2010 r. o 1,8% (w Polsce o 2,1%).

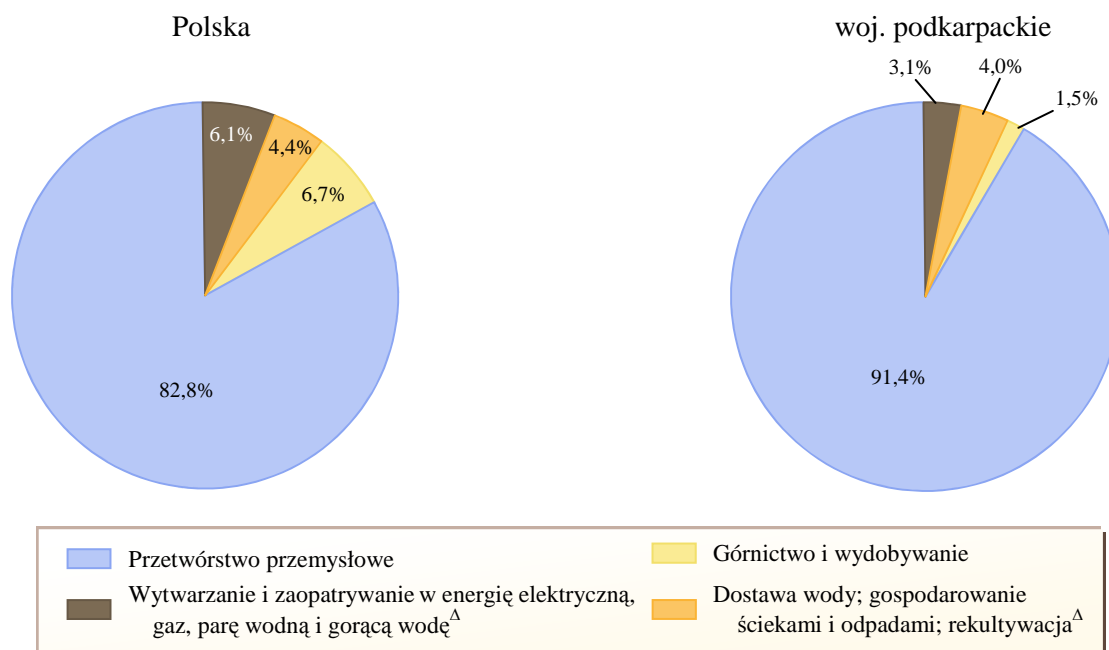
Wykres 51. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2005 = 100

Natomiast w stosunku do 2005 r. odnotowano wzrost o 0,7% (w kraju o 4,6%). Wzrost zatrudnienia wystąpił w górnictwie i wydobywaniu (o 5,5%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,9%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 2,4%).

Dużemu spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę towarzyszył znaczny spadek zatrudnienia (o 15,2%).

Wykres 52. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2011 r.

W 2011 r. wydajność pracy, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, wyniosła w cenach bieżących 276,9 tys. zł i zwiększyła się do roku poprzedniego (w cenach stałych) o 9,5% (w kraju o 5,5%). W sekcjach przetwórstwo przemysłowe oraz górnictwo i wydobywanie wydajność pracy wzrosła odpowiednio o 11,4% i o 10,5%. Natomiast spadek wystąpił w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 46,9%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 8,9%).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

BUDOWNICTWO

W 2011 r. produkcja sprzedana budownictwa była wyższa niż przed rokiem, jednak w ciągu roku (w kwartalnych okresach narastających) obserwowano stopniowe zmniejszanie jej tempa wzrostu. W odniesieniu do 2010 r. wzrosła również produkcja budowlano-montażowa oraz wydajność pracy w budownictwie przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

Produkcja sprzedana budownictwa w województwie podkarpackim w 2011 r. w cenach bieżących osiągnęła wartość 5989,2 mln zł i była wyższa o 15,7% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. W kraju produkcja sprzedana budownictwa w skali roku wzrosła o 17,3%.

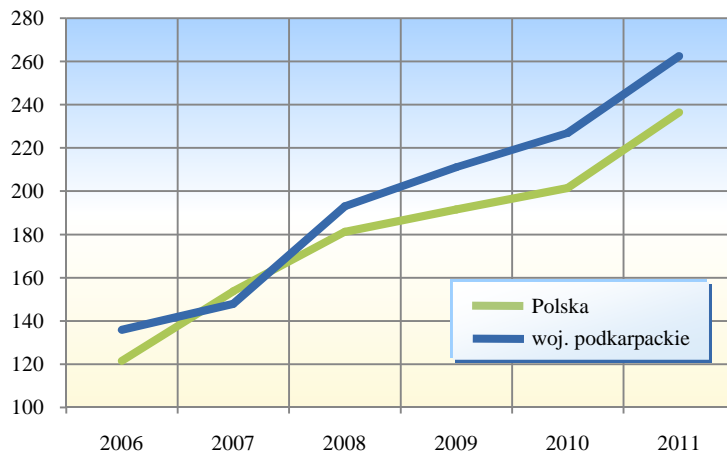
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- *wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

Tabl. 18. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	160403,9	188127,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,5	51,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	442,8	476,5
WOJ. PODKARPACKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2280,7	5175,7	5989,2
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	67,9	64,3	64,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	15,3	19,8	21,1
RZESZÓW			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	883,6	1655,7	2096,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	63,6	62,2	64,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	4,8	5,6	5,6

Wykres 53. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2005 = 100

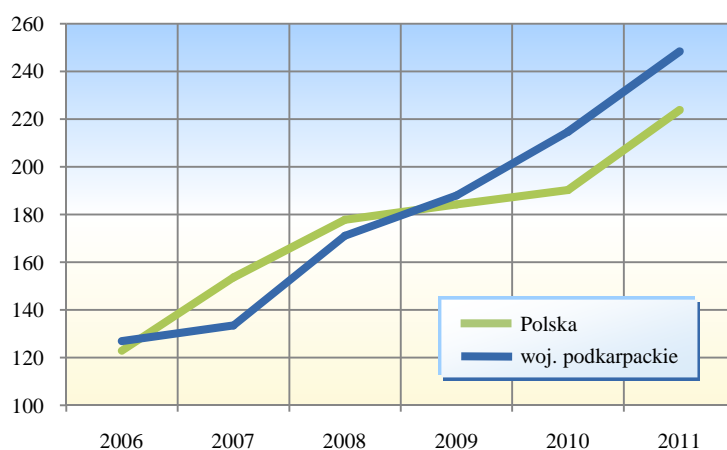

konujących roboty budowlane specjalistyczne (o 48,0%) oraz zajmujących się głównie budową budynków (o 30,1%), przy spadku w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 11,8%).

Efektom zróżnicowanej dynamiki w poszczególnych działach były zmiany w strukturze sprzedaży. W porównaniu

*Dane o sprzedaży **produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.*

Wykres 54. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

z 2010 r. zwiększył się udział przedsiębiorstw zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 5,9 pkt proc.) oraz budową budynków (o 4,4 pkt proc.), natomiast obniżył się w jednostkach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 10,3 pkt proc.).

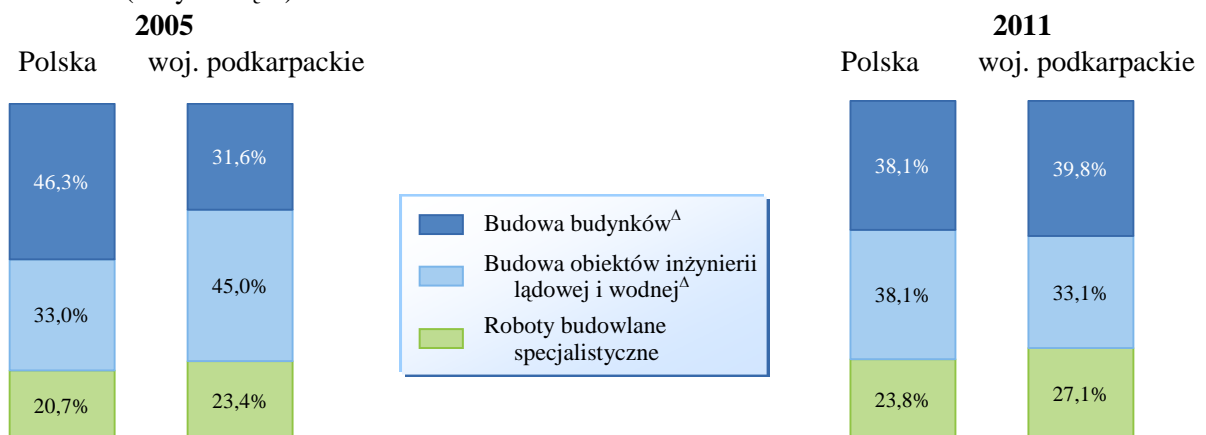
Roboty o charakterze inwestycyjnym w 2011 stanowiły około 50% produkcji budowlano-

montażowej, a ich udział w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 5,4 pkt proc. W skali roku roboty o charakterze inwestycyjnym wzrosły o 4,2%.

Tabl. 19. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podkarpackim**
(ceny bieżące)

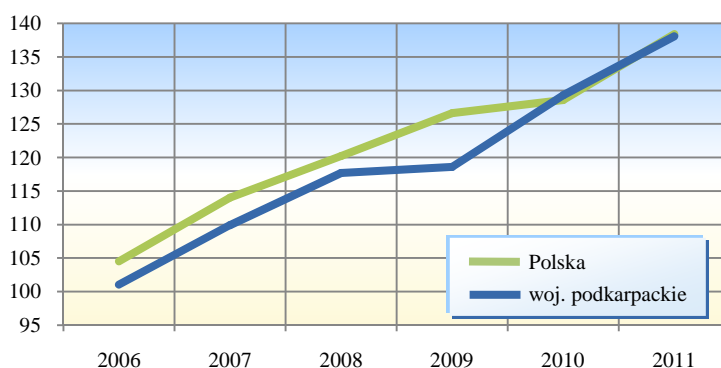
Działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,9	102,7	107,4	114,2	129,8	130,4	124,3	115,7
Budowa budynków ^Δ	93,4	113,0	122,7	133,9	145,2	141,4	138,6	130,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	152,8	97,0	94,1	95,8	79,7	95,4	95,8	88,2
Roboty budowlane specjalistyczne	79,7	96,0	115,0	133,7	181,8	170,8	156,6	148,0

Wykres 55. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007**
(ceny bieżące)

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia, który ukształtował się na poziomie o 6,8% wyższym w porównaniu do 2010 r. (w kraju – o 7,6%).

Wykres 56. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2005 = 100

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w 2011 r. (w cenach bieżących) wyniosła 283,3 tys. zł i była o 8,4% wyższa (w 2010 r. niższa o 1,4%) w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Uzyskane w 2011 r. w województwie podkarpackim efekty budownictwa mieszkaniowego były lepsze niż rok wcześniej. Wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, wydanych pozwoleń na ich realizację oraz rozpoczętych budów. Należy jednak zauważyć, że przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

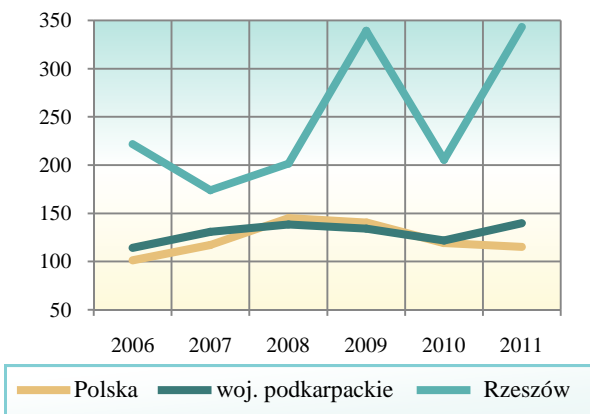
W 2011 r. w województwie podkarpackim oddano do użytkowania 5704 mieszkania, tj. o 14,9% więcej niż rok wcześniej, a w porównaniu z liczbą mieszkań oddanych w 2005 r. odnotowano wzrost o 39,8%. W kraju natomiast oddano o 3,5% mniej mieszkań w porównaniu z rokiem poprzednim, ale o 15,0% więcej niż w 2005 r.

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

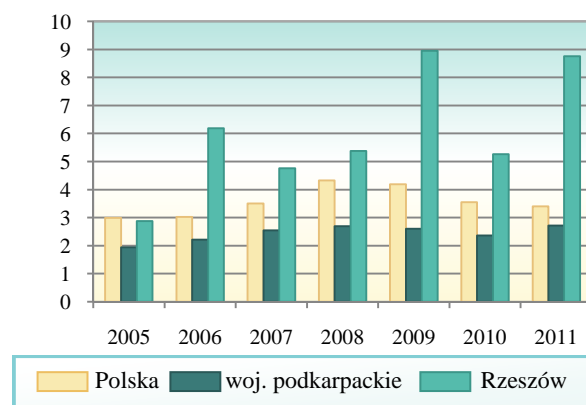
Tabl. 20. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,0	3,6	3,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	106,1	107,2
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	3,3	4,6	4,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,1	4,2
WOJ. PODKARPACIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	1,9	2,4	2,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	125,3	118,5	117,8
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	2,2	3,9	4,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,9	3,6	4,0
RZESZÓW			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,9	5,3	8,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	92,7	82,0	70,8
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	2,9	7,0	8,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,4	8,4	8,9

Wykres 57. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100

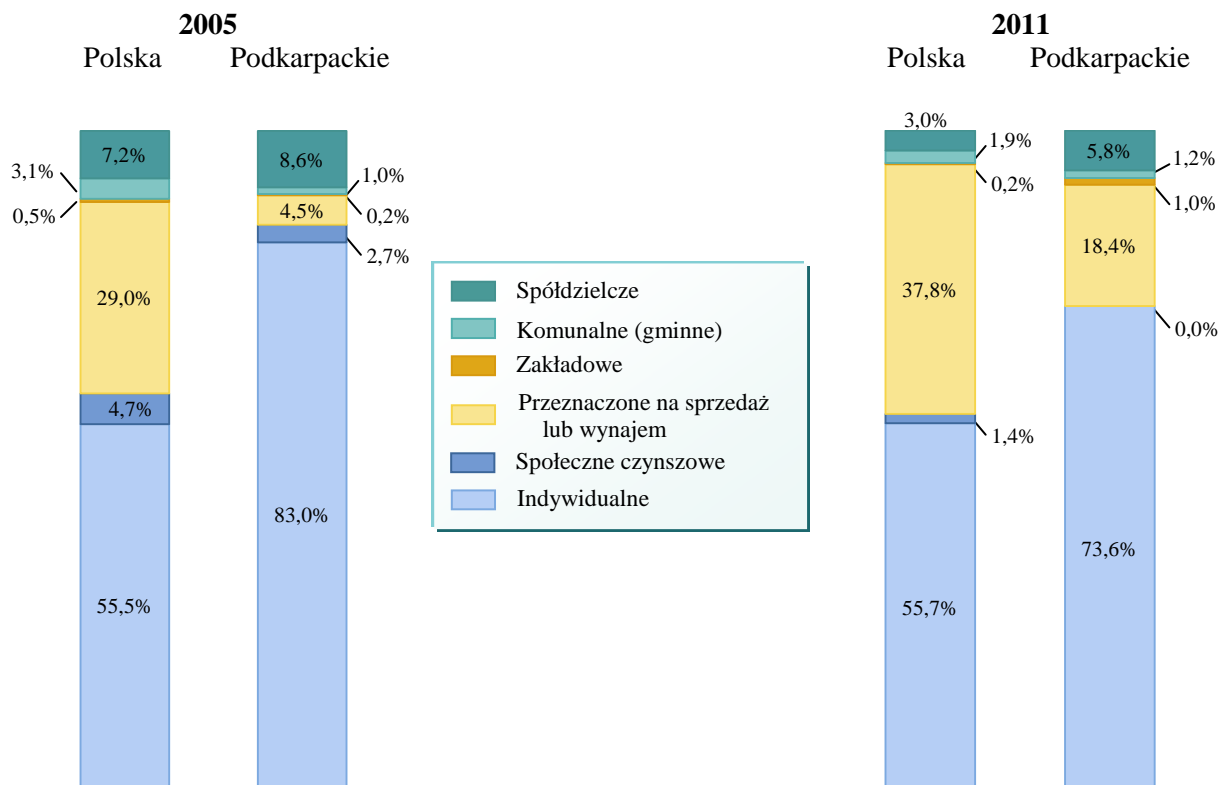

Wykres 58. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

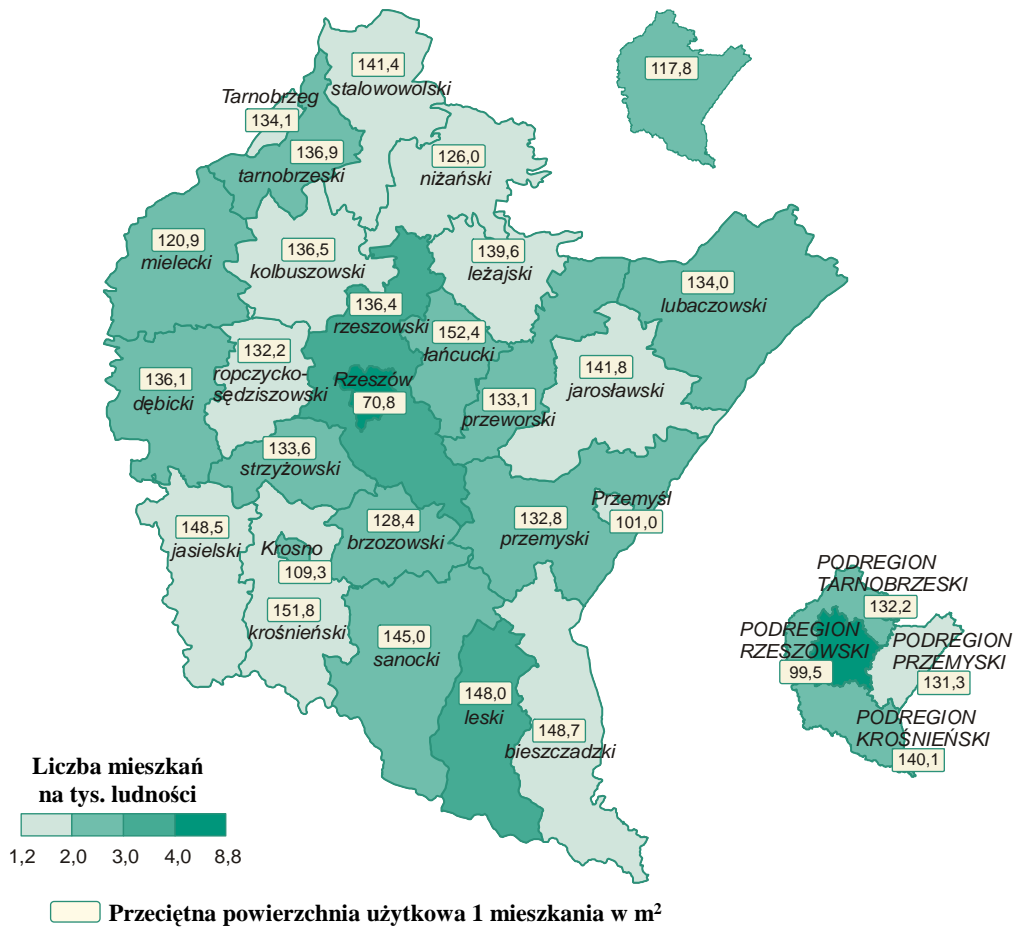

W formach budownictwa o znaczącym udziale w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania w 2011 r., tj. w budownictwie indywidualnym (udział 73,6%) i w przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (udział 18,4%) odnotowano wzrost liczby mieszkań w stosunku do 2010 r. odpowiednio o 11,6% oraz o 56,3%.

Wykres 59. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wykres 60. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2011 r.

Tabl. 21. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim

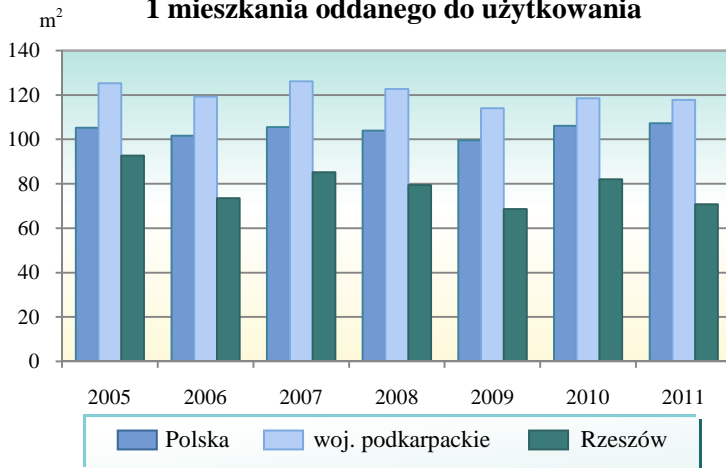
Formy budownictwa	2010				2011 ^a			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2009 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	4965	100,0	90,8	118,5	5704	100,0	114,9	117,8
w tym:								
spółdzielcze	365	7,4	55,9	57,5	331	5,8	90,7	55,3
komunalne (gminne) ...	102	2,1	392,3	41,2	68	1,2	66,7	39,8
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	673	13,6	67,3	59,4	1052	18,4	156,3	57,1
społeczne czynszowe ...	63	1,3	x	50,5	-	-	x	-
indywidualne	3760	75,7	100,4	138,2	4195	73,6	111,6	140,1

^a Dane nieostateczne.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie podkarpackim w 2011 r. wyniosła 117,8 m² (w kraju – 107,2 m²) i zmniejszyła się o 0,7 m² w porównaniu

Wykres 61. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

z powierzchnią z roku poprzedniego (w kraju zwiększyła się o 1,1 m²).

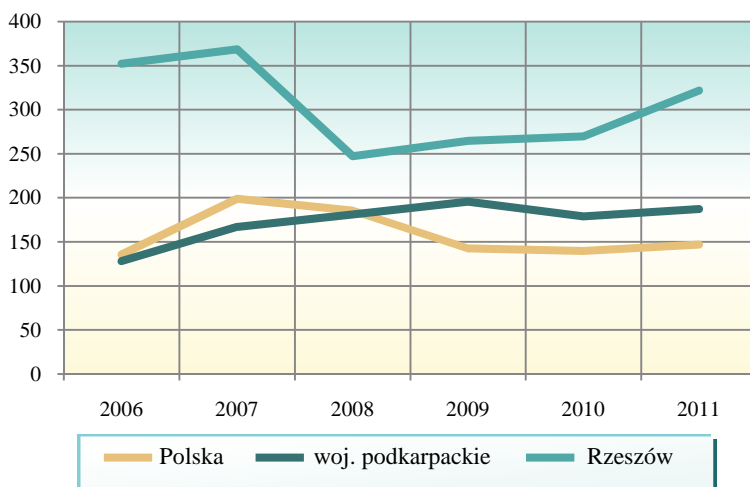
W porównaniu z 2005 r. przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w województwie uległa zmniejszeniu o 7,5 m², a w kraju zwiększyła się o 1,9 m².

Najwyższą średnią powierzchnię użytkową mieszkania zarejestrowano w budownictwie indywidualnym – 140,1 m², a najmniejszą charak-

teryzowały się mieszkania komunalne – 39,8 m².
W 2011 r. największe mieszkania budowano w powiecie łańcuckim (przeciętna powierzchnia użytkowa wyniosła 152,4 m²) i krośnieńskim (151,8 m²), a najmniejsze w Rzeszowie (70,8 m²) i Przemyślu (101,0 m²).

Według danych meldunkowych w ciągu 2011 r. w województwie wydano pozwolenia na budowę 8670 mieszkań, tj. o 5,2% więcej niż rok wcześniej i o 87,4% więcej niż w 2005 r. (podobnie w kraju

Wykres 62. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**
2005 = 100

wydano więcej pozwoleń niż przed rokiem i w 2005 r. odpowiednio o 5,2% i 46,9%)

Najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań w 2011 r. wydano inwestorom indywidualnym (82,5% ogółu) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (15,8%). Liczba pozwoleń na budowę uzyskanych przez tych inwestorów zwiększyła się w skali roku odpowiednio o 8,1% i o 5,1%.

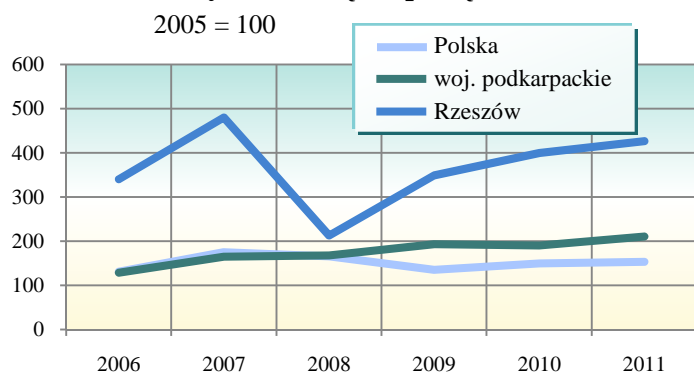
Tabl. 22. Mieszkania^a, na realizację których wydano pozwolenia w województwie podkarpackim

Formy budownictwa	2010			2011		
	w liczbach bezwzględ- nych	w odset- kach	2009 = = 100	w liczbach bezwzględ- nych	w odset- kach	2010 = = 100
O g ó ł e m	8245	100,0	92,7	8670	100,0	105,2
w tym						
spółdzielcze	84	1,0	23,3	124	1,4	147,6
komunalne (gminne)	142	1,7	221,9	22	0,3	15,5
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1300	15,8	196,1	1366	15,8	105,1
społeczne czynszowe	100	1,2	119,0	-	-	x
indywidualne	6619	80,3	86,3	7157	82,5	108,1

^a Dane meldunkowe

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na budowę lokali mieszkalnych wydano w czternastu powiatach województwa, przy czym najwyższy wzrost odnotowano w Przemyślu (prawie trzykrotny), powiatach: tarnobrzeskim (o 48,7%) i strzyżowskim (o 38,5%), natomiast największy spadek zaobserwowano w Tarnobrzegu (o 38,3%), oraz powiatach: leskim (o 28,0%), stalowowolskim (o 25,0%), jarosławskim (o 24,4%) i lubaczowskim (o 22,7%).

Wykres 63. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**

Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto w 2011 r. w województwie podkarpackim zanotowano w budownictwie indywidualnym – 6858 oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 1203 (wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim odpowiednio o 12,1% i o 35,5%).

W porównaniu z 2010 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w dwudziestu powiatach, największy – w powiecie tarnobrzeskim (o 96,8%) i Tarnobrzegu (o 72,3%), natomiast największy spadek – w powiatach: przeworskim (o 21,6%) i stalowowolskim (o 19,1%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie podkarpackim” – opracowanie sygnałowe dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2011 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej oraz sprzedaży hurtowej.

Sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2011 r. była o 7,8% (w Polsce o 11,6%) wyższa niż przed rokiem. Jednak na przestrzeni roku, w kolejnych kwartalnych okresach narastających, tempo tego wzrostu ulegało spowolnieniu.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną przez punkty sprzedaży detalicznej, placówki gastronomiczne oraz inne punkty sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 23. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

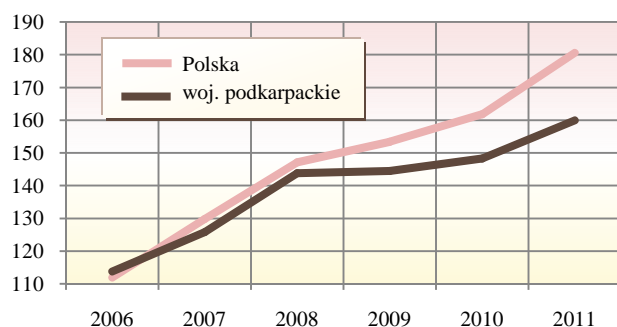
Wyszczególnienie	2006	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	111,9	105,5	111,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	113,9	107,9	101,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	113,1	120,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	111,4	101,2	102,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	119,0	113,6	130,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	116,8	117,2	117,8
Włókno, odzież, obuwie	118,3	113,1	112,5
Meble, RTV, AGD	120,9	123,0	106,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	105,6	83,6	107,0
Pozostałe	105,5	95,9	116,7
WOJ. PODKARPACKIE			
O g ó ł e m	113,7	102,6	107,8
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	118,1	103,3	98,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	111,4	100,6	94,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	107,3	106,4	110,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	110,1	105,9	65,5

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 23. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
WOJ. PODKARPACKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	127,5	108,6	118,3
Włókno, odzież, obuwie	120,9	117,1	138,2
Meble, RTV, AGD	148,3	64,3	112,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	152,7	108,4	168,8
Pozostałe	108,6	106,5	113,3

^a Patrz notka a na str. 78.

Wykres 64. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

Wysoki wzrost sprzedaży w ujęciu rocznym odnotowano w jednostkach zajmujących się sprzedażą: prasy, książek, pozostałą sprzedażą w wyspecjalizowanych sklepach (o 68,8%), włókna, odzieży, obuwia (o 38,2%), farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego (o 18,3%). Największy udział w ogólnej sprzedaży miały jednostki handlujące żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi i odnotowały wzrost o 10,4%.

Znaczący spadek wystąpił w jednostkach zajmujących się pozostałą sprzedażą detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (o 34,5%), a mniejszy w sprzedaży paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 5,8%) oraz pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 1,4%).

Konsekwencją zróżnicowanej dynamiki sprzedaży detalicznej w grupach jest zmiana jej struktury. Biorąc pod uwagę grupy o największym udziale w sprzedaży detalicznej towarów w ujęciu rocznym wzrosła zarówno sprzedaż w grupie „pozostałe” (o 1,1 pkt proc.), jak i żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 0,8 pkt proc.). Natomiast w sprzedaży detalicznej paliw stałych, ciekłych i gazowych oraz pojazdów samochodowych, motocykli, części udział zmniejszył się odpowiednio o 1,1 pkt proc. i o 1,0 pkt proc.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podkarpackim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	92,6	94,3	97,4	102,6	112,2	110,8	110,2	107,8
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	77,3	86,3	94,8	103,3	94,9	97,8	96,6	98,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	97,7	98,6	91,6	100,6	98,5	97,7	101,2	94,2

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 78.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podkarpackim (dok.)**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	106,1	104,1	105,7	106,4	109,6	111,5	111,7	110,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	99,6	99,3	104,6	105,9	66,9	69,2	66,2	65,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	101,3	108,3	109,8	108,6	125,0	118,9	115,2	118,3
Włókno, odzież, obuwie	112,8	105,5	112,6	117,1	152,8	151,1	143,7	138,2
Meble, RTV, AGD	50,4	57,9	63,0	64,3	138,4	122,6	110,9	112,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	125,3	112,1	109,8	108,4	149,5	172,9	181,2	168,8
Pozostałe	82,9	87,0	92,7	106,5	133,8	118,2	118,8	113,3

^a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 78.

W 2011 roku sprzedaż hurtowa w cenach bieżących w przedsiębiorstwach handlowych była o 23,3% (w kraju o 13,4%) wyższa niż przed rokiem, w tym w jednostkach hurtowych wzrosła o 25,4% (w Polsce o 13,0%). W województwie podkarpackim, w ujęciu rocznym, wzrost obserwowano niemalże we wszystkich grupach jednostek zajmujących się sprzedażą hurtową. Prawie 3-krotny wzrost wystąpił w sprzedaży hurtowej narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, urządzeń i dodatkowego wyposażenia, a ponad 2-krotny w wyrobach włókienniczych, odzieży i obuwia. W najbardziej znaczącej grupie zajmującej się sprzedażą żywności sprzedaż wzrosła o 5,7%.

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

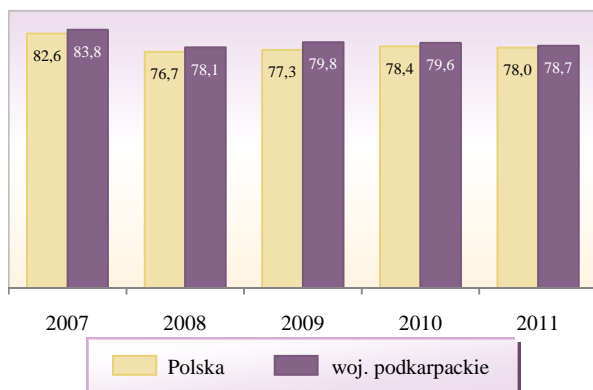
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2011 r. w województwie podkarpackim wyniki finansowe osiągnięte przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były korzystniejsze niż w roku poprzednim (z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych). Szybszy wzrost przychodów z całokształtu działalności, niż kosztów ich uzyskania wpłynął na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Korzystniejsze niż przed rokiem były wskaźniki rentowności, natomiast niewielki spadek zanotowały wskaźniki płynności finansowej.

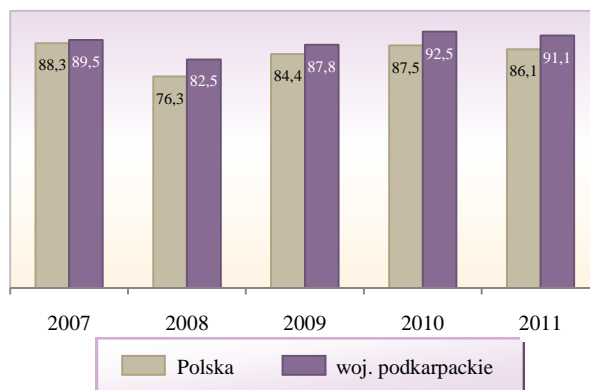
Wyniki finansowe uzyskane w 2011 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie podkarpackim były korzystniejsze zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim (oprócz wyniku na operacjach finansowych) jak i z 2007 r. Podobnie w kraju, gdzie wyniki finansowe uzyskane w badanym roku były korzystniejsze niż w 2010 r. i w porównaniu z 2007 r. (z wyjątkiem wyniku finansowego na pozostałej działalności operacyjnej, wyniku na działalności finansowej i wyniku zdarzeń nadzwyczajnych, które zanotowały spadek w stosunku do 2007 r.).

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Wykres 65. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wykres 66. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2011 r. zysk netto wykazało 78,7% badanych przedsiębiorstw, wobec 79,6% przed rokiem (83,8% w 2007 r.), a ich udział w przychodach ogółem spadł z 92,5% zanotowanych w 2010 r. do 91,1% (89,5% w 2007 r.).

Przychody z całokształtu działalności osiągnęły wartość 68734,2 mln zł i były o 10,1% wyższe niż w roku poprzednim, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 65489,1 mln zł i wzrosły o 9,9%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na niewielką poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku o 0,1 pkt proc. do poziomu 95,3% (podobnie w kraju z 94,7% do 94,6%).

W 2011 r. w województwie podkarpackim zanotowano wzrost wyniku na sprzedaży produktów, towarów i materiałów zarówno w stosunku do roku poprzedniego jak i do 2007 r. (analogicznie w kraju zaobserwowano zbliżone tendencje wzrostowe).

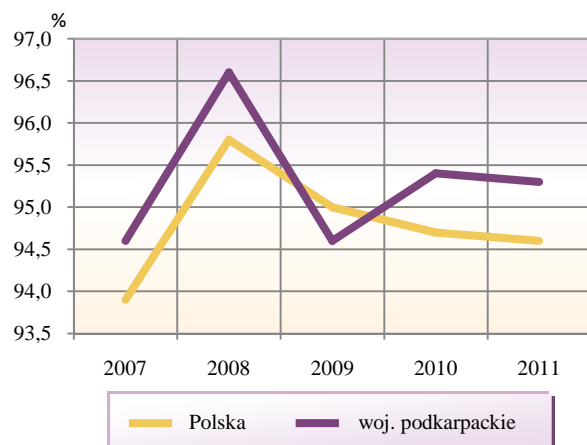
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2011 r. w województwie podkarpackim osiągnęły wartość 66557,5 mln zł, a koszty ich uzyskania wyniosły 63750,8 mln zł. Zarówno przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów jak i koszty tej działalności były wyższe niż przed rokiem – o 9,6%. Wynik

ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 2806,7mln zł) był o 10,1% wyższy niż przed rokiem. Wzrost wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 257,2 mln zł w 2010 r. do 387,2 mln zł w 2011 r.) oraz niewielkie pogorszenie wyniku na operacjach finansowych (z 60,6 mln zł do 51,2 mln zł) ukształtowało wynik finansowy na działalności gospodarczej na poziomie 3245,1 mln zł (o 13,2% wyższym od zanotowanego w analogicznym okresie roku poprzedniego). Po uwzględnieniu wyniku zdarzeń nadzwyczajnych w kwocie 2,6 mln zł, wynik finansowy brutto osiągnął wartość 3247,7 mln zł, tj. o 13,6% wyższą niż w 2010 r. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego podatkiem dochodowym zwiększyły się w skali roku o 6,3%, do 404,1 mln zł, co skutkowało zamknięciem roku wynikiem finansowym netto na poziomie 2843,6 mln zł (o 14,7% wyższym niż 2010 r.).

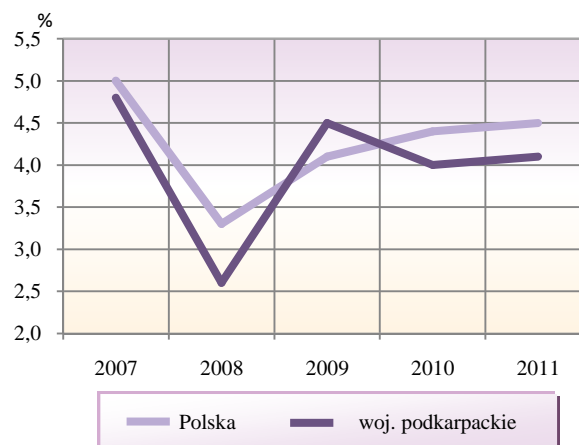
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, tj. o podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych.*

Wykres 67. Wskaźnik poziomu kosztów

Wykres 68. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

W skali roku odnotowano niewielkie zmiany w podstawowych wskaźnikach ekonomiczno-finansowych. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów utrzymał się na poziomie roku ubiegłego i wyniósł 4,2% (jest to najniższa wartość w ostatnich pięciu latach, najwyższy poziom osiągnął w 2009 r. – 5,9%). Natomiast wskaźniki rentowności brutto i netto uległy poprawie zaledwie o 0,1 pkt proc. W stosunku do poprzedniego roku pogorszyły się wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio z 29,1% do 25,3% i z 105,9% do 102,5%). W kraju również odnotowano poprawę wskaźników rentowności przy niższych wskaźnikach płynności w stosunku do 2010 r.

Tabl. 25. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,7	94,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,2	5,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,3	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,4	4,5
Wskaźnik płynności I stopnia	33,7	39,7	38,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,9	105,5	102,7
WOJ. PODKARPACKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,6	95,4	95,3
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,1	4,2	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,4	4,6	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,8	4,0	4,1
Wskaźnik płynności I stopnia	30,6	29,1	25,3
Wskaźnik płynności II stopnia	99,6	105,9	102,5

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

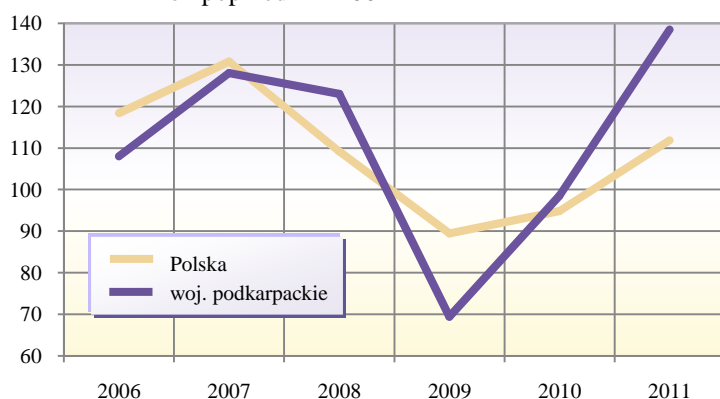
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

NAKLĄDY INWESTYCYJNE

W 2011 r. nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw w województwie podkarpackim wzrosły stosunku do poprzedniego roku (po dwóch latach spadków). W porównaniu z 2010 r. niższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy mniejszej liczbie nowych inwestycji.

Wykres 69. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2011 r. przez badane przedsiębiorstwa województwa podkarpackiego osiągnęły wartość 2655,4 mln zł i były (w cenach bieżących) wyższe od zanotowanych rok wcześniej o 38,5% (w kraju wzrosły o 11,9%).

Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 26. **Nakłady inwestycyjne**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
O g ó ł e m w m l n z ł	62160,6	89236,8	99853,7
w tym – nakłady na:			
Budynki i budowle	22578,3	37526,1	39067,0
Zakupy	39143,2	50687,9	59432,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	32564,5	40598,3	47070,5
środków transportu	6578,7	10089,6	12362,4

Tabl. 26. Nakłady inwestycyjne (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
WOJ. PODKARPACKIE			
O g ó ł e m w m l n z ł	1645,9	1916,7	2655,4
w tym – nakłady na:			
Budynki i budowle	586,7	593,2	984,1
Zakupy	1052,1	1310,7	1662,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	940,7	1123,5	1466,7
środków transportu	111,4	187,2	196,0

Największy wzrost w stosunku do poprzedniego roku odnotowano w nakładach na budynki i budowle (o 65,9% więcej) i na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (o 30,6%), a nieco niższy na środki transportu (o 4,7%). Wartość zakupów inwestycyjnych wyniosła 1662,7 mln zł i w porównaniu

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

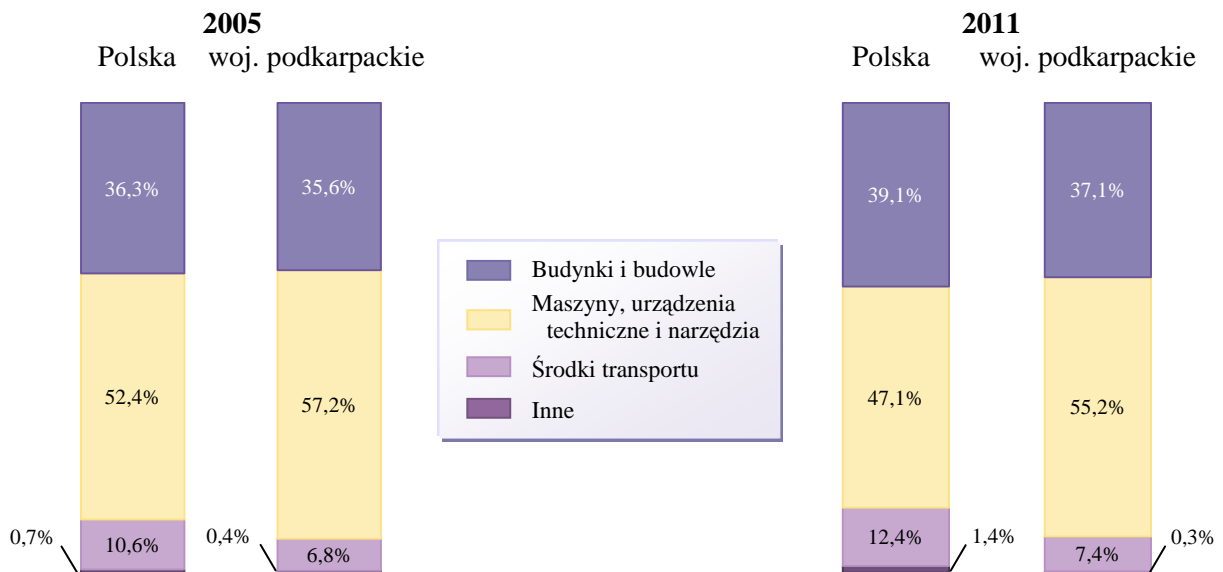
z rokiem poprzednim zwiększyła się o 26,9%, jednak udział tych zakupów w nakładach ogółem obniżył się w skali roku o 5,8 pkt proc.

Wzrost nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2010 r. odnotowano m.in. w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (ponad 4-krotny), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 42,4%) dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 40,1%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 38,2%). Niższe nakłady, w stosunku do poprzedniego roku,

poniosły m.in. przedsiębiorstwa zajmujące się handlem; naprawą pojazdów samochodowych (o 4,3%).

Inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 59,6% ogółu poniesionych nakładów), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (8,9%) oraz transportu i gospodarki magazynowej (5,8%)

W ciągu 2011 roku rozpoczęto 1705 inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 921,8 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 1764 nowych inwestycji o wartości 942,5 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji wzrosła o 16,2%, a ich wartość kosztorysowa wzrosła o 6,0%.

Wykres 70. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe** (ceny bieżące)

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie podkarpackim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

OBRÓT TOWARÓW I USŁUG W RUCHU GRANICZNYM NA GRANICY POLSKO-UKRAIŃSKIEJ

Granica Polski z Ukrainą przebiegająca w województwie podkarpackim wynosi 239 km. Na Podkarpaciu w strefie przygranicznej z Ukrainą znajdują się 43 gminy położone w 7 powiatach (bieszczadzkim, brzozowskim, jarosławskim, leskim, lubaczowskim, przemyskim i sanockim) oraz miasto na prawach powiatu – Przemyśl.

Strefa przygraniczna – strefa, która nie sięga dalej niż 30 kilometrów od granicy. Jednostki podziału administracyjnego, które mają być uznane za strefę przygraniczną, są określone przez zainteresowane państwa w umowach dwustronnych. Jeżeli część którejkolwiek takiej jednostki jest położona między 30 a 50 kilometrem od linii granicy, uznaje się ją mimo to za część strefy przygranicznej¹.

Szacunkowa wartość zakupionych w Polsce towarów i usług przez obcokrajowców przekraczających granicę polsko-ukraińską na terenie województwa podkarpackiego w 2011 roku wyniosła ponad 1,9 mld zł, a w poprzednim roku nieco ponad 1,1 mld zł.

Biorąc pod uwagę sposób przekraczania granicy najwyższe wydatki na towary i usługi ponieśli cudzoziemcy zmotoryzowani. W 2011 roku stanowiły one 96,0% wydatków ogółem, a rok wcześniej 95,7%.

Z analizy wydatków poniesionych przez cudzoziemców, według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów wynika, że najczęściej wydano na zakup towarów i usług w odległości do 50 km od granicy. Wydatki w tym pasie wyniosły w 2011 r. – 1,8 mld zł, a w 2010 r. – 1,0 mld zł, co stanowiło odpowiednio 94,5% i 91,1% ogółu wydatków. Zdecydowana większość tych kwot wydatko-

Przedmiotem badania są m.in. wydatki cudzoziemców w Polsce oraz Polaków za granicą poniesione na zakup towarów oraz pozostałe wydatki, w tym m.in. na opłacenie usług noclegowych i gastronomicznych. Badanie dotyczy wydatków na zakup towarów nierejestrowanych na zgłoszeniach celnych.

wana była w odległości do 30 km od granicy. Wydatki poniesione w tym pasie wyniosły 1,3 mld zł w 2011 r. oraz 708,7 mln zł rok wcześniej i stanowiły odpowiednio 68,3% i 63,5% ogółu wydatków.

W analizowanych latach najczęściej środków przeznaczono na zakup towarów nieżywnościowych (w strukturze wydatków stanowiły one 90,3% w 2011 r. i 89,0% w 2010 r.). Spośród towarów nieżywnościowych największym zainteresowaniem cieszyły się materiały budowlane (52,4% w 2011 r. i 47,5% w 2010 r.) oraz sprzęt gospodarstwa domowego i RTV (25,2% w 2011 r. i 33,4% w 2010 r.). Na towary żywnościowe przeznaczono 8,8% wydatków ogółem w 2011 r. i 9,4% rok wcześniej. Spośród towarów żywnościowych największym zainteresowaniem cieszyło się mięso

¹ Rozporządzenie nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz.Urz. UE nr L 29 z dnia 3 lutego 2007 r.).

i wyroby mięsne (odpowiednio 53,3% i 51,2%) oraz warzywa, owoce i ich przetwory (21,9% i 17,6%).

Najmniej środków obcokrajowcy przeznaczali w Polsce na pozostałe wydatki obejmujące usługi. W ogólnej strukturze wydatków stanowiły one 0,9% w 2011 r. i 1,6% w 2010 r. Spośród tych wydatków najwięcej przeznaczali na usługi gastronomiczne oraz na opłaty za noclegi.

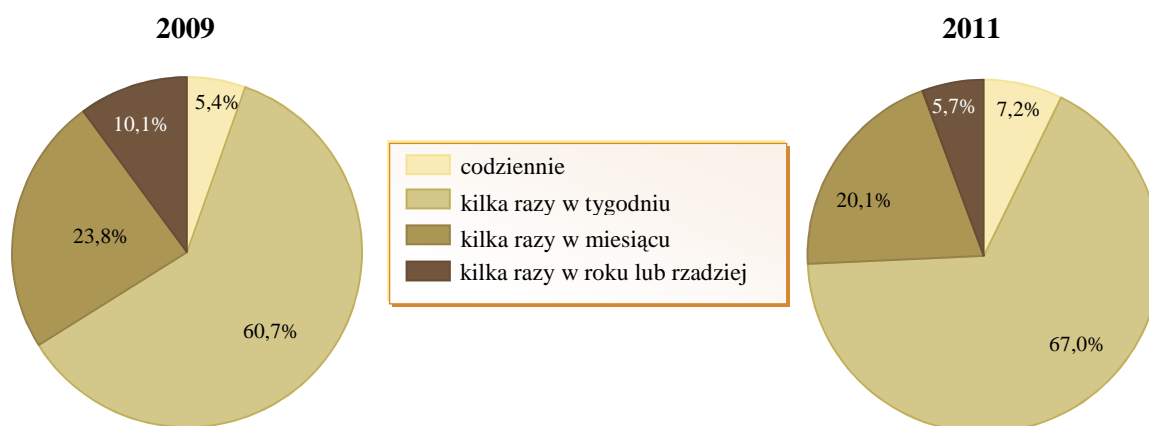
Tabl. 27. Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca w Polsce przekraczającego zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie woj. podkarpackiego w zł

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Wydatki ogółem	606,98	471,81	630,73
z tego:			
zakup towarów żywnościowych	59,49	44,35	55,51
zakup towarów nieżywnościowych	534,94	419,66	569,70
pozostałe wydatki	12,54	7,69	5,52

Cudzoziemcy przekraczający granicę polsko-ukraińską w województwie podkarpackim, jako główny cel wizyty w latach 2010-2011 podawali „dokonanie zakupów”. Cel ten zadeklarowało w 2011 roku 89,5% obcokrajowców opuszczających Polskę (w 2010 r. – 85,1%). Udział obcokrajowców przekraczających granicę w województwie podkarpackim, przybywających do Polski w związku z pracą, wyniósł w 2011 roku 2,0% (w 2010 r. – 3,6%). Przeważały osoby pracujące na własny rachunek i prowadzące interesy. W 2011 roku było ich o 64,1% więcej niż osób przyjeżdżających w związku z pracą najemną (rok wcześniej więcej o 55,9%).

Cudzoziemcy podróżujący przez Polskę tranzytem, którzy przekraczali badany odcinek granicy w 2011 r. stanowili 3,5% (w 2010 r. – 3,8%), w odwiedziny 1,7% (w 2010 r. – 1,6%), a w celach turystycznych przyjechało 0,4% (w 2010 r. – 2,1%).

Wykres 71. Struktura cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie województwa podkarpackiego według częstotliwości przekraczania granicy

Wartość wydatków poniesionych za granicą w 2011 r. przez Polaków przekraczających granicę polsko-ukraińską w województwie podkarpackim wyniosła 152,4 mln zł (przed rokiem 144,4 mln zł). Najwięcej środków przeznaczyli na zakup paliwa – 103,3 mln zł (przed rokiem 88,7 mln zł), a ich udział w wydatkach ogółem stanowił 67,8%. Na wszystkie towary nieżywnościowe w 2011 r. Polacy wydali za granicą 108,0 mln zł (70,8% ogółu wydatków), a w 2010 r. 94,9 mln zł. Znaczące, choć niższe niż w roku poprzednim, były kwoty wydatkowane na napoje alkoholowe (14,7 mln zł wobec 17,8 mln zł w 2010 r.), które w ogólnej strukturze wydatków stanowiły 9,6%. Spośród towarów żywnościowych, na które w 2011 r. Polacy przeznaczyli 14,8 mln zł (tj. 9,7% wydatków ogółem) najchętniej kupowano wyroby cukiernicze. W strukturze wydatków ogółem stanowiły one 6,7%, a ich wartość wyniosła 10,3 mln zł. W ciągu roku nieznacznie spadły wydatki Polaków na wyroby tytoniowe i wyniosły 5,3 mln zł, tj. 3,5% ogółu wydatków (przed rokiem 5,9 mln zł). Na pozostałe wydatki obejmujące usługi Polacy wydali 9,7 mln zł, co stanowiło 6,4% ogółu ich wydatków (przed rokiem 9,4 mln zł).

Tabl. 28. Średnie wydatki poniesione przez 1 Polaka za granicą przekraczającego zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie woj. podkarpackiego w zł

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Wydatki ogółem	120,76	120,50	162,93
w tym:			
zakup towarów żywnościowych	14,52	13,69	15,82
zakup towarów nieżywnościowych	66,61	79,20	115,41
pozostałe wydatki	24,09	7,81	10,39

Przystąpienie Polski do strefy Schengen zapewniło swobodę przepływu osób na granicy RP z państwami Unii Europejskiej, ale spowodowało także pewne utrudnienia w przekraczaniu granicy przez cudzoziemców zza wschodniej granicy (konieczność posiadania wiz). W celu ułatwienia przekraczania granicy polsko-ukraińskiej 28 marca 2008 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy została podpisana Umowa o zasadach małego ruchu granicznego², która weszła w życie z dniem 1 lipca 2009 r.

Funkcjonowanie małego ruchu granicznego wywarło korzystny wpływ na zwiększenie ruchu oraz wielkość wydatków ponoszonych przez cudzoziemców w polskiej strefie przygranicznej.

Dane prezentujące badanie obrotu towarów i usług w ruchu granicznym dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu w zakładce:

Statystyka publiczna na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski.

² Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisana w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku, oraz Protokół, podpisany w Warszawie dnia 22 grudnia 2008 roku, między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku (DzU nr 103 poz. 858, z dnia 1 lipca 2009 r.).

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Ludność ^a (w tys.)	2098,3	2097,6	2097,3	2099,5	2101,7	2103,5	.	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:								Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	5,59	6,02	6,54	6,59	6,62	6,26	5,84	marriages contracted
urodzenia żywe	9,74	9,63	9,95	10,55	10,61	10,42	10,01	live births
zgony	8,68	8,34	8,50	8,65	8,85	8,66	8,63	deaths
przyrost naturalny	1,06	1,29	1,45	1,90	1,75	1,75	1,38	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,13	-1,89	-1,50	-1,10	-0,89	-0,91	-1,03	internal and international net migra- tion for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	203,9	210,3	221,4	231,8	219,4	225,2	232,6	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	103,2	105,3	104,7	94,7	102,6	103,3	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	82,3	83,5	85,7	88,0	88,5	89,4	90,2	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	164,0	145,3	126,4	115,6	141,9	142,3	146,2	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	18,5	16,4	14,2	13,0	15,9	15,4	15,7	Registered unemployment rate ^a (in %)
Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed								
w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	89,0	89,4	88,7	83,9	82,4	85,5	85,9	persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	436	160	170	176	156	148	152	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c (w %)	54,2	54,0	54,5	54,7	56,6	56,9	56,7	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c (w %)	45,2	46,7	49,3	50,2	50,9	50,3	49,6	Employment rate by LFS ^c (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^c (w %)	16,6	13,6	9,6	8,2	10,0	11,6	12,5	Unemployment rate by LFS ^c (in %)

a Stan w końcu roku. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Przeciętne w roku.

a As of the end of the year; for population as of the end of September. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Average during the year.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM (cd.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	1983,31	2082,39	2293,46	2538,00	2635,98	2777,74	2914,02	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	487,0	483,5	482,5	481,8	481,2	472,2	466,5	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	98,9	99,3	99,8	99,9	99,9	98,1	98,8	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	955,13	1028,42	1060,11	1166,82	1266,60	1351,01	1423,74	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	102,8	107,7	103,1	110,1	108,6	106,7	105,4	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	722,98	767,03	780,25	827,28	880,67	925,13	958,23	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	101,7	106,1	101,7	106,0	106,5	105,0	103,6	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	102,3	101,3	102,7	104,4	103,9	103,2	104,9	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	99,9	105,1	105,7	104,5	102,8	106,2	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	97,3	95,2	96,4	97,7	97,4	100,7	101,8	clothing and footwear
mieszkania	103,7	105,3	103,6	107,5	107,8	103,6	106,0	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt	28,8	24,6	30,2	31,9	30,4	30,8	30,2	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	23,6	22,4	22,7	21,1	19,6	16,8 ^c	15,1	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	48,9	41,8	43,2	41,5	36,2	43,3 ^c	27,8	pigs ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Stan w końcu lipca.
^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b As of June. ^c Data of Agricultural Census as of 30 Jun. ^d As of the end of Jul.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM (cd.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	80,9	111,9	98,9	92,0	160,1	81,6	99,4	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywcza rzeźnego wołowego (bez cieląt)	108,3	111,2	89,4	80,5	114,5	87,1	71,9	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywcza rzeźnego wieprzowego	94,8	107,0	106,1	84,0	93,3	104,3	81,6	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	10,9	9,2	5,6	6,0	10,5	7,4	5,4	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	8,6	7,1	4,9	5,2	8,4	5,8	4,7	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	112,3	107,5	101,9	91,9	118,8	111,5	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	119,6	122,4	127,7	130,6	118,5	118,2	120,4	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	102,4	104,3	102,3	90,7	99,7	101,8	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	132,5	114,3	133,7	109,4	107,5	115,7	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	127,7	105,4	128,2	109,9	114,2	115,7	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	15,3	15,5	16,8	18,0	18,2	19,8	21,1	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	101,0	108,8	107,1	100,8	109,0	106,8	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM (dok.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	4080	4652	5335	5646	5466	4965	5704	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	89,3	114,0	114,7	105,8	96,8	90,8	114,9	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,9	2,2	2,5	2,7	2,6	2,4	2,7	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	125,3	119,2	126,1	122,7	114,1	118,5	117,8	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	113,7	110,6	114,3	100,5	102,6	107,8	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	139059	140656	142056	144263	144999	152618	151091	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100		101,1	101,0	101,6	100,5	105,3	99,0	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	5822	6062	6413	6629	7004	7452	7996	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100		104,1	105,8	103,4	105,7	106,4	107,3	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	739	766	824	865	913	973	1042	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100		103,7	107,6	105,0	105,5	106,6	107,1	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach ^c (w %)	94,6	96,6	94,6	95,4	95,3	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in enter- prises^c (in %):</i>
brutto	5,4	3,4	5,4	4,6	4,7	<i>gross</i>
netto	4,8	2,6	4,5	4,0	4,1	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- iastwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	1645,9	1777,5	2275,7	2800,7	1945,2	1916,7	2655,4	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	108,0	128,0	123,1	69,5	98,5	138,5	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Ludność ^a (w tys.) <i>Population^a (in thous.)</i>	A	x	x	2102,3	x	x	2102,7	x	x	2103,6	x	x	2103,5
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.) <i>Average paid employment in the enterprise sector^b (in thous.)</i>	A	215,5	216,5	217,4	219,6	220,9	222,4	223,6	224,8	225,6	226,9	227,3	227,0
	B	227,4	228,3	228,5	229,8	230,3	231,5	232,1	232,1	231,4	231,2	230,2	229,9
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	99,6	100,4	100,4	101,0	100,6	100,7	100,6	100,5	100,3	100,6	100,2	99,9
	B	100,2	100,4	100,1	100,6	100,3	100,5	100,3	100,0	99,7	99,9	99,6	99,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	94,9	95,9	96,9	98,8	99,9	100,9	106,3	102,5	102,6	104,2	104,5	105,0
	B	105,5	105,5	105,1	104,6	104,3	104,1	103,8	103,2	102,6	101,9	101,3	101,2
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.) <i>Registered unemployed persons^a (in thous.)</i>	A	150,9	152,2	149,5	141,3	137,1	133,6	131,9	131,6	131,6	132,1	135,6	142,3
	B	150,5	153,2	151,8	144,7	138,8	135,7	135,9	136,3	136,4	137,5	141,1	146,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %) <i>Registered unemployment rate^a (in %)</i>	A	16,7	16,8	16,5	15,7	15,3	15,0	14,8	14,8	14,8	14,8	15,1	15,4
	B	16,0	16,3	16,1	15,5	15,0	14,7	14,7	14,7	14,8	14,9	15,2	15,7
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca <i>Job offers declared during a month</i>	A	2722	4358	6824	6983	4796	5283	5054	4969	5669	5288	3191	2344
	B	2332	2420	5500	5476	4471	3905	3060	4230	3774	2690	2434	2262
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a <i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	A	114	80	53	65	80	70	70	52	56	70	96	148
	B	113	103	63	71	60	66	88	58	68	94	108	152
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł) <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^b (in zł)</i>	A	2633,67	2591,32	2773,35	2736,20	2685,98	2702,70	2771,80	2769,63	2781,83	2825,87	2840,23	3044,34
	B	2785,78	2767,34	2838,62	2968,00	2818,73	2843,04	2909,33	2916,77	2939,91	2978,58	2976,37	3140,15
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	91,3	98,4	107,0	98,7	98,2	100,6	102,6	99,9	100,4	101,6	100,5	107,2
	B	91,5	99,3	102,6	104,6	95,0	100,9	102,3	100,3	100,8	101,3	99,9	105,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	104,2	106,0	108,2	104,2	105,7	104,7	105,5	105,4	105,0	105,2	105,4	105,5
	B	105,8	106,8	102,4	108,5	104,9	105,2	105,0	105,3	105,7	105,4	104,8	103,1

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010 B – 2011												
Wskaźnik cen: Price indices of:												
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :												
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 A	x	x	103,3	x	x	102,6	x	x	102,9	x	x	103,8
corresponding period of previous year = 100 B	x	x	104,8	x	x	105,4	x	x	104,4	x	x	105,0
skupu ziarna zbóż ^b : procurement of cereal grain:												
poprzedni miesiąc = 100 A	104,3	103,0	93,5	99,3	103,9	106,5	103,2	118,4	110,8	100,6	101,6	109,7
previous month = 100 B	113,9	105,2	97,6	104,1	106,1	103,4	77,8	86,9	99,1	95,8	105,6	102,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	101,0	102,4	96,6	100,2	105,6	105,7	108,9	139,2	158,1	154,8	153,2	167,3
corresponding month of previous year = 100 B	182,7	186,7	194,8	204,3	208,6	202,4	152,7	112,0	100,2	95,4	99,2	92,9
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) ^b : procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 A	106,3	101,9	105,6	102,0	101,3	92,1	97,7	95,2	104,0	96,4	103,0	103,1
previous month = 100 B	102,1	111,3	99,8	102,5	101,0	94,6	95,1	105,1	108,0	101,4	115,6	108,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	109,1	100,9	107,1	110,8	110,4	100,5	104,0	101,3	100,5	104,1	107,5	107,6
corresponding month of previous year = 100 B	103,3	112,8	106,6	107,1	106,8	109,7	106,9	118,0	122,5	128,9	144,7	152,1
skupu żywca rzeźnego wieprzowego ^b : procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 A	95,2	93,3	101,7	98,0	102,0	113,0	101,8	104,4	97,6	91,3	98,7	102,9
previous month = 100 B	97,1	101,9	106,3	111,1	100,4	102,0	105,0	102,7	100,6	102,2	100,0	107,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	83,8	80,0	74,7	72,3	74,4	81,3	82,2	86,6	87,6	89,8	91,0	98,2
corresponding month of previous year = 100 B	100,3	109,5	114,4	129,7	127,7	115,3	118,9	116,9	120,5	134,8	136,6	142,6

a W kwartale. b Ceny bieżące bez VAT

a In the quarter. b Current prices excluding VAT

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	10,4	9,2	8,6	8,1	9,3	8,9	8,1	8,5	6,9	5,3	4,9	5,0
	B	4,8	4,3	4,9	5,0	4,6	4,6	5,5	5,6	7,0	6,8	6,5	6,9
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>													
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,2	105,2	120,6	87,9	103,3	107,4	100,7	99,5	113,3	97,5	96,7	102,9
<i>previous month = 100</i>	B	87,3	104,6	119,7	87,8	105,2	100,6	99,1	105,3	110,1	94,7	98,2	89,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,0	110,6	116,3	112,4	117,9	115,2	115,6	116,9	116,5	118,0	123,7	137,9
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	118,9	118,2	117,2	117,0	119,2	111,7	110,0	116,4	113,1	109,9	111,5	96,8
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	21,9	114,4	159,7	102,7	114,6	131,3	103,5	114,6	116,8	110,4	95,4	119,7
<i>previous month = 100</i>	B	29,0	103,4	150,4	100,7	145,6	104,4	98,4	101,5	135,1	90,7	102,3	120,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	121,1	95,2	124,3	111,8	103,7	85,0	96,8	118,1	114,6	135,6	137,6	108,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	143,1	129,4	121,9	119,5	151,8	120,7	114,8	101,6	117,5	96,5	103,6	103,8
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	427	726	1085	1441	1893	2196	2561	2940	3410	3828	4326	4965
	B	413	1063	1536	1912	2228	2516	3058	3510	3923	4451	4948	5721
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	47,9	67,2	80,7	81,2	93,3	96,7	97,4	93,9	95,5	88,7	87,9	90,9
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	96,7	146,4	141,6	132,7	117,7	114,6	119,4	119,4	115,0	116,3	114,4	115,2

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	74,2	92,9	127,9	101,5	101,0	104,4	107,4	101,7	98,2	107,0	92,1	112,7
<i>previous month = 100</i>	B	71,5	101,3	117,7	105,5	101,5	100,0	102,2	107,4	99,9	101,3	90,7	113,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	93,5	90,0	95,3	91,1	95,5	95,1	98,0	102,2	99,0	108,2	112,9	112,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	108,2	117,9	108,5	112,7	113,4	108,6	103,4	109,1	111,1	105,1	103,6	104,2
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	145196	145559	146471	147322	148244	148909	149664	150367	150995	151613	152168	152618
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	152398	152558	152893	151026	151254	151780	152046	152065	152015	152007	151778	151091
w tym spółki handlowe	A	7026	7053	7106	7149	7179	7204	7238	7366	7316	7482	7379	7452
<i>of which commercial companies</i>	B	7500	7533	7562	7586	7629	7670	7710	7764	7826	7873	7920	7996
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	914	917	928	933	935	939	945	950	957	961	972	974
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	980	984	988	989	994	998	1004	1007	1016	1020	1025	1042
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c : <i>Profitability rate of turnover in enterprises^c:</i>													
brutto (w %)	A	x	x	5,5	x	x	5,0	x	x	4,6	x	x	4,6
<i>gross (in %)</i>	B	x	x	4,5	x	x	6,1	x	x	5,2	x	x	4,7
netto (w %)	A	x	x	4,6	x	x	4,2	x	x	3,9	x	x	4,0
<i>net (in %)</i>	B	x	x	3,8	x	x	5,4	x	x	4,5	x	x	4,1
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	x	x	345,5	x	x	837,6	x	x	1177,9	x	x	1916,7
<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>	B	x	x	377,8	x	x	918,2	x	x	1528,6	x	x	2655,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	x	x	x	x	x	101,2	x	x	89,2	x	x	101,5
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	x	x	109,4	x	x	109,6	x	x	129,8	x	x	138,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.
c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.